

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 22 (1425) 1977 BIRZELIS - JUNE 2

LIETUVIŲ SAVAITRASTIS — LITHUANIAN WEEKLY

2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA

Tel. (416) 275-4672

NAUJI TILTAI

JAV Lietuvių Bendruomenėje pradėta nauja iniciatyva, būtent, sumanyta leisti biuletenį anglų kalba tiems lietuviams, kuriems lietuvių kalba nebėra komunikacijos priemonė. Sumanyta — padaryta: išėjo pirmas biuletenio numeris, pavadintas "Bridges". Iniciatyva nauja, bet pati idėja nėra nauja. Apie ją daug kas galvojo, svajojo, diskutavo posėdžiuose, rašė spaudoje. Nekartą apie tai buvo rašyta ir "T. Žiburiuose". Deja, iki šiol niekas ta linkme nejudėjo. Iniciatyvos buvo laukiama iš JAV lietuvių veiksmų, nes Kanadoje tokio leidinio idėja, nors ir buvo gyva, bet dar nelabai aktuali: čia vyrauja naujieji ateiviai, kurių vaikai dar pakankamai gali naudotis lietuvišku žodžiu. Senosios ateivijos atžalų, kuriems reikėtų anglų biuletenio, nėra daug. Dėlto čia niekas per daug ta idėja ir nesisielojo. Be to, kai viename Toronto jaunimo būrelyje buvo iškelta panaši mintis, nerado pritarimo, nors montrealiečiai buvo kitokios nuomonės. Pagaliau anglų biuleteniu - laikraščiu lietuviams susidomėjo JAV Lietuvių Bendruomenės vadovybė ir jau padarė pirmą konkretų žingsnį — pradėjo statyti dvasinius tiltus į nutolusius tautiečius, kuriems lietuviškumas pasidarė tolimas, vos girdimas praeities aidas.

Su minėtu nauju žingsniu kyla klausimas: ar jis stiprins išeivijos lietuviškumą, ar silpnins? Be abejonės, bus balsų, sakančių, kad tai žingsnis, vedąs į lietuviškumo silpninimą, nes esą skatinas jaunąją kartą nesimokyti lietuvių kalbos ir pasitenkinti vien anglų kalba. Iš pirmos pažiūros tai atrodo patriotinė nuomonė, tačiau iš esmės klaidinga. Tokio biuletenio ar laikraščio leidimas ne tik neatgrąsytų nuo mokymosi lietuvių kalbos, bet dar paskatintų jos mokytis. Kai nutolęs žmogus nuo lietuviybės, beskaitydamas "Bridges", gyvuliai susidomės lietuvių gyvenimu, pajus reikala domėtis ir lietuvių kalba. Kai sustiprės lietuviškoji sąmonė, ras kelią ir į lietuvių kalbą. Kas pamatys savo tautos praeities lobius, ims ieškoti ir rakto į juos. Taigi, tokio dvasinio tilto nutiesimas į nutolusius lietuvių išeivijos sluoksnius yra misijonieriškas darbas. O tokių sluoksnių, ypač JAV-se, yra gana daug. Į juos reikėjo pradėti tiesti tiltus daug anksčiau. Dalykas jau pavėluotas, nes susiorientavimas esamoje būklėje pareikalavo per daug laiko. Visdėlio geriau vėliau, negu niekad. Galbūt per tris dešimtmečius daug prarasta, bet neviskas. Dar yra daug galimybių dvasiniams tiltams, ypač dabar, kai etninių grupių reikšmė ir sąmonė pradėta labiau vertinti visoje Šiaurės Amerikoje.

Tolimesnė tiltų statymo sėkmė priklausys ne tik nuo anglų kalba skaitantį reakcijos, imlumo, bet ir nuo leidėjo ištermės. Išleisdam pirmą "Bridges" numerį, dar nėra pagrindo džiaugtis, kad štai jau tiltas pastatytas. Vienas žingsnis dar nėra žygis, viena kregždė dar nereiškia pavasario. Dėlto sveikinant entuziastus su pirmuoju žingsniu, tenka palinkėti ištermės. Jeigu bus suklupta pačioje pradžioje, visas reikalas liks sukompromituotas. Žengus pirmą žingsnį pasirinkta linkme, reikia jį nuolat stiprinti ir padaryti ištisą žygių, kuriame dalyvautų gausūs būriai. Tai nėra vieno ar kelių asmenų, bet visos sąmoningos lietuvių bendruomenės uždavinys. Kol kas turime stiprų lietuviškumo branduolį išeivijoje, besireiškiantį plačiais darbais. Tas branduolys privilegų veikti taip, kad pasiektų ir nutolusius nuo branduolio, turėtų būti magnetu, traukiančiu savo orbiton ir parastose gyvenančius lietuvių kilmės žmones. Tai bus įmanoma, jeigu apie "Bridges" telksis pajėgūs žmonės, aiškiai regį savo misiją ir užsimoję išugdyti tokį periodinį leidinį, kuris pajėgtų surasti bei sudominti nutolusius. Dėlto pradėtąjį "Bridges" reikia tobulinti, stiprinti ir plėsti, kad taptų lietuviškos širdies balsu, ausiškai žadinančiu nutolusius, įtaigiai šaukiančiu tolstančius. Pr. G.

KANADOS

IVYKIAI

Rinkimai, rinkimai...

Papildomus federacinio parlamento rinkimus laimėjo premjero P. E. Trudeau vadovaujama liberalų partija. Rinkimai įvyko penkiose Kvebeke apylinkėse ir vienoje Princo Edvardo salos, nes buvo atsiradusios laisvos atstovų vietos dėl parlamentarų pasitraukimo ir dėl kreditistų vado R. Caouette mirties. Liberalai buvo peririnkti keturiuose jų anksčiau turėtose Kvebeke apylinkėse, laimėjo Princo Edvardo salos Malpeque apylinkę, kuri per pastaruosius 25 metus buvo konservatorių tvirtovė. Vienintelis liberalų pralaimėjimas įvyko Kvebeke, Tolimiesiems apylinkėse, kur laimėtojų tapo kreditistas Gilles Caouette, pakeitęs savo mirusį tėvą. Po šių rinkimų federacinis parlamentas turės 141 liberalą, 95 konservatorius, 16 NDP socialistų, 11 kreditistų, vieną nepriklausomą atstovą.

Premjeras P. E. Trudeau papildomų rinkimų rezultatus sukeitė su triumfo šypsena kaip rinkėjų pritarimą jo ligšiolinei politikai. Iš tikrųjų Kvebekas visada buvo liberalų tvirtovė. Tik jame išrinktų atstovų dėka jie turi daugumą parlamente. Reikšmingis laimėjimas yra pasiektas Princo Edvardo saloje, bet iš vienos vietovės negalima daryti išvados apie visos Kanados nuotaikas. Komentatoriams dabar labiausiai rūpi pilnų federacinio parlamento rinkimų klausimas: ar premjeras

P. E. Trudeau lauks sekančių metų, ar galbūt juos paskels jau šį rudenį? P. E. Trudeau teigia, kad su rinkimais nėra jokio reikalo skubėti. Jis betgi prisi-pažįsta, kad jo nuomonė gali pakeisti paaiškėjusi referendumo data Kvebeke. Didžiausia problema papildomieji rinkimai atnešė konservatoriams. Tiesa, jie niekada nebuvo populiarūs Kvebeke, kur šį kartą surinkta daugiau balsų, tačiau sunku be išaiškinti jų netikėtą kritimą apylinkėse, kuri per pastaruosius 25 metus buvo konservatorių tvirtovė. Vienintelis liberalų pralaimėjimas įvyko Kvebeke, Tolimiesiems apylinkėse, kur laimėtojų tapo kreditistas Gilles Caouette, pakeitęs savo mirusį tėvą. Po šių rinkimų federacinis parlamentas turės 141 liberalą, 95 konservatorius, 16 NDP socialistų, 11 kreditistų, vieną nepriklausomą atstovą.

Ontario parlamento rinkim-niame vajuje pirmąją premje-ro W. Davis konservatoriai. Remiantis "The Toronto Star" dienraščio tyrimų duomenimis, 23% rinkėjų tebėra neapsisprende, o apsisprendusių grupėje 43% pasisako už konservatorius, 35% — už NDP socialistus, 20% — už liberalus ir 2% — už kitas grupes. Siem rezultata, atrodo, daug įtakos turi panašiai išsiriškiavę vadų popu-

SIMO KUDIRKOS ODISEJA vėl domisi filmų ir spaudos žmonėmis. Šiuo metu apie jo žygi ruošiamas filmas. Iš kairės: Vokietijos laikraščio korespondentė Brigitte Lebens-Nacos, "Boston Globe" reporterė Gloria Negri, Simas Kudirka ir Lietuvių Informacijos Tarnybos vadovė Daiva Kezėnė

Nuotr. L. Tamošiūnaitis

Nauji vėjai Kremliuje?

Sovietų pavergtos tautos tebelaukia naujų vėjų Kremliuje, kur paprastai sprendžiamas jų likimas. Jau vien paskelbimas žinios apie sovietinio prezidento — augščiausiojo sovieto pirmininko N. Podgorno išstūnimą iš politbiuro narių pažadino ištisą bangą spėlio-jimų visame pasaulyje, bet ypač pavergtuose kraštuose. Visiems kilo klausimas: ar kartais nepradeda pūsti nauji vėjai, atnešą pavertiesiems daugiau laisvės?

Deja, tie vėjai ir šį kartą nėra tokie, kad galėtų pakeisti ar bent sušvelninti pavergtųjų būklę. Kremliaus valdovai keičiasi, bet imperialistinė jo politika nesikeičia. Po Stalino atėję Malenkovo, po Malenkovo Chruščiovas, po Chruščiovo Brežnevas... Kai iškelia Brežnevas, ateis sekantis į jį panašus. Visi jie tokie pat imperialistai, kaip ir cariniai Maskvos valdovai. Tiek komunizmas, tiek carizmas kitų mažesnių tautų atžvilgiu laikosi panašios politikos.

Ką iš tikrųjų reiškia N. Podgorno iškirtimas iš politbiuro? Pats Kremlius kol kas tai paskelbė tik labai trumpu sakiniu, nenurodydamas jokių motyvų. Kaip paprastai, užsienio korespondentai ir diplomatai spėlioja apie šio įvykio priežastis. Vieni mano, kad tai padaryta ryšium su senyvu N. Podgorno amžiumi, kiti — kad tuo pri-liauramas. Konservatorių W. Davis premjeru norėtų matyti 41% rinkėjų, socialistų S. Levis — 27%, liberalų S. Smith — 10%. Neapsisprendusių esama 22%. Šie duomenys išryškina Ontario liberalų padarytą klaidą — savo vado R. Niksono pakeitimą nežinomu S. Smithu, kuris yra pilnas svyravimų ir netgi prieštaravimų. Taigi, vado problema turi ne tik federaciniai konservatoriai, bet ir Ontario liberalai. Abiejų partijų vadų rinkimuose jų atstovai perdidelį dėmesį skyrė susidariusioms grupėms, permenka — kandidatų sugebėjimams bei patirčiai.

Netikėtas gaisras nusiaubė 2.100 gyventojų turėjusį Kobolto miestelį šiaurinėje Ontari-o dalyje, 40 mylių į pietus nuo Kirkland ežero. Spėjama, kad gaisras sukėlė su degtukais žaidę vaikai. Apie 500 šio sidabro kasyklų miestelio gyventojų liko be pastogės. Nuostoliai gali siekti \$5 milijonus. Ontarijo vyriausybė jau suteikė \$500.000 paramą ir žada prisidėti prie renka-(Nukelta į 8-tą psl.)

dengiamu kuri nors politinė sėkmė, tretį — kad tuo pabrėžiamas Brežnevo iškilimas... Deja, iki šiol niekas nieko aiškaus neatskleidė. Ilgainiui šisėjimas paaiškės, bet, remiantis panašiais praeities įvykiais, jau dabar galima manyti, kad tai pradžia kitų ir galbūt didesnių įvykių Kremliuje. Iš li-gi šiol žinomų aplinkybių sprendžiama, kad N. Podgorno išstūmimas reiškia naujos linkmės artėjimą. Kas jį, dar nežinia. Paskyrimas propagandinio skyriaus šefu Eugenijaus Tiaželnikovo verčia manyti, kad įsileidžiamas jaunesnio amžiaus veikėjas — 49 m. amžiaus, buvęs komjaunimo organizacijos pirmininkas. Jis esąs L. Brežnevo patikėtinis, prieš kurį laiką atkviestas Maskvon. Sovietinės kompartijos 25-jame suvažiavime E. Tiaželnikovas pasakė kalbą, sveikindamas L. Brežnevą ir išgarbindamas jį kaip "tikrą partijos sūnų, didį jos darbininką ir drąsų kari". Iš to daroma išvada, kad L. Brežnevo pozicija ne silpnėja, o stiprėja ir kad jis pats gali užimti N. Podgorno vietą. Tai reikštų ligšiolinės Kremliaus trijulės galą ir posūkį vieno asmens diktatūron. Kossyginas, nors ir yra vyriausybės premjeras, tačiau sovietinėje santvarkoje labai priklausomas nuo kompartijos, kurios bosu yra L. Brežnevas.

Ar pastarojo sustiprėjimas bei iškilimas galėtų reikšti naujų vėjų atsiradimą? Juk ligšiolinė Kremliaus politika buvo kartu ir L. Brežnevo politika. Taip, bet tarptautinė situacija keičiasi. Ligšiolinė atolydžio politika palengva imasi dilti. Jau buvęs JAV prezidentas G. Fordas buvo atsisakęs to termino. Dabartinis JAV prezidentas J. Carteris pareiškė, esą reikia žiūrėti į tarptautinę politiką

platesnėmis nei "atolydžio" akimis. Jo posūkis į žmogaus teisių plotmę stipriai palietė ir Kremliaus politiką, nors ir netiesiogiai. Reikalavimas laikytis žmogaus teisių principo, Helsinkio susitarimų, netikėtas laiškas Sacharovui Maskvoje parodė naujo vėjo pūstelėjimą iš Vašingtono. Labai galimas dalykas, kad ir Kremlius rengiasi atsiliepti nauju vėju, stipriau reaguojančiu į Vašingtono laikyseną.

Vienas bene pirmųjų ženklų, rodančių tvirtesnę Kremliaus ranką, yra karinės Kubos misijos pasiuntimas Etiopijon. Tai kraštas, kur ir JAV-bės turi interesus. Dėlto Vašingtonas išreikšė savo nepasitenkinimą. Kremlius tuo džiaugiasi, nes Kuba yra tapusi Sov. Sąjungos ranka, veikiančia jautriuose pasaulio punktuose. Kubiečiai gerai pasitarnavo Kremlui Angoloje, gali panašią misiją atlikti Etiopijoje ir kitur. Kremlius tokios paslaugos yra labai reikšmingos, nes jis tiesiesiškai vyra-vimo tarptautinėje politikoje. Jam tai svarbu ypač šiais metais, minint 60 metų komunistų revoliucijos sukaktį.

Kremlius ruošiasi triumfuoti ateinantį lapkričio mėnesį. Jis nori parodyti pasauliui, kad komunizmas tebėra tarptautinė jėga, su kuria reikia skaitytis visiems, neišskiriant nė amerikiečių. Tam, Kremliaus many-mu, turi tarnauti ir atolydžio politika. Vienas tokių jos punktų yra dabartinių ryšių pripažinimas pagal Helsinkio susitarimus. Tai sovietai išreiškavo iš vakariečių ir tuo stiprina savo pozicijas tarptautinėje plotmėje. Žmogaus teisių įgyvendinimu vakariečiai bando atlaikyti savo pozicijas. Kremlui tai sudaro rūpestį ir dėlto jis ieško naujo vėjo santykiuose su Vakarais. M.

Sovietiniu lėktuvu laisvė

Gegužės 26 d. JAV ir Kanados radijas pranešė, kad lietuvis privertė sovietinio lėktuvo pilotą kristi į Švediją, kur išlipęs pasidavė policijai. Vėliau betgi paaiškėjo, kad tai buvo ne lietuvis, o gudas inžinierius iš Gudijos, 37 m. amžiaus. Esą jis atvyko į Latviją, išbandė vidaus skridimus ir sekančią dieną jau sėdėjo lėktuvu, pasiryžęs skristi Švedijon. Pakilus lėktuvui iš Rygos aerodromo, minėtasis gudas priėjo prie lėktuvo patarnautojos, pareiškė esąs sprogmenų specialistas, turįs jų po švarku, ir pareikalavo skraidinti jį į Stockholmą. Pilotas pakluso ir nusileido Stockholme, Arlanda aerodrome, lydimas karinių Švedijos lėktuvų. Sovietiniame lėktuve buvo 18 keleivių ir 5 įgulos nariai. Stockholm te uojau atvyko policija, kuriai pabėgėlis pareiškė norįs pasilikti Švedijoje kaip politinis pabėgėlis. Paaiškėjo, kad jis jokių sprogmenų neturėjo. Sovietai jį pavadino banditu ir pareikalavo išduoti kaip nusikaltėlį. Tolimesnis jo likimas dar nėra aiškus. Turimomis žiniomis, švedai sovietams jo neišduos.

Pasaulio įvykiai

PAGRINDINES SAVO UZSIENIO POLITIKOS GAIRES PREZIDENTAS J. Carteris atskleidė Notre Dame universitete, priimdamas garbės doktoratą. Šiai reikšmingai savo kalbai jis pasirinko ne Vašingtoną, bet palyginti nežymią South Bend vietovę Indianos valstijoje. Pasak prez. J. Carterio, JAV užsienio politika remsis pagrindinėmis vertybėmis, naudosis jėga ir įtaka žmoniškumui skleisti. Jos principai: 1. kova už žmogaus teises, 2. ryšių stiprinimas su demokratinėmis valstybėmis, 3. atominių ginklų plitimo sustabdymas su Sovietų Sąjungos talka, 4. užtikrinimas taikos Artimuosiuose Rytuose, 5. ginklavimosi sustabdymas pasaulyje. Pasitikėdamos savo ateitimi, JA Valstybės šiandien nebijo komunizmo, dėl kurio grėsmės seniau ištistomis rankomis būdavo sutinkami visokio plauko diktatoriai. Dažnai su ugnimi

būdavo kovojama ugnimi, nors žymiai veiksmingesnė priemonė yra vanduo. Demokratijos stiprėjimą liudija įvykiai Indijoje, Graikijoje, Portugalijoje. JAV užsienio politika nesiribos vien tik antikomunistinėmis grupėmis, bet stengsis atsiliepti į socialinio teisingumo troškulį visame pasaulyje. Ligšiolinės politikos pamatus susilpnino Vakarų pasaulį jungusios sovietinės grėsmės sumažėjimas, nors varžybos su Sovietų Sąjunga ir yra padidėjusios. Šiandien taikos ir karo problemų neįmanoma atskirti nuo teisingumo ir žmogaus teisių. Didžiausią rūpestį prez. J. Carteriui šiuo metu sudaro įtampa Artimuosiuose Rytuose ir pietinėje Afrikoje.

jais beveik visose ministerijose. Kartais jie netgi pasirašo sutartis su užsienio firmomis. Be to, Kuba Angolon yra atsiuntusi porą šimtų gydytojų.

PRASO GINKLŲ

Sudano prez. J. Numeiris, prieš porą savaitių ištrėmęs 70 karinių sovietų patarėjų, jau paprašė Chartume viešėjusį JAV ambasadorių Jungtinėse Tautose A. Youngą amerikietiško ginklų. Sudano kariuomenės ginklai esą pasenę, pusę jų gauta iš Sovietų Sąjungos. Prez. J. Numeiriui didžiausią rūpestį sudaro auganti Sovietų Sąjungos įtaka Libijoje ir Etiopijoje, kuri jau susilaukė karinių patarėjų iš Kubos. Karo prez. J. Numeiris betgi nesitiki dėl didelės Sudano teritorijos. Pasak jo, priešas po trijų dienų pasiklystų ir nežinotų ką daryti.

NAUJA KONSTITUCIJA

Augščiausiojo sovieto prezidiumas patvirtino naujos konstitucijos ir naujo himno projektą, pateiktą kompartijos ideologo M. Suslovo. Prezidiumo posėdyje kalbėjo ir kompartijos vadas L. Brežnevas. Konstitucijos projekto tekstas bus paskelbtas birželio 4 d. Oficialiai jau turės priimti specialus augščiausiojo sovieto narių posėdis sekantį rudenį. Ligšiolinė Sovietų Sąjungos konstitucija buvo vadinama Stalino konstitucija, o himne buvo minimas Stalinas. Dėlto jis buvo tik grojamas orkestrų, bet vengiamas giedoti. Naujoji konstitucija greičiausiai bus vadinama L. Brežnevo kūriniu. Jau pats jos paruošimas liudija šio diktatoriaus tvirtas pozicijas. Jam senesniai buvo pastatytas paminklas ir netgi sukurta jo gyvenimą vaizduojantis filmas. Tokio pripažinimo, gyvas būdamas, susilaukė tik Stalinas.

ATLEIDO GENEROLA

Prez. J. Carteris per penkerius metus nori atitraukti visus JAV pėstininkus iš P. Korėjos. Ten šiuo metu yra apie 40.000 amerikiečių, kurių 32.000 priklauso II-jai pėstininkų divizijai. Tokį prez. J. Carterio nutarimą kritiškai sutiko gen. mjr. J. Singlaubas, amerikiečių štabo viršininkas P. Korėjoje. Dienraščio "Washington Post" korespondentui jis pareiškė, kad divizijos atitraukimas bus susilaukta naujos S. Korėjos komunistų invazijos. Už šias pastabas spaudoje prez. J. Carteris pasikvietė gen. mjr. J. Singlaubą į Baltuosius Rūmus ir atleido jo kongreso pakomitetis. Jo naujo knogreso pakomitetis. Jo naujiam gen. mjr. J. Singlaubas pakartojo žurnalistui padarytą pareiškimą, pabrėždamas, kad tokios pat nuomonės yra ir visi augštieji amerikiečiai karininkai P. Korėjoje. Net ir su amerikiečių divizija komunistinė S. Korėja yra gerokai stipresnė už P. Korėją. Divizijos atitraukimas sudarys progą S. Korėjos diktatoriui K. Il-Sungui pradėti naują karą. Prez. J. Carterio nutarimas esąs padarytas be pasitarimo su amerikiečių štabu P. Korėjoje. Jami netgi nebuvo pateiktos priežastys, dėl kurių norima atitraukti pėstininkus.

Prez. J. Carterio susikirtimas su gen. mjr. J. Singlaubu primena prez. H. S. Trumano padarytą gen. D. MacArthurui atleidimą Korėjos kare.

SUKILIMAS ANGOLOJE

Marksinė prez. A. Neto vyriausybė bandė nuversti iš pareigų pašalinto vidaus reikalų ministerio N. Alveso šalininkai, priklausantys kairiajam Populiaraus Sąjūdžio sparnui. Sis sąjūdis valdžion atėjo kubiečių karių talkos dėka 1975 m. pilietiniame kare. Jugoslavijos spauda, remdamasi savo korespondentų pranešimu iš Angolos sostinės Luandos, teigia, kad susikirtimas tarp prez. A. Neto ir buvusio vidaus reikalų min. N. Alveso įvyko dėl Angolos ateities. Prez. A. Netas nori kubiečių atitraukimo iš Angolos, investacijų iš Vakarų pasaulio, ryšių atstatymo su Portugalija, o N. Alvesas pasisako už ryšius tik su Sovietų Sąjunga, Kuba ir vadinamojo trečiojo pasaulio radikalais. Sukilimą padėjo užngniauti kubiečiai, kurių Luandoje yra apie 15.000. Jugoslavų žurnalistų duomenimis, Angoloje yra ir nemažas skaičius kubiečių civilių, dirbančių patarė-

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ont. L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis

Metinė prenumerata \$12, pusmetinė — \$6.50. Rėmėjo prenumerata \$20.
Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly
Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: \$12.00 per year, \$6.50 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

RELIGINIAME GYVENIME

* **VAKARAI YRA SKATINAMI** priminti komunistinėms valdžioms jų pasirašytą pažadą Helsinkio konferencijoje žmogaus teisių reikalui. Tą skatinimą savo vedamajame priminė Vatikano savaitraštis "L'Espresso della Domenica".

* **VENGRIJOJE KATALIKU BENDRIJA** vargsta ir toliau, nežūrint Vatikano susitarimų su komunistine valdžia. Tai pareiškė Vengrijos Kat. Kunigų Draugijos JAV-se pirm. kun. Julian Fuzer, OFM, komentuoamas V. Europos vengrų kunigų parašytąjį memorandumą. Pastarasis buvo parašytas ryšium su kard. Laszlo Lekai ir 11 kitų vyskupų iš Vengrijos apsilankymu Vatikane. Pasak memorandumo, Vatikanas paskyrė Lazlo Lekai, buvusį kard. Mindszenty sekretorių, Vengrijos pirmu ir Esztergom arkivyskupą, tikėdamasis sąlygų pagerėjimo tikintiesiems Vengrijoje. Pasirodo, viskas vyksta priešingai. Vatikanas ir dabar negali vyskupais skirti asmenų, kurie nepatinka Vengrijos valdžiai. Kiekvienos vyskupijos kunijos tarnautojai — generalvikarai, kancleriai, vyskupų sekretoriai — parenkami iš "taikos kunigų" tarpo. Nei kardinolas, nei vyskupai negali laisvai rašyti savo ganytojiškų laišku be partijos cenzūros. Ne vienas vyskupas negali turėti privataus pasimatymo su kuriuo nors savo kunigu be partijos paskirto patikėtinio dalyvavimo. Vyskupas, keldamas kunigą iš vienos vietos į kitą, turi gauti sekretoriaus šviesimo reikalingą pritarimą. Visokiais spaudimais valdžiai jau pavyko mokyklose visas tikybos pamokas panaikinti. Nuo 1975 m., komunistų valdžios per vyskopus išleisti potvarkiai, kunigai gali vaikus mokyti tikėjimo šventovėse tik po 2 valandas savaitėje ir tik po dvi grupes parapijoje, nežūrint kiek vaikų ir kokio amžiaus jie būtų. Visi, einantys į šias pamokas, turi registruotis miesto taryboje. Kiekvienoje pamokoje turi dalyvauti ir komunistinės valdžios atstovai. Tokie dalykai išaukia kunigų bei tikinčiųjų nepasitenkinimą vyskupais, kurie savo pareikšimais tokias taisykles patvirtina. Šiuo reikalu susirūpinimą išreiškė ir popiežius savo pasimatyme su Vengrijos vyskupais.

* **VIESA DEKLARACIJA APIE MARKSISTINIO KOMUNIZMO** žala bei klaidas bus parašyta visų JAV vyskupų vardu. Tam pritarė visi vyskupai savo pusmetiniame suvažiavime. Reikalą iškėlė arkiv. Philip Hannan iš New Orleans, nurodymas, kad visi popiežiai nuo Piliaus XI laikų vadino komunizmą didžiausia mūsų laikų klaida. Jis taipgi priminė Pauliaus VI žodžius, jog komunizmas atnešas ne laisvę, o bedievybę, kuri bando užgesinti Gyvojo Dievo šviesą. Arkivyskupas labai smarkiai pritarė ukrainietis vysk. Basil Losten. Jis atkreipė vyskupų dėmesį į tai, kad K. Bendrija yra komunistų infiltruojama ir kad jau dabar kai kurie Bendrijos pareigūnai bei seminarijų dėstytojai yra persisunkę komunizmu.

* **DOKTRINŲ KONGREGACIJOS DOKUMENTAS**, nurodantis, kad moterys negali būti šventinamos kunigėmis, nėra pakankamas atsakymas. Tai pareiškė žymus 73 m. amžiaus katalikų teologas kun. Karl Rahner, SJ, jėzuitų žurnale "Stimmen der Zeit". Dokumente panaudota argumentacija esanti arba kontroversinė, arba pasenusi. Pats dokumentas nešas galutinis žodis ir galimas pakeisti. Pasak jo, Kristaus vyrišku-

mas nėra pakankama priežastis atimti moterų šventinimui kunigėmis. Šiuo metu ir kiti žymūs teologai yra pareiškę panašias mintis: Freiburgo universiteto profesorius bei Popiežiškosios Tarptautinės Teologinės Komisijos narys kun. Karl Lehman, Wuerzburgo universiteto profesorius kun. Peter Huernemann, Lucernos universiteto profesorius kun. Josef Bommer ir Chur vyskupijos, Sveicarijos, gen. vikaras kun. Karl Schuler.

Iš kitos pusės, šiai minčiai nepriartina Regensburgo profesorius mons. Josef Ratzinger, šiuo metu paskirtas Muencheno arkivyskupu. Jo manymu, pats klausimas neteisingai pastatytas, remiantis neišsiaiškintomis sąlygomis. Jis tas savo mintis išdėstė "L'Osservatore Romano" laikraštyje, atskleidamas, jog Kunigystė dabar praktikoje yra tapusi karjerine profesija ir todėl moterys jos sau reikalauja kaip kokios kitos karjeros.

* **HENRI-RENEE MARROU**, žymus katalikų istorikas, mirė Paryžiuje. Paskutiniu metu jis dėstė K. Bendrijos istoriją Sorbonos universitete ir buvo Popiežiškojo Istorinių Mokslo Komiteto narys. Anksčiau jis profesoriavo Neapolio Prancūzų Institute ir Kaizo, Montpellier bei Lijono universitetuose. Jis yra parašęs daug istorinių veikalų, eilę jų slapyvardė Henri Davenson. Jo, kaip mokslininko, tyrinėjimų laukas buvo labai platus, nesiribojęs vienu laikotarpiu ar vienu autoriumi.

* **KUN. CARLO BALIC, OFM**, žinomas mariologas, mirė pranciškonų Sv. Antano universitete Romoje, sulaukęs 78 m. amžiaus. Jis buvo gimęs Kroatijoje. Įšventintas kunigu studijavo Liuveno universitete ir ten pateko dviejų katalikiškų mokslo minterių sąjūdžių įtakon: neoscholastinio, kuris leido kritiškus viduramžių didžiųjų mitytojų veikalus, ir mariologinio, kuris rėmėsi kard. Mercier dėstymu apie Mariją moralinėje, Grižės Kroatijon, dėstė moralinę ir sielovadinę teologiją pranciškonų seminarijoje Makarska mieste. 1933 m. jis buvo pakviestas profesoriauti pranciškonų Sv. Antano universitete Romoje. Jis ten dėstė scholastinę literatūrą ir mariologiją. Vėliau mariologiją dėstė ir Laterrano universitete. Nuo 1947 iki 1953 m. jis buvo Sv. Antano universiteto kancleriu. Beveik per visą savo mokslinio darbo laikotarpį — nuo 1938 m. iki 1975 m. — jis pirminkavo Jono Duns Skoto darbų kritiškąsias laidos komisijai. 1946 m. jis įsteigė Popiežiškąją Tarptautinę Marijos Akademiją ir jai vadovavo iki 1975 m. Jis buvo tikėjimo ir doktrinos kongregacijos patarėjas, Marijos Dangun Paėmimo dogmos paskelbimo paruošiamosios komisijos narys, II Vatikano santarybos paruošiamosios komisijos narys bei santarybos ekspertas. II Vatikano santarybos metu rašant konstituciją apie K. Bendriją, jis buvo vienas iš VIII skirsnio autoriu, kur kalbama apie Marijos vietą bei vaidmenį Bendrijoje. 1966 m. jis įsteigė Tarptautinę Skotistų Pilajungą. Didžiąją dalį savo mokslinio darbo jis skyrė viduramžių minterių studijoms, ypač pranciškoniskajai filosofinei srovei, atstovaujama Jono Duns Skoto. Prieš II D. karą jis surengė du skotistų suvažiavimus slavų pranciškonų provincijose: 1935 m. Zagrebe ir 1937 m. Krokuvėje. Po karo jis surengė 4 pasaulinio masto skotistų kongresus: 1950 m. Romoje, 1966 m. Oksforde ir Edinburge, 1970 m. Vienoje ir 1976 m. Paduvoje.

KUN. J. STŠ.

Dešimt dienų Šventojoje Žemėje

V. KOLYCIUS

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Raudų siena

Sekmadienis — tai paskutinė mūsų diena Izraelyje. Anksti rytą atvykstame prie Raudų sienos, kuri yra labiausiai gerbtina vieta žydams visame pasaulyje. Dažnai ji vadinama Vakarine siena, nes tai liekana sienos, kurią Erodas buvo pastatęs 20 metais prieš Kristaus gimimą apie žydų šventovę. Titas 70 metais po Kristaus gimimo sunaikino tą šventovę, tik paliko sieną, kad primintų ateities kartoms romėnų kareivių pajėgumą. Kurį laiką žydams buvo leista atvykti prie tos sienos tik kartą į metus ir prie jos apraudoti sugriautą šventovę. Iš čia kilo ir vardas Raudų siena. Tarp 1948 ir 1967 m. Jordano okupacijos metu žydams buvo uždrausta čia atvykti. Tik po 6 dienų karo Raudų siena vėl tapo tautine ir religine šventove, kurią tūkstančiai žydų lanko.

Vyrai renkasi vienoje pusėje, moterys — kitame šone už tvoros. Reikia užsidėti žydiškas kepuraites, kurios yra sudėtos prie įėjimo vartų. Patenkame ir mes čia. Pasimeldžiame į jau atėjusį Mesiją, kurio žydai dar nepažįsta, Jėzų Nazaretį ir tam tikroje rimtyje paliekam šią žydams taip brangią vietą. Daugelis čia parašo savo intencijas ir įkiša į mūro sieną. Padarau tai ir aš ir palieku istorinėje sienoje.

Uolos šventovė

Tai mahometonų mečetė, kurios augštas, apvalus bokštas matosi iš visų Jeruzalės pusių, nes pastatas yra labai didelis ir dar ant kalno senojoje Jeruzalėje. Šventovė buvo pastatyta VII š. ir pasižymi savo puošnumu iš lauko ir viduje. Šiandien toji mečetė yra švenčiausia mahometonų vieta po Mekos. Jie tiki, kad iš čia jų pranašas Mahometas įžengė į dangų.

Įeinant į mečetę reikia nusiauti batus ir palikti juos lauke. Palieku batus žmonai saugoti, nes prie durų pridėta šimtai porų batų. Viduje puikūs kilimai, ant kurių matyti patogiai įsitaisiusios katės. Ten yra tradicinė uola, ant kurios Abrahomas ruošėsi aukoti Dievui savo sūnų Izaoką. Iš čia kilo ir vardas "Uolos šventovė".

Išėjęs įieskau batų ir niekur nerandu — nei žmonos, nei batų. Pamaniau, kad ji nuėjo kur nors, o batus paėmė kas nors kitas. Atrodė reikės pusdienį be batų praleisti. Galų gale atradau batus kitoje vietoje, nes žmona iškrėtė pokštą. Kedrono slėnio pakraštyje, Siono kalne, stovi šventovė, pastatyta ant buvusios vyriausiojo kunigo Kaifo būstinės. Į tuos rūmus Jėzus buvo nuvestas tardymui (Lk. 22, 54-62). Čia Petras, likęs kieme, 3 kartus Jėzų išsišlygnė. Vieta atrodo tikrai autentiška — matyti buvusios būstinės griuvėsiai.

Kryžiaus kelias

Patenkame į senąją Jeruzalę pro Sv. Stepono vartus (toje vietoje Steponas buvo akmenimis užmuštas). Aplankome Antonijų šventovę, kur Jėzų teisė Pilotas. Čia Jis buvo nuteistas, nuplaktas ir apvainikuotas erkėčių vainiku. "Pilotas išsivedė Jėzų laukan ir atsisėdė į teisėjo kėdę vietoje, pavadintoje "Akmeninis grindynis", hebraiškai Sabata" (Jono 19, 13). Tai grindynis, kuriuo vaikščiojo mūsų Išganytojas. Čia prasidėjo Jo Kryžiaus kelias.

Pirmosios dvi Kryžiaus kelio stotys yra toje pačioje tvirtovėje. Gatvėje yra arka, pavadinta "Ecce Homo" (Štai žmogus). Šioje vietoje yra Sijono seserų vienuolynas. Seseles aprodo piligrimams buvusią tvirtovę.

Kitos septynios Kryžiaus kelio stotys yra siaurose gatvėse. Abiejose gatvių pusėse yra krautuvės. Žmonės grūdasi į visas puses. Ateina įvairūs kvapai iš krautuvų ir kanalizacijos: Mes prie kiekvienos stoties stojame, pasimeldžiame, apmąstome, sugiedame giesmę ir, nepaisydami minios, artinamės Golgotos link.

Paskutinės 5 Kryžiaus kelio stotys yra Sv. Kapo šventovėje, kuri pastatyta ant nukryžiuojimo vietos, t.y. ant Golgotos. Kristaus laikais Golgota buvo už miesto sienų. Tik po 11 metų, Kristui mirus, Golgota atsidūrė miesto viduje, kai buvo pastatyta nauja siena.

Imperatorius Adrianas, norėdamas išnaikinti krikščionybės pėdsakus, ant nukryžiuojimo vietos pastatė pagonišką šventovę,

dedikuotą Jupiteriui. Tačiau tuo jis pasitarnavo krikščionybei ir tą šventą vietą išsaugojo. Tik 326 m. Konstantinas nugarėvė tą šventovę ir pastatė puošnią baziliką. 614 m. persai ją sugriovė, bet vėliau buvo vėl atstatyta. 1009 m. ji buvo vėl sugriauta. Dabartinė šventovė pastatyta per Kryžiaus karus.

Šventovės vidus gana tamsus. Siaurais laiptais lipame į viršų ir einame prie altoriaus, prižiūrimo graikų ortodoksų. Altoriaus apačioje yra uola, ant kurios, tikima, buvo pastatytas kryžius. Eilės piligrimų ten sustoja ir klaupiasi bučiuoti tos uolos.

Leidžiamės vėl žemyn. Priešingoje pusėje, po tuo pačiu stogu, yra buvęs Jėzaus kapas. Tas kapas priklausė Juozapui iš Arimatejos. Jame buvo palaidotas Jėzaus kūnas. Dėl nukryžiuojimo vietos ir kapo autentiškumo šandien neabejojama, nes per šimtmečius šios vietos buvo išsaugotos. Tyloje lankome Kristaus kapą ir išeiname jausdami Jo pergalę. Sallia esančioje koplyčioje, kuri yra tos pačios šventovės dalis, mūsų grupės kunigai atnašauja paskutiniąsias Mi-

šias Izraelyje, o mes dėkojame Dievui už privilegiją tose Mišiose dalyvauti. Net nepajuntame, kad Mišios užtruko beveik dvi valandas. Išėję į gatvę jau neradome minios, nes greitai sutemo.

Kelionė atgal

Miegoti daug netenka. Anksčiau rytą jau esame Tel Avivo aerodrome. Grįžtant visi formulams ir tikrinimams daug mažesni. Sėdame į "Swissair" lėktuvą, sustojame Ciuriche ir, vydamiesi saulę, skubame Kanados link. Tarp Izraelio ir Toronto yra 7 valandų skirtumas. Reikėjo visą laiką laikrodžio rodyklę sukėti atgal. Saulė matėm tą dieną apie 20 valandų.

Kelionė baigėsi, bet prisiminimai gyvi. Daug kas klausia: ar apsimokėjo važiuoti, nes kitur nebuvote, tik Izraelyje, tik Šventojoje Žemėje? Atsakymas aiškus: būtų apsimokėję tik dėl vienos dienos. Yra sunku pergyvenimus papasakoti, juo labiau aprašyti. Reikia pačiam būti, pačiam viską pergyventi. Šventoji Žemė savotiškai veikia — gydo, ypač kai vyksti ne kaip turistai, bet kaip piligrimas.

Ačiū Dievui! Šalom!

Jeruzalės gatvė "Via Dolorosa", kuria eina Kryžiaus kelias Golgotos link

Dingstantieji ir tirpstantieji

AL. GIMANTAS

Besižvalgydamas bendrosios veiklos dirbančiųjų gretose, pamatai, kad nepajudinamą (bet pavargstančią) veikėjų vardų ir veidų pagrindą sudaro pavidurinės ir vyresniosios kartos tautiečiai. Tai, žinoma, nėra perdau džiugus vaizdas. Savaime kyla klausimas: o kurgi dingo mūsų jaunesnioji karta, augštąjį mokslą baigusi ir profesijas turinti?

Dauguma tokių jau neblogai įsikūrę, turi šeimas, neretai abu dirba, taip kad finansinė padėtis visiškai patenkinama. Paprastai jos turi savo sodybas arba nuomoja prabangius butus. Antra vertus, augštąsias lygis, socialiniai bei tarnybiniai įsipareigojimai kažkaip atima ir laiką, ir norą grįžti savon lietuviškon bendruomenėn.

Savo metu liaupsinome jaunimą, gerėjomės juo ir itin daug tikėjomės. Visdėlo graudu, kad visoje eilėje atvejų viltys nepasitvirtino. Galbūt netaip jau tragiška, kad daug tų jaunų porų tarpusavyje kalba angliškai (tai, deja, kasdienybė, su kuria, lyg karčią tabletę nuriję, esame priversti skaitytis), bet liūdna, kad tiek mažai to amžiaus jaunosios kartos atstovų yra bent kiek aktyviau įsijungę bendrojon lietuvių veiklon.

Jie visi yra mums ir brangūs, ir reikalingi. Jų visuomeninė, kaikiurais atvejais ir politinė padėtis yra pageidaujama ir vertinga. Jiems žymiai lengviau prieiti ir prie vietinių įstaigų bei pareigūnų, ir, reikalui esant, įvairių organizacijų. Jie gyvena tame krašte jaučiasi visu 100 % saviškiais, ir jų turimi ryšiai, pažintys, įtaka nevienai atvejui galėtų būti naudingi lietuviškoje veikloje.

Naivu būtų klausiti — kur jie visi šandien yra? Mes gerai ži-

nome, kad jie fizine prasme yra netoli mūsų. Betgi jų pasirodymai lietuviškame gyvenime tokie riboti ir negausūs. Atrodo, lietuviškoji bendruomenė jų nedomina. Šioje vietoje tektų prisiminti, kad netaip jau mažą dalį jų yra lankę liuanistines mokyklas, priklausę jaunimo organizacijoms. Nektart matėme jų pavardes ir atvaizdus laikraščiuose. Taigi, kur jie, ką veikia, kuo domisi ir kodėl jie vis tolsta nuo likusios savo tautiečių dalies?

Kaikurių argumentas apie savikovą, rietenas ir vaidus lietuvių trape yra ir perdėtas, ir netoks jau atstumiantis, kaip piktoki priekaištautojai yra įsitikinę. Nevisai tiesa, kad niekas plačiai durų neatidaro ir jų nelaukia. Padėtis beveik priešinga — kaip tik pageidaujama, laukiama jaunesniųjų įsijungimo ne pasyviais stebėtojais, bet vadovais bendrinėn veiklon. Jie dar nepavargę, naujų idėjų, sumanymų ir entuziazmo sklidini. Jie galėtų pajudinti kiek lėčiau norintį traukti lietuviškojo darbo bėrį. Tegu tokiu neatbaido ir galimas (dalinis) lietuvių kalbos primiršimas ar bent ribotės žodynas. Visa tai nėra rimtos kliūtys ar priežastys šalintis nuo lietuviškos širdies plakimo ir įgimtos pareigos šaukmo. Jei jau kitaip neišsina, tegu bando užmegzti dialogą su nutolusiais jaunaisiais tie vyresnieji, kurie iki šiol galimybių ribose vis dar bando sukli lietuviško žėimo ratus. Pakaita juk būtinai reikalinga jau dabar.

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte

Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA. P. LUBYS. Tel. 638-3171, 245-1617

Mielam bičiuliui
A+A
KAZIUI GONTAI
mirus, jo žmoną ANGELE, sūnų ALGIMANTĄ, sužieduotinę MARY-JANE, visus gimines ir artimuosius nuoširdžiai užjaučiame bei kartu liūdime —
J. Plėnys
A. M. Starkevičiai

A+A
KAZIUI GONTAI
staiga mirus, nuoširdžiai užjaučiame žmoną ANGELE, sūnų inž. ALGIMANTĄ ir likusius gimines Lietuvoje —
Pranas ir Bronė Serepinai

Mielam bičiuliui
A+A
KAZIUI GONTAI
mirus, jo žmoną ANGELE, sūnų ALGIMANTĄ ir visus gimines bei artimuosius nuoširdžiai užjaučiame bei kartu liūdime —
Danutė, Alfonsas, Dangerutis, Arūnas ir Linas Vėlavičiai

Mielam bičiuliui
A+A
KAZIUI GONTAI
mirus, jo žmonai ANGELEI, sūnui ALGIMANTUI, sužieduotinei MARY-JANE ir visiems artimiesiems nuoširdžiai užuojautą reiškia —
F. B. Roževičiai
E. S. Roževičiai

Mylimai Mamytei
EMAI SMITIENEI
mirus, dukterims, sūnums, žentams ir anūkam, nuoširdžiausią užuojautą reiškia —
Marija ir Adolfas Ilmoniai
Ida ir Antanas Žolpiai
Tebūnie JAI lengva Kanados žemelė!

A+A
MARIJAI MIČIULIENEI
mirus, nuoširdžiai užjaučiame jos dukteris —
ALDONĄ VALIENĘ, GRAŽINĄ KRAŠAUSKIENĘ ir jų šeimas —
Stasys ir Lina Slabokai

A+A
KAZIMIERUI GONTAI
mirus, žmoną ANGELE, sūnų ALGĮ ir artimuosius nuoširdžiai užjaučia ir kartu liūdi —
Toronto Lietuvių Namai

A+A Marijai Mačiulienei
mirus, dukterims — ALDONAI VALIENEI ir GRAŽINAI KRAŠAUSKIENEI su šeimomis reiškiamė nuoširdžiausią užuojautą ir kartu liūdime —
Anastazija ir Antanas Tamošaičiai

YONGE MEMORIALS LTD.
2019 YONGE ST., Toronto 7 (tarp Davisville ir Eglinton)
Tel. 487-2147, vakarais 445-8955
Meistriskas darbas, puikūs lietuviški projektai
ESTŲ PAMINKLŲ BENDROVĖ

Mobawk Furniture Ltd.

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

Nemokamas pristatymas į namus.

- * Elektrės reikmenys
- * Televizijos aparatai
- * Skalbimo mašinos
- * Vaikų baldai
- * Įvairūs kilimai
- * Saldytuvai
- * Valgomų kambarių apstatymas ir kt.
- * Siuvamos mašinos
- * Rašomos mašinėlės

KRAUTUVĖS:

Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. — Tel. 537-1442
Rytuose — 2448 DANFORTH Ave. — Tel. 699-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

Karinė lietuvių divizija be lietuvių

Lenkų pulkininko atsiminimai apie vadinamąją "lietuvių-gudų diviziją" ir jos vaidmenį Vilniaus byloje

Stepas Varanka

Lenkų plk. Wacław Chocianowski, gimęs Vilniaus krašte, netoli Švenčionių, ir gimnaziją baigęs Vilniuje, 1974 m. parašė ilgą straipsnį apie lietuvių-gudų diviziją "Szkic dziejow Litewsko-Bialoruskiej diwizji". Eskizas apie lietuvių-gudų diviziją. Pulkininko straipsnis atspausdino Paryžiuje leidžiami lenkų "Historia" sėsiuviniai" nr. 28. Čia labai suglaustai pateikiu to straipsnio turinį.

"Originalus ir keistas divizijos pavadinimas. Ji turėtų iš tikrųjų vadintis, "Vilniaus pėstininkų divizija". Taip apie ją sakė 1922.IV.22 Vilniuje maršalas Pilsudskis, divizijos šventės proga įteikdamas jai "Virtuti Militari" ordiną. Toliau taip sakė: "Nors esate prie jos prisirišę, jos vardas yra juokingas ir nelaimingas. Lietuvių-gudų divizija, kurioje nebuvo nė vieno lietuvių nei gudo. Joje buvo tik blogai lenkiškai kalbantys lenkai. Tos divizijos vardas galėjo kelti nesusipratimų, būtent, kad ji buvo suformuota Lietuvai ir Gudijai užimti."

Divizijos užuomazga

Prieš įėjimą prie divizijos gimimo ir jos kruvinių kovų prie Liepos, Varšuvos ir Vilniaus, grįžkim prie 1916.XI.5 akto ir miglotų centrinių valstybių nutarimų, kurių dėka buvo sudaryta nepriklausoma Lenkija. Pagrindinė šio akto idėja buvo — suformuoti karines Lenkijos pajėgas, vadinamąją "Polnische Wehrmacht", priklausančias nuo Vokietijos ir kovojančias jos pusėje vakarų fronte.

Tos armijos pagrindu turėjo būti Austrijoje esantys lenkų legionai. Toks sumanymas rado pritarimą Vilniuje, kuris priklausė Ober-Ostui. Tuo reikalu lenkai iš Vilniaus išsiuntė delegaciją regencijos tarybai Varšuvoje su petičija, pasirašyta savanorių, kurie prašėsi būti priimami ir lenkų kariuomenę. Petičijoje buvo rašoma, kad jie galėtų sudaryti net ir Vilniaus pulką, jeigu nebūtų persekiojami. Petičija ir V. Studnickio straipsnis buvo paskelbti vienkartiniame leidinyje "Jednodniowka Wilenska". Joje buvo rašoma, esą tie savanoriai nori įrodyti, kad Vilnius yra lenkiškas.

1917 m. įvykiai lenkams pakrypo nenumatyta linkme: Pilsudskis tapo internuotas, legionuose vyko krizė. Vokiečių planas žlugo. Į "Polnische Wehrmacht" iš Vilniaus įstojo tik nedidelis skaičius savanorių, kurie neturėjo sąlygų atsisakyti savo sutarčių. Nuo to laiko vokiečių nusistatymas lenkų atžvilgiu pasikeitė. Vokiečiai pradėjo pataikauti lietuviams, kirsinti lietuvių-lenkų santykius.

Vokiečiai keičia planus

1917. IX. 18 vokiečiai sukvietė savo numatytus 222 lietuvių atstovus į suvažiavimą. Pastarasis išrinko tautinę tarybą, kuri ateityje turės perimti valdžią.

Lenkų komitetas Vilniuje, kuris nesusitarė nei su vokiečiais, nei su lietuviams, sudarė specialų komitetą lenkams apsaugoti. Neuzilgo įvykęs perversmas Rusijoje padėjo lenkams sudaryti du lenkiškus kariuomenės korpusus. I korpusui vadovavo gen. Dowbor-Musnicki Bobrujske, II — gen. Michaelis Ukrainoje.

Brastos taika, kuri buvo sudaryta 1918. III. 3 tarp Vokietijos ir Rusijos, buvo lyg naujas Lenkijos padalinimas. Santartyje buvo numatyta, kad lenkų daliniai bus nuginkluoti ir išformuoti. I korpusas kapitulavo, II-sis korpusas ir legionų brigada susikrovė su vokiečiais prie Kaniovo ir pradėjo klajoklinę kelionę per Murmanską, Sibirą ir Kubanę. Bolševikai sten-gėsi tuos dalinius sunaikinti.

1918 m. Vitebsko-Orsos rajone buvo sugrupuotos 3 divizijos: Vitebsko divizija, vadinama lietuviška, kuri turėjo užimti Vilnių, Smolensko, kuri turėjo užimti Minską, ir III, stipriausia, kuri turėjo užimti Lenkiją.

Salia karinio bolševikų-vokiečių bendradarbiavimo, buvo skleidžiama propaganda. Komunistai susitarė su "Soldatenrat" ir įsteigė Vilniuje "Darbininkų Delegatų Tarybą", kurioje komunistai gavo 94 atstovus, žydai (Bund) 60, lietuvių-gudai 27 ir kiti po kelis. Toji "taryba" 1918. XII. 18 pasiskelbė vienintele teisėta valdžia Vilniuje. Tai įvyko, kai Vilniuje dar buvo vokiečių kariuomenė ir jų remiama taryba.

1918 m. liepos mėn. Vilniuje atsirado I korpo lenkų kariai, atvykę iš Rusijos, kurie jau buvo susitelkę ir karinę organizaciją. Spalio 7 d. Bernardinų sk. "Ognisko" pastate buvo išrinkta valdyba: gen. L. Żeligowski — pirm., kpt. Bobiański — padėjėjas, plk. Brodziej — vicepirmin., j. plk. dr. F. Świerzyński — izd., leit. Giedroyć — sekr. ir leit. Wollo-wicz, Czyc, Hajdukiewicz nariais. Susirinkimui vadovavo gen. Kątkowski.

Valdybos nutarimai

Si valdyba nutarė plėsti bei suaktyvinti "kresų" (Vilniaus krašte) propagandą, stiprinti lenkišką dvasią, gynybą, stengtis tų žemių gyventojus nuteikti Lenkijos naudai, įsteigti provincijoje skyrius ir suieiti su visuomene ir artimesni kontaktą, išsiųsti į Varšuvą delegaciją, kuri užmegztų santykius su "Rada Regencyjna".

Buvo praplėsti sąjungos rėmai (turėjo 130 karininkų ir 500 karių). Neuzilgo sąjunga įsteigė Kaune skyrių, kuriam vadovavo j. plk. Radzwillowicz, tačiau dėl nedraugiško lietuvių nusistatymo jo veikimas buvo nutrauktas. Lydoje skyriui vadovavo leit. Szukiewicz, Ašmenoje — j. plk. Koleczak, Kaišiadoryse — leit. Trubicki, Lyntupiuose — leit. Dubowski, Vileikoje — gen. Borowski. Mažesni skyriai veikė Nemenčinėje, Sirvintosė. Vilniuje buvo sudaryta karinė komisija, į kurią įėjo Maciejko, Kognowski, Szopa ir Umiastowski. Komisijos tikslas buvo palaikyti ryšius su karinėm organizacijom.

Grįžo Pilsudskis

1918 m. Vokietijoje kilo revoliucija. Pilsudskis atvyko į Varšuvą. Lenkija paskelbė nepriklausomybę. Visos lenkų organizacijos, esančios DL Kunigaikštystės teritorijoje, rado atramą ir pradėjo sudarinėti karinius dalinius. Vilniuje susiformavo du pulkai — Vilniaus ir Lydos. Vilniaus pulko vadu buvo j. plk. Zubrycki, Lydos — gen. Mokrzycki. Tame laikotarpyje Vilniuje vyko savisaugos vadovybės derybos su vokiečiais dėl ginklų. Derybas iš lenkų pusės vedė "Viešojo Saugumo Komitetas": Witold Bankowski, Witold Abramowicz, Stanisław Kognowicki, Zygmunt Nagrodzki, Aleksander Zwierzynski ir karinis atstovas Stanisław Bobiatynski. Buvo vedami pokalbiai ir su kitų tautybių atstovais, kurie atsisakė betkokio bendradarbiavimo. Vokiečiai iš dalies sutiko, kad būtų sudaryti kariniai daliniai su sąlyga, kad ir juos įeity ir kitų tautybių atstovai. Lenkams tai nebuvo priimtina. Lenkai kreipėsi su prašymu į Varšuvą pagalbos. Vėliau tuo reikalu į Varšuvą išvyko ir delegacija: Władysław Wejtko ir Władysław Raczkiewicz, kur 1918. XII. 5 pateikė Lenkijos valstybės vėlininkui sekancijos pageidavimus: a. atsiųsti reguliarios kariuomenės dalinius į Vilnių, b.

laikyti Vilniaus savisaugos narius lenkų kariuomenės daliniais, c. teikti finansinę paramą, atsiųsti į Vilnių Lenkijos valdžios delegatą, kuris vestų su vokiečiais derybas. Tie pageidavimai buvo įvykdyti, išskyrus karinius dalinius.

1918. XII. 8 specialiu dekretu gen. W. Wejtko buvo priimtas į Lenkijos kariuomenę ir paskirtas Lietuvos-Gudijos savisaugos dalinių vadu. Kaip Lenkijos atstovas į Vilnių atvyko Olgierd Gorka. Pabaigoje gruodžio mėnesio į Vilnių nuo Minsko atžygiavo komunistai, remiami vokiečių ginklų. Silvestro naktį vokiečiai paliko Vilnių. Lenkų savisauga tapo miesto šeiminingais. Dalis lenkų įgulos kovėsi už Vilniaus miesto ribų. Sovietų daliniai užėmė Antakalnį, Užupį ir Trijų Kryžių kalną. Lenkai, negaudami paramos, pasitraukė į Lentvarį.

Pasitraukimas iš Vilniaus buvo netvarkingas. Kai teko susiremti su vokiečiais, lenkų daliniai buvo nuginkluoti ir nugabinti į Lap, iš kur 123 karininkai ir 1169 kariai buvo persiųsti į Ostrawą Mazowiecką. Ten jie papildė I-sios lietuvių-gudų divizijos eiles.

Kai sovietų pusėje organizavosi specialios divizijos su politiniais atpalviais, Pilsudskui atėjo mintis įsteigti lietuvių-gudų diviziją. Jis žinojo apie padėtį DL Kunigaikštystėje ir pats 1923 m. Vilniuje per paskaitą pasakė: "Negalėdamas atitraukti dalinių nuo Lvovo, nutariau suorganizuoti kariuomenę iš emigrantų. Norėjau įsteigti savotišką vienatę, skirtą Vilniaus uždaviniams". Steigiamos lietuvių-gudų divizijos vadu 1918. XI. 26 buvo paskirtas gen. Iwaszkiewicz. Pradžioje divizijos sudėtis buvo tokia: I brigada — Suvalkų ir Vilniaus pulkai, II — Gardino ir Balstogės pulkai, III — Vilniaus ir Minsko pulkai. Kai divizija plėsis ir žygiuos į Lietuvą bei Gudiją, turės suformuoti dar 3 pulkus — Lydos, Slucko ir Naugarduko. Be pėstininkų, divizija turės kavalerijos pulkus. Buvo numatyta, kad divizija bus sudaryta iš rytų žemių gyventojų. Deja, taip neįsėjo. Joje buvo daugybė vyrų iš Lenkijos gilumos. Išlaidas tai divizijai apmokėti, kol Lenkija sustiprės, apsiėmė lenkų "Komitet Obrany Kresow" — Rytų Žemių Gynimo Komitetas, įsteigtas Varšuvoje. Daug vėliau ir tą diviziją įėjo: 76 Lydos pėstininkų pulkas, 79 Balstogės, 81 Gardino, 41 Suvalkų, 77 Kauno (kuris ant savo antpečių nešiojo Kauno ir Zemaitijos herbą — meška), 78 Slucko, 80 Naugarduko, 85 Vilniaus ir 86 Minsko pulkas. Iš 8 pulkų tik 6 dalyvavo Želigowski Vidurinės Lietuvos veiksmuose. Tie Pilsudskio daliniai per dvejus metus kovose neteko daug karių ir jiems skirtu uždavinio pilnai neįvykdė.

Pilsudskis nepasitikėjo

Kai 1919 m. Pilsudskis rengėsi užimti Vilnių, nepanaudojo tam tikslui lietuvių-gudų divizijos. Tam jis panaudojo I legijonų diviziją. Pilsudskis savo raštuose rašo, kad nepasitikėjo ta divizija.

1919 m. vidurvasaryje Pilsudskis buvo suplanavęs Vilniaus problemą spręsti "pučiu" perversmo keliu. Lietuvos vyriausybė nenorėjo bendradarbiauti su Lenkija. Lenkai slapta vedė pasitarimus su asmenimis, kurie buvo numatyti po perversmo į naują vyriausybę. Tam tikslui buvo numatyta panaudoti lietuvių-gudų divizijos dalinius.

Planuojamasis perversmas neįvyko. Lietuvos Saugamas suėmė šamokslininkus. Santykiai tarp lietuvių ir lenkų dar labiau pablogėjo.

Spa konferencijos metu 1920. VII. 10 Lenkija buvo kariniu ir politiniu atžvilgiu blogoje padėtyje. Spaudžiamas premjeras Władysław Grabski sutiko su augščiausios sąjungininkų tarybos nutarimu — Vilnių atiduoti lietuviams. Diskusijų metu Britanijos lordas Curzonas siūlė Vilnių atiduoti lietuviams kaip sąjungininkų užstatą. Grabskis pasiūlė Vilniuje palikti lietuvių-gudų diviziją. Lenkijos pasiūlymas buvo atmestas. Tada toji lietuvių-gudų divizija pirmą kartą iškilo tarptautiniame forume.

Prieš prasidedant mūšiams dėl Varšuvos, 1920. VIII. 12 lietuvių-gudų divizija buvo pavadinta 19-tąja pėstininkų divizija. Po kelių dienų Pilsudskis jai gražino pirmąjį vardą. Divizija po dviejų savaičių kovų atvyko į Lydą ir sulaukė savo pagrindinio uždavinio — atgauti Vilnių.

Pokalbis su Żeligowskiu

Pilsudskis, kalbėdamas su gen. Żeligowskiu 1920. X. 2, sakė: "Už mūsų pralietą kraują primetė mums Curzono liniją. Lenkija turi baigti kažkur prie Gardino. Jūs esate tų žemių žmonės, turite ginklus, eikite tad namo. Vilniuje yra jauni — jis jums padės. Už jūsų žygį aš, kaip vyriausias Lenkijos kariuomenės vadas, negaliu imtis atsakomybės. Taipgi negaliu jums duoti įsakymo. Darykite viską savo atsakomybė..." Żeligowski, vykdydamas savo vado "patarimą", 1920. X. 9 užėmė Vilnių su lietuvių-gudų divizija.

Kai vėliau karinės Lenkijos pajėgos buvo perorganizuojamos, 77 Kauno, 85 Vilniaus ir 86 Minsko pulkai sudarė 19-ąją pėstininkų diviziją. Kiti pulkai buvo priskirti prie kitų divizijų. Jose buvo palaikomos lietuvių-gudų divizijos tradicijos. Pilsudskis svajojo nuo 1903 m. pakeisti Rytų Europos politinį žemėlapi, kuriame Vilniui buvo buvo numatyta labai svarbi vieta. Jo svajonės neišsipildė.

Liūdnas galas

Po Vilniaus užgrobimo ir jo prijungimo prie Lenkijos 1922. IV. 22 Pilsudskis sakė: "Negaliu neįteisti rankos tiems ten Kaune, kurie šią dieną, dieną mūsų triumfo, laiko gedulo ir nelaimės dieną. Negaliu neįteisti rankos, prašydamas taikos ir meilės. Negaliu nelaikyti jų broliais". Tai gražūs žodžiai, de-ja, veiksmams nebuvo broliški.

* * *

Pilsudskis, kaip ir bolševikai, politiniais išskaičiavimais steigė įvairių tautybių divizijas, kurių priedanga buvo vykdomi politiniai - kariniai "žaidimai". Tokiais sumetimais buvo sudaryta ir lietuvių-gudų divizija, kuriai buvo numatytas Vilniaus krašto užgrobimas. Kodėl toji divizija taip pavadinta, jeigu joje nebuvo nė vieno lietuvių, nė vieno gudo? Tai rodo, kad tas vardas buvo klatinga priedanga. Pilsudskis mėgdavo su savo generolais, dažniausiai Vilniuje, rengti karinius manevrus. Čia pridėtu retą nuotrauką, darytą Vilniuje arkivyskupo rūmuose po manevrų. Joje matyti tuos manevrų dalyvius: prie Pilsudskio iš dešinės — maršalas E. Rydz-Smigły, gen. K. Sosnkowski; iš kairės — gen. Władysław Anders, vėliau pagarsėjęs Monte Casino mūšiuose ir kiti garsūs ir negarsūs buvę Lenkijos generolai. Kaikurie yra išlikę gyvi ir šiandieną Vilniaus neatsisako.

Pagaliau atėjo tragiški Lenkijai 1939 metai. Lenkija kentėjo žiauria nacių okupacijai, daug kraujo pralėjo dėl kitų tautų laisvės. Tragiškiausia betgi, kad tikros nepriklausomybės neatgavo.

MEDUS --

reikalingas sveikatai
Natūralus, nepasterizuotas.
Induose ar koriuose.

Iš bityno: 30 Dewson St.,
Toronto 4, Ont.
Eagles Nest
Telefonas 534-0563

BALTIC MOVERS
Visų rūšių pervežimas baldai
ir kt. Vežamas turtas pilnai
apdraustas.
Skambinti tel. LE 4-1403
30 DEWSON St., Toronto, Ont.

Pirmieji pokario lietuviai vyrai, atvykę Kanadon miškų darbams 1947 metais. Nuotraukoje matyti dvi grupės, paskirtos miškų dabams Valoroje

Nuotr. Vyt. Maco

Važiuojame į Kanadą

STEPONAS SETKUS

Iš Vokietijos stovyklų prieš 30 metų nutarėm keliauti į Kanadą, ir metalų kasyklas, nors nežinome ką tai reiškia.

Uosto pakrantėje mūsų žmonos, tėvai, broliai, seserys ir draugai atėjo išlydėti. Bet greit ir jų veidai dingio tulumoje. Bremeno uostas, pavargęs, apgrautas, traukiasi nuo mūsų, susilieja su horizontu. Mes jau plačioje jūroje.

Laivas nedidelis, bet tvirtas. Nesenai tokiais buvo gabenami amerikiečių kariai. Dabar jame apie 1000 "DP". Nuvertinti žmonės, be tėvynės, be namu. Keli šimtai vyrų vyksta miškų darbams, keli šimtai kasykloms, pora šimtų merginų, daugiausia Baltijos universiteto studentų, namų ruošos darbams į Mont-realį.

Vienas estas, vienas latvis ir vienas lietuvis sudarome laivo "komandą". Dar prieš išplaukdam atvykome į šį laivą "Marine Falcon" porą dienų ankščiau patikrinti, ar geras laivas, ar viskas tvarkoje. Padėjom paskirstyti vietas, susitarėm dėl tvarkos. Kelionės metu būsime vertėjais, pranešėjais, kad žmonės žinotų ką ir kaip.

Juo toliau į jūrą, juo labiau siūbuoja laivas. Nors iš plieno, bet naktimis treška, girgžda, unksčia iš visų kampų. Ketvirtą kelionės dieną dauguma keleivių nebesirodo nei ant denio, nei valgykloje. Dar už poros dienų laivas ne tiek plaukia, kiek kapstosi rausvai violetinių putų kalnuose. Mes, komanda, einame praeime pas gydytoją, bet tas tik numoja ranka. Tabletes ir viskas. Laivo kapitonas nusiveda į savo kajutę. Kiek susirūpinęs aiškina, kad nuo Niujorko Halifakso linkini slenka uraganas ir todėl laivas turės pasukti į šiaurę ir grįžti au drai praėjus. Tai gali reikšti poros dienų vėlavimą. Pataria žmonėms niekur po laivą nevaikščioti, o naktimis tvirtai prisirišti prie lovy.

Naktį laivas nebeplaukia, bet malasi vietoje beveik stačias — čia ant vieno, čia ant kito galo, kaip meškerės plūdė. Vis dėlto ant laivo denio vaikščioja vienas žmogus — laivo karininkas, latvis. Taip, jis mėgsta šį amatą. Ir nebijo. Nuramina: "Kai nukęsi, nieko neįėjusi". Pasakau aciu ir maunu žemyn į visas puses virstančiom kopėčiom.

Naktį vandenynas šėlta šėlsta. Laivo salėje atsirai spintos, stalai, kėdės, slysta žemyn, nežmonišku trenksmu atsimušia į plieno sienas, pavirsta ir slysta atgal. Juos vejasi lagaminai, maišai, batai, apelsinai ir t.t. Žmonės, sukan-dę dantis, prisirišę prie lovy visais galimais raiščiais, tyli, skaičiuoja sekundes, tarytum pakliuvę į malūno girnas.

Devintos dienos rytą jau turėjome būti Halifakse, bet plaukiamo pr šalį Newfoundland link. Eina kalbos, jog naktį kelis maišus jūrininkai nuleido į jūrą... Vienuoliktos dienos naktį audra ima nurimti, laivas pradeda išsilygtinti. Į paryčius blaivosi dangus ir tulumoje pasirodo pilkas ruožas. "Broliai, Kanada!" — šaukia kažkas ir bematant ant denio subėga daugybė žmonių pabalusiais veidais ir pasišiaušusiais plaukais. Išlenda ir šviesi saulė, lydi mus į Halifakso uostą, tarytum keistame sapne.

Bet ne sapnas. Tai naujoji žemė. Kanada. Krantinė, mutinė, imigracijos įstaigos. Visur erdvė. Viskas balta, išblizginta, išprausta. Tik keli tarnautojai. Kur kiti? Ir štai paaiškėja, jog tai pirmosios Velykų dienos rytas! 1948 m. kovo 28 diena! Pavėlavom dvi dienas. Išplaukėm kovo 17, kapstėmės 11 dienų. Uraganas padarė Halifakso pakrantės 20 milijonų dolerių nuostolio. Taip rašo ką tik pasigriehtas pirmas kanadiškas laikraštis.

Bet dabar jau visi vargai praėityje. Svyti Velykų nuotaika. "Aleluja, aleluja!" — sveikina salėje kanadiečių senelių delegacija su pienu ir riestainiais. Reporteriai klausinėja apie nacių stovyklų baisynebes. Tylim. Neturim ko atsakyti. Reporteriai nemusileidžia.

Imam ir išdėstom: jokių vergų stovyklų nematėm, bent mes jose nebuvom. Bėgom ne nuo nacių vokiečių, bet nuo kruvinausiu rusų komunistų, kurie užgrobė mūsų tėvynes. Kitaip mūsų čia nebūtų. Reporteriai dingsta. Kitą dieną laikraštyje buvo parašyta, kad atvyko ne tie, kurie yra reikalingi Kanadai. Ir po to beveik kiekvienoje laidoje tai primindavo, kol neparasėme redakcijai gana stipraus atsakymo. Po to buvo geriau.

Formalui neauztrunka. Sėdame į traukinį, nustebinus mus savo ilgumu, erdvumu, ištaigingumu. Gavom po 10 dolerių. Puikiai, nemokamai pavalgę prabangioje valgykloje dar perkam ką galim iššokę kur į parduotuvę.

Važiuojame į vakarus, bet nežinom kur. Niekas mums nieko nesako. Paaškina tik viena — būti geriems. Mažas nesusipratimas gali kaštuoti kelionę atgal į Vokietiją, o ko gero ir sovietų Lietuvą.

Kažkokia didelė stotis. Daugybė bėgių, besiraitančių į visas puses. Sako, jog pastovėsim čia kokią valandą. Nors balandžio pradžią, bet saulė taip kepinia, kad vienmarškiniai išeinam iš vagono. Staiga ateina

Pašto ženklai ir filatelija

Pradėti pašto ženklų rinkimą yra labai lengva, tik reikia turėti šiuos keturis dalykus: pašto ženklus, albumą pašto ženklams sudėti, siauras permatomo popieriaus juosteles su klajais vienoje pusėje pašto ženklams prisegti prie albumo lapų ir, svarbiausia, norą rinkti p. ženklus. Žinoma, yra ir kitos priemonės, kurios palengvina p. ženklų rinkimą: katalogas, padidinamasis stiklas, perforacijų matiklis, specialios žnypliukės ir kiti priedai, gaunami p. ženklų krautuose.

Yra daug būdų įsigyti p. ženklus. Gera pradžia — į namus ateina laiška. Rinkėjams gali gauti daug p. ženklų iš draugų ir pažįstamų. Daug prekybos firmų gauna laiškus iš viso pasaulio ir, jei kas jas paprašo, mielai filatelistams padeda. Močiutės ar tėvuko seni laišgai gali būti taip pat geras šaltinis įsigyti seniams pašto ženklams.

Kaikurie p. ženklai turi didesnę filatelinę reikšmę ir vertę, jeigu yra palikti ant vokų. Todėl pradedantieji, prieš nuimdami p. ženklus nuo vokų, turėtų pasiteirauti pas jau daugiau patyrusį filatelistą. Torontės mas turime lietuvių filatelistų draugiją, kurios nariai gali duoti gerų patarimų. Pradedantieji gali įsigyti Kanados ir JAV vartotų pašto ženklų labai prieinama kaina. Filatelistijos krautuvers turi paruoštų p. ž. rinkinėlių, po 50, 100 skirtingų p. ženklų. Jų kainos įvairios.

Jeigu turime atsarginių p. ženklų — duplikatų, juos galima išsiųsti filatelistų susirinkime į tuos p. ženklus, už kuriuos reikėtų mokėti pinigų filatelistijos krautuveje. Tokiu būdu p. ž. rinkėjas, priklausydamas tokiai draugijai, padeda sau pačiam ir kitiems. Susirinkimuose randama naujų draugų ir daug ko išmokstama apie p. ženklų rinkimą. Nario mokestis — tik \$1.00 metams.

Filatelistas p. ženklų niekad neima su plika ranka. Tam jis naudoja specialias su suplotais galais žnypliukes - p i n c e t e s.

įsakymas, kad visos baltietės pereitų į kitą traukinį. Kol susigriebiame, baltietės dingsta. Einame prie jų traukinio. Policija. Nemažas būrys. Mėlynai apsirengusi rūstaus veido matrona aiškina, kad atsiveikinti negalima.

Keli šimtai vyrų užia kaip tolimas griautinis. Esu išrenkamas visų vardu pasakyti tai "mėlynai varnai": arba leidimas atsiveikinti, arba jie atsiveikins be jokio "pardonno". Artėjau prie matronos. Policija sustojusi ratu. Rūščiai žiūri į mano nublizgiuos aulinius batus, ištemptas jojimo kelnes ir neslepia grėsmingo pasipiktinimo.

Sakau beveik prakalbą: "Ladies and gentlemen! Tos baltietės mums yra kaip seserys. Pavergtos Baltijos dukros. Nebijoj jos mūsų, kai drauge ėjome per karo pavojus, nebijos mūsų ir laisvoje Kanados žemėje. Be atsiveikimo su tom Baltijos dukrom mes iš čia niekur nepajudėsime, niekur nevyksime nepadavę broliškos rankos".

Matrona susigraudina. Pasirodo, tai buvo Montrealis. Visos baltietės paskirtos Montrealin. Dabar jau ji atsakinga už tas mergaites, bet suprantu kartu išgyventus laikus, džentelmenišką pareigą su jomis atsiveikinti. Ji tarė: jei vyrai sugrįš į savo vietas už 15 minučių, leidimas duodamas. Pažadu, kad sugrįš už 10 minučių. Ir sugrįžta. Keli grįžo nuleidę galvas, rodydami grąžintus sužadėtuosius žiedus. Kas tau norės susidėti su aukso ar vario kasėjais, girių kirtėjais?

Sėdame į ilgą traukinį ir pasukame šiaurės Kvebeko link.

Jos taip pagamintos, kad su jomis p. ženklą lengva paimti nuo stalo, ir p. ženklas nenukenčia. Pašto ženklams laikyti galima naudoti specialius albumus. Jie turi paruošti, kad turi kiekvienam p. ž. paskirtą vietą ir p. ž. rinkėjui lieka tik į tą vietą įklijuoti p. ženklą. Naudojant tokį albumą, lieka daug tuščių lapų, nes retesnius p. ženklus nevisi gali įsigyti. Lengviau naudoti tuščius — be paveikslų albumo lapus. Čia rinkėjas p. ženklus į albumo lapus deda pagal pašto ženklų katalogą.

Rinkinti p. ženklus be p. ž. katalogo galima, bet tai būtų taip, kaip plaukti per jūras be kompas ir žemėlapių. Joks jūrininkas neplaukia be kompas ir žemėlapių, ir joks filatelistas negalvoja p. ženklus rinkti be p. ž. katalogo.

Katalogas yra būtina priemonė p. ženklams sėkmingai rinkti. Kataloge yra sukauptos žinios apie p. ženklus net kelių generacijų. Katalogas yra kompaktinis sąrašas p. ž., išleistų nuo 1840 m. iki mūsų dienų (priklausomai kurių katalogas naudojamas).

Užrašai ir vaizduojami objektai ant p. ženklų yra labai maži. Mažas padidinamasis stiklas p. ž. rinkėjui padeda greičiau pastebėti visas smulkmenas ir perskaityti net smulkiausiui pakanka, jei padidinamasis stiklas padidina keturis kartus. Nuodugnesniam detalių tyrinėjimui reikia stipresnio padidinamojo stiklo, kuris padidintų dešimt kartų.

Perforacijų matiklis p. ž. rinkėjui padeda greitai ir tiksliai nustatyti p. ž. perforacijų kiekį dviejuose centimetruose. Prancūzas dr. J. A. Legrand 1863 m. įvedė šį standartinį perforacijų matavimą, ir jis liko nepakeistas iki šių dienų. Perforacijų matiklis turi perforacijas nuo 7 iki 16,5. Pašto ženklas yra dešimtas ant matiklio tol, kol perforacijų danteliai tiksliai atitiks perforacijų dantelius ant matiklio. K. K.

Nepriklausomos Lenkijos karininkai 1934 m. Vilniuje po karinių manevrų su maršalu Pilsudskiu

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

ALKOHOLIZMO PROBLEMS

Kovai su girtavimu yra sudaryta specialioji komisija, veikianti prie ministerių tarybos. Vilniuje įvykusiame komisijos posėdyje kalbėjo jos pirm. A. Česnavičius. "Tiesos" 100 nr. pateikiami posėdžio nutarimai: "Komisija pareikalavo iš ministerių, žinybų, vietinių Tarybų vykdomųjų komitetų, profsąjungų, komjaunimo ir kitų visuomeninių organizacijų, įstaigų, ūkių, įmonių ir organizacijų vadovų imtis papildomų neatidėliotųjų ir ryžtingų priemonių kovojant su girtavimu ir alkoholizmu, šalinti priežastis ir sąlygas, gimdanti šiuos negatyvius reiškinius. Kovos su girtavimu ir alkoholizmu klausimus būtina spręsti kompleksškai, glaudžiai siejant juos su propagandinio auklėjamojo, gamybinio bei kitais darbo klausimais. Šiuos klausimus reikia sistemingai nagrinėti ministerijų, žinybų ir vykdomųjų komitetų posėdžiuose, gamybinuose pasitarimuose, darbo žmonių susirinkimuose bei kituose forumuose." Toks platus kovos baras liudija didelį girtavimo išplitimą Lietuvoje, jon atkeliavusį iš Sovietų Sąjungos.

PARTIECIO MUZEJUS

Rapolas Čarnas, su kitais komunistais sušaudytas 1926 m., susilaukęs muzejų jo vardu pavadintoje vidurinėje profesinėje technikos mokykloje Kaune, Zaliakalnio technikos mokyklų miestelyje. Apie jo nuopelnus Maskvai ir sovietinei kompartijai kalbėjo šios mokyklos partinės organizacijos sekr. A. Grigaitienė, atsiminimais dalijosi L. Solominė ir M. Sumaškas. R. Čarnas su savo bendrininkais K. Požela, J. Greifenbergeriu ir K. Giedriu karo lauko teismo sprendimu buvo sušaudytas 1926 m. gruodžio 27 d. Pokaryje jų palikai buvo sudeginti, urnos su pelalais įmūrytos buvusio Vytauto D. muzėjaus sodelio sienoje. R. Čarno vardu yra pavadinta buvusi Veivirgė gatvė Alekseje.

KARINGI MILICININKAI

P. Stanislovas "Valstiečių Laikraščio" 51 nr. aprašo Raseinių rajono liaudies teismo bylą, kuri buvo iškelta Ariogalos milicijos apylinkės inspektorius A. Degučius, milicininkui A. Kauneckui ir juos nuosavą automobilį vežiojusiam A. Tvaranvičiui. Ši trylukė, girtavusi Ariogalos restorane ir pas gyventojus, nutarė "padirbėti" žemaičių plente praejusiu metų vėlyvą rudenį. Vaziuodami A. Tvaranvičiaus "Ziguliu", jie su laike mažą motociklų važiuosius Juoza ir Vytautą Račkauskus, nes Juozas, aplankęs savo brolių, neturėjo apsauginio šalmos. Girti milicininkai su savo taktininku taip sumušė J. Račkauską, kad jį giminaičiams teko nuvežti Raseinių rajono ligoninėn, kurioje išgulejo daugiau kaip du mėnesius. Už šį žygdarbių milicijos inspektorius A. Degučius gavo pusšesčių metų, milicininkas A. Kauneckas puspenktų metų sustiprinto režimo stovykloje, o jų taktininkas A. Tvaranvičius trejus metus kalėjimo.

R. KALANTOS KAPAS

Romas Kalanta, prieš penkerius metus susidegęs Kauno teatro sodelyje už Lietuvos laisvę, yra palaidotas Ramonių kapinėse, priklausančiose Kauno miestui. Matyt, dėl jo mirties sukeltų jaunimo demonstracijų komunistinė valdžia neleidžia pastatyti antkapinio paminklo, nors yra surinkta daug aukų. R. Kalantos kapas tėra paženklintas lenta su jo vardu bei pavarde, gimimo ir mirties datomis, papuoštas augančiomis gėlėmis.

Liepsnose žuvusio okupuotos Lietuvos jaunuolio ROMO KALANTOS kapas. Ir po mirties aidą jo žodžiai pavergejami: "Laisvę Lietuvai!" Sovietinė valdžia neleidžia statyti paminklo ant jo kapo

JONO STONKAUS

skulptūros, piešinių ir vitražų

PARODA

Lynnwood Arts Center, 21 Lynnwood Ave., SIMCOE, Ont.

birželio 3 iki birželio 30 d.

Visi mielai kviečiami atsilankyti.

Atidarymas — birželio 5, sekmadienį, 3-5 v.p.p.

Galerija atidaryta kasdien nuo 9 v.r. iki 5 v.p.p., išskyrus pirmadienius; sekmadienį — nuo 1 v.p.p. iki 5 v.p.p.

TELEVIZIJAI 20 METŲ

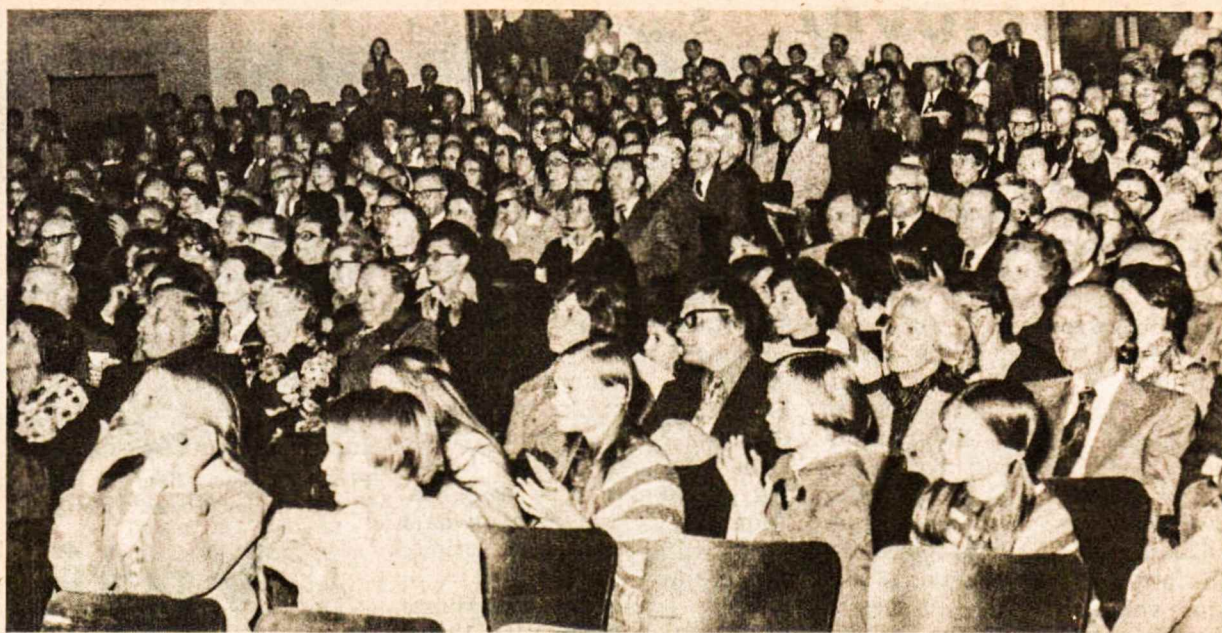
Radio Dienos proga spauda pateikė žinią apie Vilniaus televizijos studiją, darbą pradėjusią 1967 m. balandžio 30 d., 7.30 v.v. Tada Lietuvoje buvo tik 32 televizijos priimtuvai — 28 Vilniuje ir 4 kaime. Dabar priimtuvų jau yra apie 700.000, kurių 40.000 skirti spalvotom laidom. Vilniaus televizijos programos šiemet kasdien transliuojamos 9,5 valandos. Beveik du trečdaliai šio laiko užpildo spalvotos laidos. Vilnius susilaukė modernaus spalvotosios televizijos studijų pastato, kurio didžiojoje 300 kv. metrų salėje yra pusantro šimto prožektorių, valdomų elektronine skaitavimo mašina. Temperatūra reguliuoja oro vėsinimo įrenginiai, pašalinantys prožektorius sukeliamą karštį. Nemaža dalis programų įrašoma į vaizdo juostas. Kino filmai rodomi 16 ir 35 metrų pločio. Vilniaus padangėn vis augščiau stiebiasi televizijos antenos bokštas, turintis 330 metrų aukščio. Studijos aprašymuose minimi: televizijos laidų programos direktorius Donatas Kaitulis, vyr. inž. Kazys Balušis, garso technike Vitalija Gursknytė, rež. I. Bučienė ir... propagandos redaktoriai vyr. red. Anupras Laučinas. Susidaro spūdis, kad net ir televizija sovietinėje santvarkoje negali išsiversti be partinio polituko.

VILNIAUS ARCHITEKTŪRA

"Tiesos" 57 nr. jos korespondentas Antanas Stanevičius pateikia platesnį duomenų apie Vilniaus senamiesčio restauravimą. Tuose kvartaluose yra beveik trečdalis respublikinės reikšmės architektūros paminklų. Daug padirbėta universiteto ansamblyje, kur restauruojamos beveik visos patalpos. Iš pagrindų buvo restauruota šv. Jono šventovė, kuri dabar paversta "pažangiosios mokslo mities" muzėjumi Vilniaus universiteto artejančios 400 metų sukakties proga. Tokiu šventovės išnėkinimu norima pagerbti "pažangiųjų" detytojų atminimą. Restauruoti ir Antokolskio gatvės pastatai. Buvusiose Oginskijų rūmuose patalpas gaus Vilniaus jaunimo teatras. Restauratoriai, užbaigę darbus su Vilniaus meno darbuotojų rūmais, dabar persikėlė į buvusio Alumnato renesanso stiliaus pastatą. Gyvenamuose senamiesčio kvartaluose kartu atliekamas ir pagrindinis pastatų remontas, butus aprūpinant visais patogumais. Pirmuosiuose jų augtuojuose bei rūsiuose dažniausiai įsikuria užiegos, prekybinės bei administracinės įstaigos. Didžiausia problema Vilniaus senamiesčiui sudaro elkmės. Projektan yra įtrauktas senamiestį juosiantis pagrindinių gatvių žiedas, kurin bus nukreiptas pro senamiestį pravažiuojantis transportas. Specialių gatvių pertvarkymu transportas aplenks ir žymiuosius architektūrinius paminklus.

EKSKURSIJŲ VADOVAI

Seminaras ekskursijų vadovams Lietuvoje buvo surengtas Vilniuje. Paskaitas jiems skaitė turizmo ir ekskursijų tarybos metodininkai, Vilniuje veikiančios augstosios partinės mokyklos dėstytojai. Vilniečiai ekskursijų vadovai seminaro dalyvių supažindino su naujai suplanuota apžvalgine ekskursija šiame mieste. Buvo palietos ir istorinės ekskursijos. Jų pavyzdžiu pasirinkta ekskursija "Trakai — kovų su kryžiuočiais paminklas", turėjusi atskleisti tokiom ekskursijom keliamus komunistinės nūdienos reikalavimus. Diskusijose aptarta ekskursijų vadovo etika. V. Ksto.

Montrealiečiai Plateau salėje geris išradinga Klevelando "Grandinėlės" programa

Nuotr. J. Garlos

HAMILTON

MOKSLO METŲ užbaigimo proga šeštadieninė mokykla išleido vienkartinį leidinį "Kova". Įvade rašoma: "Šiais metais mokyklos leidžiamas laikraštėlis pavadintas "Kova". Gan sunku yra rasti laikraštėlių tinkamą pavadinimą, nes jis turi aiškiai išreikšti mokyklos tikslą. Kaip tik todėl mes pasirinkome šį vardą "Kova", nes mūsų tikslas yra išlaikyti lietuviškumą. O lietuviškas išsiskirti, žinodami kalbą, papročius, pažindami savo kultūrą, istorinę praeitį. Šis lietuviškumo išlaikymas tai yra kova, kadangi gyvename ne savame krašte, tarp svetimųjų ir labai lengvai galime nutautėti... Vieną priemonę kovojant už lietuviškumą yra leidžiamas laikraštėlis. Mokyklos mokiniai turi proga pasireikšti savo lietuvišką kūrėba visose formose. Mūsų kovos vadai yra mūsų mokytojai, kurie, tiek metų pasiaukodami, mums stengiasi įskiepyti bent kristi lietuviškumą, kad pajustumė savo pareigą Lietuvai. Mes jiems už tai esame labai dėkingi". Pasirašė leidinio red. A. Bugailiškis ir red. kolektyvas — A. Gedrimaitė, R. Jurgulytė, R. Kochanaitė, E. Norikė, A. Pleinytė, V. Stankutė. Leidinėj turi 25 psl., kuriame atspausdinti piešiniai, mokinių pasisakymai apie mokyklą, vyresniųjų klasių mokinių laisva kūrėba. Kaikurie mokiniai rodo gabumus žurnalistikai ir beletristikai, tad ir linkintia jiems neužkasti šios Dievo dovanos, bet su savo kūrėba pasirodyti plačiau lietuviškoje spaudoje. K. B.

Edmonton, Alberta

MOTINOS DIENOS minėjimas, surengtas Lietuvių B-nės valdybos ir Lietuvių Namų direktoriaus bendromis pastangomis, įvyko gegužės 7 d. vakarą Edmontono Lietuvių Namuose. Minėjimą pradėjo ir oficialiai daliai vadovavo bendruomenės pirm. Justas Augis. Trumpa paskaita skaitė Angelė Augytė. Lydijs Gudjurgys.

PRANEŠIMAS

Hamiltono Lietuvių Namų Akcinės B-vės valdyba šaukia metinį visų narių susirinkimą 1977 m. birželio 4 dieną, 2 v.p.p.

Susirinkimas įvyks Hamiltono Lietuvių Medžiotojų ir Žūkloautojų Klubo "Giedraitis" patalpose, York Rd., Coledonia, Ont.

Visais bendrovės reikalais kreipkitės: 122 Clifton Downs Rd., Hamilton, Ont. L9C 2P3

HLN A B-vės valdyba

PIGIOS ATOSTOGOS

- Bilietai, rezervacijos, kainos į Lietuvą ir visas kitas šalis
- Grupiniai skrydžiai bei ekskursijos
- Kelionės laivais ir autobusais
- Jau per 50 metų patarnaujame Hamiltono ir apylinkės keliavims
- 1922 — 55 metai — 1977
- Greitos, mandagos, žinoviškas patarnavimas
- Visais kelionių reikalais kreipkitės į

TRAVEL SERVICE 58 JAMES ST. N. HAMILTON 525-8686

Mesos ir puikūs dešros gaminiai

Skanėstai

kiekvieno skoniui

R. Denninger Ltd.

284 KING STREET E., HAMILTON — 528-8468
740 UPPER JAMES ST., HAMILTON — 389-4113

• GUELPH LINE prie PROSPECT,
• BURLINGTON — 639-0510
• LLOYD D. JACKSON SQUARE,
• HAMILTON — 525-9641

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

įsikūręs nuosavyse namuose —

Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvas

830 Main Street East, telefonas 544-7125

"TALKA"

Darbo valandos: pirmadieniais — ketvirtadieniais nuo 10 iki 5 val., penktadieniais nuo 10 iki 7 val., šeštadieniais nuo 9 iki 12 val. Liepos — rugpjūčio mėn. ir prieš ilgus savaitgalius šeštadieniais uždaryta. Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas. Kapitalas — virš \$90,000.

MOKAME UŽ:

depozitus (P.C.A.) ... 6%
santaposas ... 7½%
term. depozitus 1 m. 8½%
IMAME UŽ:
asmenines paskolas ... 11%
nekiln. turto pask. ... 9¾%

(Nukelta į 6 psl.)

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

"NATIONAL GEOGRAPHIC" ŽURNALAS ragina iš anksto užsisakyti vyr. red. pavaduotojo B. McDowellio knygą "Kellionė kserai Rusiją: Sovietų Sąjunga šiandien". Reklamoje pabrėžiama, kad šis leidinys nebandys aiškinti sovietinės politikos, bet atskleis didžiai skirtingus žmones. JAV LB visuomeninių reikalų tarybos narys A. A. Mažeika parašė laisvą autoriui B. McDowell, primindamas, kad lietuviai, latviai ir estai nėra slavai ir kad šios šalys nepriklauso panslavistinei Rusijai. Baltijos valstybės Sovietų Sąjungon įjungtos Molotovo-Ribbentropo sutarties dėka. Jų prievartinio įjungimo ir šiandien nepripažįsta JAV vyriausybė. Belgrado konferencijai yra ruošiamas medžiaga apie žmogaus teisių laizymą sovietų okupuotaj Lietuvoje, gauta iš tenyksių disidentų. Politinių problemų tokiam leidinyje neminoma išvengti jau vien dėlto, kad aprašoma labiausiai politinė sistema pasaulyje. A. A. Mažeika pasiūlė šioje knygoje iškelti žmogaus teisių laizymą, Helsinkio susitarimų žadama laisvą apsisprendimą, kuriuo turėtų būti leista pasinaudoti Lietuva, Latvija ir Estija. Knygos autorius B. McDowell atsisakė tai padaryti, bet pabrėžė, kad ten yra pamintės sovietinės aneksijos nepripažinimas, kurio laikosi JAV vyriausybė. JAV LB informacijų biuletenis ragina rašyti protesto laiškus, reikalaujančius išryškinti tikrąjį Pabaltijo būklę, knygos autoriui Bart McDowell arba "National Geographic" sekr. Owen R. Anderson. Jų adresas: National Geographic Society, 17 and "M" Streets, Washington, D.C. 20036, USA.

Ottawa, Ontario

MOKYKLA IR MOTINOS DIENA. Gegužės 14 d. Dr. Vinco Kudirkos šeštadieninė mokykla užbaigė mokslo metus. Ta proga buvo suroštas kuklus užbaigimas ir Motinos Dienos minėjimas. Šiais metais mokėsi 14 vaikų. Juos mokė p. Paškevičienė, p. p. Balsevičiai ir p. Procuta. Taip pat susidarė mergaičių chorėlis "Ramu-nėlės", vadovaujamas Rūtos Šiulytės.

Džiugu, kad veikia lietuviška mokykla. Nors mokinių skaičius nedidelis, Otavos lietuvių bendruomenės valdyba įteikė \$50 dovanėlę tėvų komitetui tėti šį reikalingą tautinį darbą.

Mišias atlaikė kun. dr. V. Skilandžiūnas ir pasakė įdomų pamokslą, pritaikytą Motinos Dienai. Programėlė atliko mokiniai: deklamuavo eilėraščius, skambino pianinu ir vaidino. Taip pat sėkmingai pasirodė "Ramu-nėlės". Po programos įvyko vakais — kavutė su pyragaičiais. Atvykusiems tėveliams ir svečiams buvo gan liūdna, kad dalyvavo mažas skaičius lietuvių šią iškilmingą dieną.

Linksmų vasaros atostogų!

ŠIAIS METAIS ketvirtadienio vakarais rinkdavosi mažas skaičius lietuvių, ypač jaunimo, mokyklos gimnastikos salėje žaisti tinklinio. Smagu susiburti kartu nors keliam valandėlėm ir šeimyniškai pasportuoti. Viduryje metų latviai prisidėjo prie šio sporto. Nors sezonas baigiasi, numatoma tėti tinklinio žaidimus vasaros metu Vincent Massey parke.

Rūta-Ona Šiulytė

St. Catharines, Ont.

TRADICINĖS JONINĖS. Kviečiame ir Joninių šventę jaunimą ir senimą š.m. birželio 25, šeštadienį, 6 v.v., naujoje puikioje salėje, kuri turi vėsinimą. Adresas: UAW Centre Local 199, 124 Bunting St. Meninė programą atliks Toronto jaunimo ansamblis "Gintaras". Parodykime, kad mes dar domimės lietuviška veikla, palaikome lietuviškas tradicijas ir savo dalyvavimu įvertiname rengėjų pastangas.

P. Lukšio šaulių kuopos valdyba

I KRASTO TARYBĄ išrinkti — A. Gervydzis ir S. Janušonis, kandidatu liko Petras Polgrimas.

ELENA JUCIŪTĖ, atvykstanti čia su paskaita sibirinių tremimų proga (birželio 12 d.), St. Catharines mieste pasiliks keletui dienų, po to ji vyks kitur ir tokį pat minėjimą. Laukiama ir jos paskaita suvažiavimų didelio lietuvių skaičiaus.

LENKŲ TREMTIES VYRIAUSYBES min. pirmininkas Kazimier Sabat susitiko su pavergtų tautų organizacijos valdyba. Jis siūlė atidėti į šalį visas praėjusias problemas ir jungtis į bendrą pavergtų tautų laisvinimo darbą. Jo manymu, tam yra atėjęs laikas. "Laikas atėjo anksčiau, negu mes tikėjome" — pareiškė jis. Kanadiečių dienraštyje "Standard" paaiškino, kad jo atsilankymas Kanadoje turis tikslą pajudinti lenkų masės aktyviau siekti pavergtų kraštų išlaisvinimo iš Sovietų Sąjungos priespaudos. "Kitas tikslas — priminti pasauliui, kad Lenkija nėra laisva, bet pavergta, kaip ir kitos Rytų-Vidurio Europos tautos." Kor.

Winnipeg, Manitoba

MOTINOS DIENA. KLB Winnipeg apylinkės valdyba su visa bendruomene gegužės 8 d. gražiai paminėjo lietuvių Motinos Dieną. 11 v. Sv. Kazimiero lietuvių parapijos šventovėje kun. J. Bertašius atlaikė pamaldas ir pasakė atitinkamą pamokslą. Naujai išrinktas į Kanados Lietuvių Junimo Sąjungos tarybą stud. Marius Timmermanas paskaitė Sv. Rašto ištraukas. Pamaldoms pasibaigus, visi giedojo gegužės giesmes. Po to visi gausiai rinkosi į lietuvių parapijos salę.

Minėjimą pradėjo v-bos pirm. Juozas Demereckas, kuris programai pranešinėti pakvietė v-bos vicepirmininką ir apylinkės lietuvių jaunimo atstovą Manitobos universiteto studentą Marių Timmermaną. K. Strikaitis kalbėjo tema: "Motinos meilė kūdikiui ir tautai". Mažytis Jason Samulaitis pasakė eilėraštį (Nukelta į 6 psl.)

Argentina

LIETUVISKOS BUENOS AIRES MOKYKLOS naujusius mokslo metų pradžioje balandžio 16 dieną. Aušros Vartų parapijos ir Susivienijimo Argentinijoje mokyklos turi po du skyrius vaikams — mažesniems ir vyresniems, specialų kursą suaugusiems. AV parapijoje vaikus moko A. M. Burbaitė, seselė Angelika, suaugusius — kun. A. Steigvilas. SLA mokykloje su vaikais dirba M. Barzdžiūtė ir I. Simanaušienė, su suaugusiais — Z. Valentinaite. Argentinijos Lietuvių Centro mokykloje yra vienas skyrius vaikams ir vienas jaunimui. Mokytojauna N. Zivkaitė ir E. Rudytė. Svetimo komisija nutarė atgaivinti tėvų komitetus, kurie turės rūpintis visokeriopa parama šioms mokykloms. Svetimo komisija taipgi yra dėkinga PLB svetimo tarybai už parūpintus vadovėlius, žemėlapius, skaidres.

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ ARGENTINOJE Kordobos skyrius naujon valdybą išrinko pirm. M. Bendinską, vicepirm. Y. Castagno, sekr. M. Kalainytę, izd. A. Saduką. Namų prižiūrėtoju išrinktas J. Dulksnis. Komisija ligoniams lankyti sudarė K. Melutienę, V. Bendinskienę ir A. Palulius.

Australija

BALYS STANKŪNAVICHUS, š.m. kovo 19 d. susitikęs su Viktorijos premjeru R. Hameriu, painformavo

ji apie rengiamą tautinę lietuvių skautų stovyklą Viktorijoje, kur atvyks ir nemažas skaičius lietuvių skautų iš užsienio. Motyvuodamas šiuo faktu, jis paprašė premjerą R. Hamerį finansinės paramos. Balandžio 5 d. B. Stankūnavičius buvo pakviestas premjero įstaigon suteikti platesnį informaciją. Po šio pasikalbėjimo premjeras R. Hameris pareiškė, kad jo vyriausybė tautinei lietuvių stovyklai skiria vienkartinę \$5.000 paramą.

Britanija

D. BRITANIJOS LIETUVIŲ SĄJUNGA išleis knygą apie šią organizaciją ir aplamai Britanijos lietuvių. Dėl įvairių priežasčių spausdinimas buvo uždelstas, bet knyga jau baigiama surinkti. Iš anksto užsisakantiems ji kainuos 5 svarai arba 12 JAV dolerių. Užsakymų laukiamas šiuo adresu: DBLS centro valdyba, 2 Ladbroke Gardens, London, W11 2PT, Britain.

ATEIVIAI IŠ VIDURIO IR RYTŲ EUROPOS karalienę Elzietą, mininčią sidabrinį valdymo jubiliejų, pagerbs tautinių šokių ir dainų festivaliu Londone birželio 10 d. Programą atliks lietuvių, estų, latvių, čekoslovakų, lenkų, ukrainiečių ir vengrų ansambliai, turintys apie 450 šokėjų. Lietuviams atstovaus Londono tautinių šokių grupė, vadovaujama V. Jurienės ir F. Senkuvienės.

Airija

VISOJE AIRIJOJE ir net arių parapijose Britanijoje platinamas iš Niujorko gautas kun. K. Pugevičiaus vadovaujamos Amerikos Lietuvių Katalikų Tarnybos laiškas, dėkojantis ariams katalikams už dėmesį sovietų persekiojamai katalikų Lietuvoje. Jame pateikiama duomenų apie religijos persekiojimą, apie kalinamą N. Sadūnaitę, kuri darbo stovykloje kasdien turi pasiūti 70 porų pirštinių, apie pogrindinį laikraštį "Lietuvos" Katalikų Bažnyčios Kronika".

Vokietija

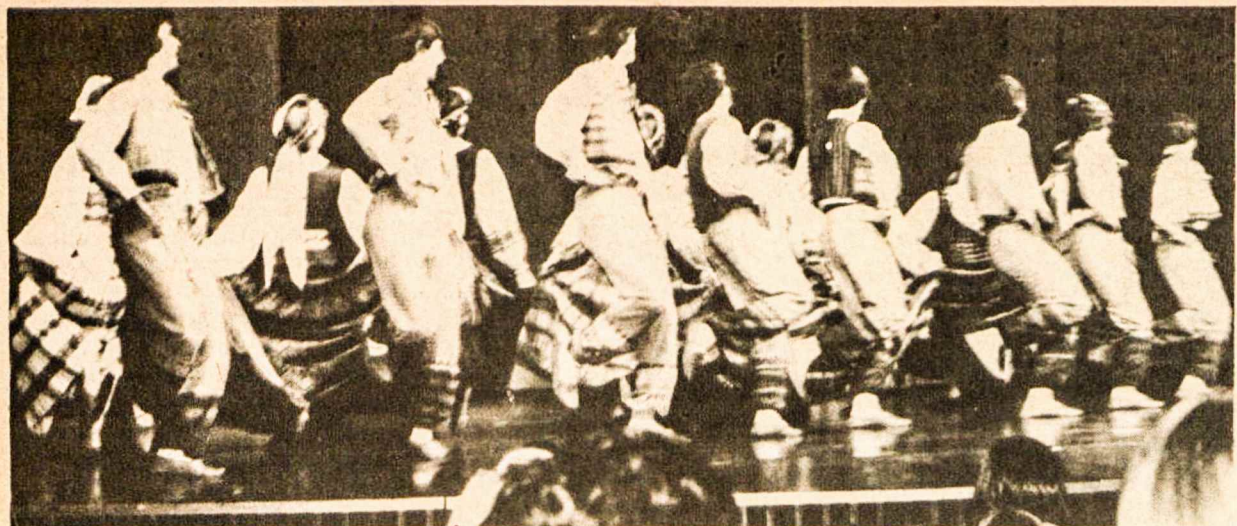
MOTINOS DIENOS MINĖJIMA Muenchene balandžio 30 d. surengė jaunimo grupė "Ratukas". Po giesmės "Marija, Marija" ir prel. J. Avižos maldos motinas jaunimo vardu sveikino E. Juodvalkytė, VLB apylinkės pirm. A. Ausiejus, Muencheno lietuvių moterų klubo pirm. A. Griniuvienė. Gėlėmis jas apdovanojo "Ratuko" mergaitės, prie gėlių prisegusios ir užrašytų gražių minčių apie motinas. Iš Austrijos atvykusi rašytoja I. Naudžiūtė-Jorg skaitė humoristinę baletą ir eilėraštį motinai. E. Juodvalkytė — N. Mazalaitės novelę "Motina". Sol. Ričardas Daunoras padainavo lietuvių liaudies dainų ir operų arių su smuikininku ir pianisto Algio Draugelio palaida. Jiedu buvo atvykę iš Paryžiaus, kur R. Daunoras yra gavęs politinę globą, o Los Angeles lietuvis A. Draugelis gilia muzikos studijas. Programai vadovavo "Ratuko" senlėnė K. Pauliukėvičiūtė. Juoston įrašytą koncertą savo lietuviškoje laidoje perdavė "Laisvės" radijas.

VOKIETIJOS LIETUVIŲ SOCIAL-DEMOKRATŲ Draugijos metinis narių suvažiavimas įvyko Duesseldorfe. Per pastaruosius metus draugija neteko trijų narių — J. Gasliūno, A. Makutėno ir P. Liegaus, o suvažiavime negalėjo dalyvauti ir sunykiai susirgęs pirm. J. Petrailis. Suvažiavime buvo aptarti Vasario 16 gimnazijos reikalai, kelta reformos mintis, pareikšta padėka jaunesnioms jos mokytojas. Nutarta draugiją perorganizuoti, kad jos nariais galėtų būti ir tie lietuviai, kurie V. Vokietijos rinkimuose balsuoja už socialdemokratų.

LIETUVIŲ SVENTĖ HOMBURGE, Saaro krašte, suorganizavo A. Palavinskas, bendradarbiaudamas su VLB Miesau apylinkės valdyba. Gegužės 14 d. ji pradėta dviejose šventovėse pamaldomis katalikams ir evangelikams. Katalikams Mišias atnašavo kun. Br. Liubinas. Pamokslą motinai, priminė N. Marijos širdies šventę, Motinos Dieną, penktąsias R. Kalantos gyvybės aukos metines. Evangelikams pamaldas laikė jų kun. Fr. Skėrys. Po pamaldų abi grupės susirinko katalikų Dievo Kūno parapijos salėje. M. Palavinskaitė vokiškai kalbėjo apie jaunimo žvilgsnį ateitin, lietuviškai — apie motiną. Keletą tautinių šokių pasodino Vasario 16 gimnazijos grupė, vadovaujama M. Dambriūnaitės. Ilga koncertinę programą atliko estrados sol. V. Rakauskaitė-Landienė.

Lenkija

VROCLAVO LIETUVIŲ SEKLYCIOJE šį pavasarį įvyko idomi Jono Bastakio-Bastakievičiaus medžio šaknų skulptūrų paroda. Jų autorius yra gimęs ir augęs Lietuvoje, Tauragės rajone, jaunystėje susidomėjęs medžio apdaila, vertėsis staliaus amatu. J. Bastakis, tapęs pensininku, dabar turi daugiau laiko šaknų pjaukimui. Daug jo kūrinių išleista į kitas šalis turistų lagaminuose, tačiau jo kambarys vis dar primena muzėjų, kuriame sutelkta apie 100 skulptūrų. Originalių J. Bastakio menu grožiosios ir Vroclavo lenkų visuomenės vroclaviečiams surengtos parodos. Jo darbų norėjo įsigyti ne vienias muzėjus, siūlydamas didokas sumas pinigų, bet J. Bastakis jų neparduoda.

Ročesterio tautinių šokių grupė "Lazdynas" atlieka sceninę programą Nazareth Arts Centre JA Valstybės

JAUNIMO ŽIBURIAI

Redaguoja LILIJĄ ZENKEVIČIUTĘ, talkinama Toronto lietuvių studentų klubo

Žygis už žmogaus teises

S.m. balandžio 16 d. Detroito Dievo Apvaizdos parapijos Lietuvių Kultūros Centre įvyko Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos pasitarimas demonstracijos Vašingtone reikalui. PLJS paprašė Amerikos Lietuvių Tarybą, JAV Lietuvių Bendruomenę, Kanados Lietuvių Bendruomenę, Pasaulio Lietuvių Bendruomenę, JAV Lietuvių Jaunimo Sąjungą, Kanados Lietuvių Jaunimo Sąjungą ir Vyriausią Lietuvos Išlaisvinimo Komitetą atsiųsti savo atstovus. VLIKas buvo vienintelė iš tų kviestų organizacijų, kuri nebuvo atstovauta. Pasitarime dalyvavo: Ofelija Baršketytė, ALTA, Birutė Zdanaitė, JAV LB, Jurgis Valaitis, Kanados LB ir Kanados Lietuvių Jaunimo Sąjunga, Jonas Urbonas, PLB, Gabija Juozapavičiūtė, PLJS, Paulius Bernotas, JAV LJS, Viktoras Nakas, PLJS, ir Algis Zaprackas, PLJS patarėjas.

Pasitarimų dalyviai padarė visą eilę svarbių sprendimų. Be ne svarbiausias buvo tai, kad visos atstovaujamos organizacijos davė savo principinį sutikimą demonstracijai rengti. (Sekandą dieną, balandžio 17, VLIKo vicepirmin. Jurgis Valaitis telefonu pranešė, jog ir VLIKas, nors pasitarime nedalyvavęs, savo principinį pritarimą duoda). Pasitarimo dalyviai nusprendė, jog demonstracijos tikslai yra du: 1. parodyti pasauliui, kad Helsinkio konferencijos aktas yra Sovietų Sąjungos nuolatos pažeidžiamas Pabaltijy, ir 2. išnaudoti Belgrado konferencijos politinį momentą, atkreipiant pasaulio dėmesį į tai, kad ne tik Helsinkio sutartis yra Pabaltijyje pažeidžiama, bet taip pat, kad Lietuva, Latvija ir Estija yra okupuoti kraštai, turį teisę į nepriklausomybę.

Detroito balandžio 16 d. pasitarimo dalyviai nutarė, jog demonstracija įvyks rugsėjo 24 d. (ar rugsėjo 17 d., jeigu pirmajai datai nebūtų galima gauti leidimo). Rugsėjo 24 d. pasirinkta dėl trijų priežasčių. Pirmą, pagal pačių kongreso narių pateiktas žinias, pagrindiniai Belgrado konferencijos pasitarimai įvyks rugsėjo mėnesį. Norint išnaudoti Belgrado konferencijos politinį momentą, demonstracijai rugsėjo mėnesį būtų geriausias laikas. Antra, Sovietų Sąjungos vad. Leonidas Brežnevas rudenį žada būti Vašingtone. Trečia, rugsėjo viduryje visi bus grįžę iš atostogų, o jaunimo mokslo metai tik prasidėję, tad demonstracijos dalyvių mokslas mažai nukentės, ir daugumai nereikės nuvogli atostogoms skirtą laiką.

Pasitarimo dalyviai nutarė, jog demonstracija įvyks Vašingtone prie Linkolno paminklo. Linkolno simbolis, kaip pavergtųjų išlaisvintojų, yra ypač svarbus šiai demonstracijai. Be to, "Lincoln Memorial" turi stogą, po kuriuo būtų galima slėptis, jei lytų. Taip pat prie to pastato nėra per daug erdvės, kaip "Washington Monument", kur net 10.000 žmonių gali tilpti ir dingti gamtos plytėje.

Demonstracijos pavadinimas bus "Baltic Human Rights Rally" arba Baltiečių Žygis už Žmogaus Teises. Žygyje dalyvaus Kanadoje bei Amerikoje gyvenantys lietuviai, latviai ir estai. Laukiama 1000 lietuvių (500 iš rytų ir 500 iš vidurvakarių) ir 1000 estų bei latvių. Tačiau, iš viso 2000 žmonių. Kviečiami kalbėtojų ir garbės svečių

sarše yra numatyti: prez. J. Carteris, senatoriai Case, Percy, Jackson, Javits ir Griffin, kongreso nariai — Fenwick, Derwinski ir Blanchard, rašytojai A. Solženicinas ir T. Venclova.

Pasitarime buvo nuspręsta, jog demonstracijos samata turėtų būti \$5000. Demonstracijai surinkti pinigų likutis, jei toks būtų, skiriamas Lietuvos pasiuntinybės Vašingtone atnaujinimui.

Nuspręsta steigti du žygio ko-

Linksmi užbaigėm metus

Toronto Lietuvių Studentų Klubas užbaigė 1976-77 m. veiklą balandžio 16 d. Lietuvių Namuose baliu. Buvo suruoštas mokslo užbaigimo balius ir taip pat naujos valdybos rinkimai. Prieš balių buvo išrinkta nauja 1977-78 m. TULSK valdyba: Zita Bersėnaitė — pirmininkė, Edmundas Gaigalas — vicepirmininkas, Vida Petkevičiūtė — sekretorė, Edvardas Punkris — soc. reikalų pavaduotojas, Valius Asevičius — įždininkas.

Buvusi valdyba perdavė savo pareigas naujai valdybai ir tada prasidėjo liksmavakaris. Įėjimas buvo laisvas, tai ypatinai daug jaunimo atėjo. Visi labai linksmi praleido laiką. Buvo pasamdytas "disc-jockey", kuris davė labai gerą šokių muziką. Visi smarkiai šoko, bendravo, kalbėjosi su senais pažistamais ir taip pat susipažino su naujais studentais.

Vėliau vakare buvo pristatyta nauja valdyba, kuri pravedė šokį. Buvo jaunimo ne tik iš Toronto, bet ir kitų apylinkės miestų.

TULSK valdyba praėjusiais metais yra labai patenkinta, ypač kad taip linksmi ir draugiškai užbaigė savo metų veiklą gerai pasisekusiu baliu. Senai valdybai pasiliks daug gerų prisiminimų ir naujų draugysčių. Naujai valdybai linkime daug sėkmės veikloje.

Vida Javaitė, TULSK sekretorė

Studentai Guelpho universitete

Guelph Universiteto Lietuvių Studentų Klubo veiklos metai dar kartą sėkmingai užbaigti. GULSK įsisteigė 1975 m. ir nuo to laiko palengva auga. Reikia prisiminti, kad Guelph mieste nėra didelės lietuvių kolonijos ir dėl to nėra daug lietuvių studentų. Visi yra atvykę iš kitų kolonijų: Toronto, Hamiltono, Windsor, Tillsonburgo, Delhi, Sarnijos ir Montrealio. Tai sudaro tik apie 20 studentų, o iš jų tik keletas yra aktyvūs kaip ir kitose organizacijose. Vieni domisi, o kiti nekreipia dėmesio. Po trejų metų veiklos atsiranda vis daugiau narių ir dėl to gali daugiau ir drąsiau gyvuoti. GULSK yra suruošęs porą tradicinių "kugelio balių", susirinkimų, iškylių ir t.t. Šiais metais sugalvojo didesnę projektą: pasikviesti Toronto tautinių šokių ansamblį "Atžalynas" atlikti didžiąjai daliai programos tradiciniame Guelph universiteto "International Variety Night". "Atžalynas", vadovaujamas Silvijos Leparskienės, taip gražiai atliko programą, atstovaudamas lietuvių tautai,

kad publika net stebėjosi jų šokiais ir ilgai plojo. Po programos visi lietuviai linksmomis ir vaišinos studentų paruoštomis gėrybėm. Sis koncertas atkreipė dėmesį į lietuvių studentus, kad net universiteto radijo stotis teiravosi pas lietuvių studentus apie jų veiklą.

Kaip matyti, GULSK pradėjo gana stipriai gyvuoti. Gaila, kad šiais metais baigia mokslus keletas pačių aktyviausių narių: Gražina Ignaitytė, Dalia Lapienytė, Ričardas Urbantas, Paulius Kuras ir Laima Beržinytė. Šiais metais pirmininkavo Laima Beržinytė ir Danutė Valaitytė, o ateinančiais metais valdybą perims Gytis Andriulis, Danutė Valaitytė ir Gintas Kamaitis. Reikia tikėtis, kad nauja valdyba dar geriau tęs GULSK veiklą ir kartu sustiprins lietuvių studentų veiklą.

Laima Beržinytė

NORITE SUSIPAŽINTI su "Tėviškės Žiburio" savaitraščiu? Atsiųskite savo adresą ir gausite juos kurį laiką nemokamai. Naujiems skaitytojams "TŽ" pirmaisiais metais kainuoja tik \$9.

Baigusieji lituanistinius kursus Montrealyje. Pirmoje eilėje iš kairės sėdi: Ginta Jukutė, mokyklos vedėja mokyt. Monika Jonynienė, Asta Klėčiūtė; stovi: Robertas Valinskas, Gytis Niedvaras, Darius Povilaitis, Jurgis Zukauskas, Kęstutis Skučas. Ateinančiais metais jų laukia lituanistinis seminaras

Ročesterio lazdyniečių laimėjimai

1977 m. balandžio 23 d. Ročesterio tautinių šokių grupė "Lazdynas" surengė tradicinį savo šokių vakarą. Parapijos salėje buvo matyti būrys jaunų besišypsantių šokėjų, pasiryžusių atlikti programą kaip galint geriau. Jų norai išsipildė — programa buvo puiki. Vakarą ir aplamai grupės pasisekimas priklauso Jadvygai Reginienei, šokių vadovei ir programos koordinatorei, jos padėjėjoms — Danutei Krokytei, jaunių grupės vadovės padėjėjai, Reginai Urbanienei, akordeonistei; Raimundui Obaliui, muzikiniui patarėjui; tėvų komitetui, Danutei Krokytei ir Pauliui Laukaičiui, šokėjų atstovams; Ramunei Krokytei, vakaro pranešėjai.

Vakaro programa buvo įdomi ir įvairi. Pasirodė abi tautinių šokių grupės — jaunesniųjų ir vyresniųjų. Jaunučių atlikti penki šokiai: Piemenėlis, Rugelėlis, Vėdaras, Suktutė ir Šustas. Vyresniųjų šokiai: Usauninkas, Kepurinė, Apgavikai, Malūnas, Aštuonytis, Oželis, Aukštaičiai ir Subatėlė. Programa baigėsi abiejų šokėjų grupių šokių Suk suk ratelį. Visa salė skambėjo lietuviškomis dainomis ir tautiniais šokiais. Vakarą buvo nepaprastai sėkmingas ir įspūdingas.

"Lazdyno" tautinių šokių grupė yra aktyvi jau daug metų. Vyresnioji grupė įsteigta 1949

m. Aplankė daug miestų, dalyvavo visoje eilėje parengimų. Pavyzdžiui, šoko Niujorke net du kartus, dalyvavo tarptautiniuose teatruose, įvairiuose rengimuose, banketuose ir dainų ir šokių šventėse. Jaunesnioji šokėjų grupė apima visą lietuvišką jaunimą, kuris yra 10-14 metų amžiaus. Vaikai, kurie priklauso šiai grupei, yra antros ir net trečios kartos lietuviai. Jaunesniųjų tautinių šokių grupės drabužiai buvo suderinti p. Reginienės ir pasiūti vaikų mamų. Raštai išausti didžiosios tautinio meno dailininkės Anastazijos Tamošaitienės. Drabužiai buvo tikrai gražūs ir tiksliai parodė lietuvišką grožį.

"Lazdynas" yra pasižymėjęs ir visoje Ročesterio apylinkėje. Priklauso "Arts Council of Rochester". Ši organizacija jungia visas etnines grupes, jas kviečia koncertams ir remia visu tautu menininkus. Ročesterio gamtos muziejus savo kalėdinio festivalio oficialia emblema pasirinko motyvą iš lietuviško tautinio šokio Bledzingėlė. Tai buvo didelis lazdyniečių laimėjimas, nes tam siūlėsi daugelis tautų. Matome, kad Ročesterio tautinių šokių grupė "Lazdynas" yra gerai pasiruošusi nešti ir Amerikos viešumą mūsų tautinių dainų ir šokių grožį.

Lilija Zenkevičiūtė

Atviras laiškas Bendruomenei

Man teko dalyvauti kaip Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos atstovei baltiečių vakarieneje Kanados parlamento rūmuose

Neseniai su Jumis susisiekė Viktoras Nakas, Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos politinės veiklos vicepirmininkas, kuris Belgrado konferencijos proga rengia didelę baltiečių demonstraciją Vašingtone. KLB pritarė iš principo šiai demonstracijai, bet nesutiko rengti panašaus žygio į Otavą, nes nenori gadinti ryšių su Kanados valdžia. Nors jau dabar nuspręsta, kad bus tiksliai viena demonstracija, t.y. Vašingtone, norėčiau vis dėlto pasidalinti keliais išpuoliais, kurie man susidarė dalyvajant baltiečių vakare Kanados parlamento rūmuose (š.m. kovo 9 d. Otavoje) ir kurie kaip tik liečia etninių grupių santykius su Kanados vyriausybe.

Tą vakarą prieš vakarienę vyko asmeniškai, neformalus pasikalbėjimai tarp baltiečių atstovų ir parlamento narių. Baltiečių organizacijų atstovai neoficialiu būdu kreipėsi į pažįstamus politikus arba stengėsi užmegzti ryšius su tais, kurie geriausiai galėtų paremti įvairių vienetų veiklą. Tokie pasikalbėjimai, žinoma, yra labai naudingi, ypač mūsų kultūrinei veiklai. Jau nevienas ansamblis, pavyzdžiui, turėjo progos pakviesti ir viešai pasirodyti, valdžios iniciatyvos dėka parodyti turtingą Kanados etninę sudėtį.

Vakarienės metu man teko sėdėti prie vieno stalo su keliais baltiečiais ir parlamento nare Sima Holt (liberalė iš Vankuverio). Mes, baltiečiai, pradėjome su ja kalbėti, užsiminėm apie Helsinkio ir Belgrado konferencijas. Sima Holt labai nuosiūriai atsiliepė apie mūsų rūpesčius, baltiečių tautų likimą ir žmonių teisių gynimą. Pasak jos, Kanados valdžia permažai dėmesio kreipia į tą reikalą ir nepilnai supranta, kokios svarbios yra tokių konferencijų pasekmės kairiurim tautom. Ji patarė kiek galint daugiau rašyti tuo klausimu ne tik parlamentaram, bet ir ministeriui pirmininkui, užsienio reikalų ministeriui, kad jie atsižvelgtų į Kanados piliečių nuomones.

Tuo tarpu salėje prasidėjo viešos kalbos. Kalbėjo ne tik Kanados valdžios nariai, bet ir baltiečių bendruomenių vadai. Norėčiau pasidalinti tomis mintimis, kurias mums pareiškė besiklausydama Sima Holt, t.y. ne baltietė, bet pašalinis žmogus, kuris į mūsų reikalus gali gan objektyviai žiūrėti. S. Holt pastebėjo, kad visos kalbos buvo pagrįstos vien tik taika, sugyvenimu. Vieni kalbėjo apie etninių grupių įsają į Kanados gyvenimą, kiti dėkojo valdžiai už paramą ir t.t. Iš abiejų pusių buvo girdėti ir matyti vien tik gražūs žodžiai, malonios šypsenos. Buvo užsiminta apie Baltijos kraštų politinę padėtį, bet, be visiškos seniai žinomų faktų, nieko naujo nebuvo pasakyta. Niekas nepasinaudojo tuo, kad salėje sėdėjo Don Jamieson — užsienio reikalų ministeris. Nie-

kas viešai neiškėlė artėjančios Belgrado konferencijos, niekas nepareiškė susirūpinimo Vakarų požiūriu į pavergtų tautų padėtį. Visi vengė aštresnių žodžių ir polemikos. Simai Holt buvo nuostabi, kad, štai, prie stalo kalbamės apie opiausius mums klausimus, o viešai, kur galima būtų paveikti vyriausybės narius, jų niekas neličia.

Šios pastabos privertė mane pagalvoti apie politinę mūsų pareigą. Kanados valdžia remia mūsų kultūrinę veiklą, o mes iš dėkingumo remiame Kanados valdžią. Išpildydami kuklius mūsų reikalavimus, politikai ramiai sėdi ir laukia mūsų balsų. Ir vieni, ir kiti liekame patenkinti. Mums, lietuviams-kanadiečiams, galbūt to ir užtenka. Mes laisvai gyvename ir džiaugiamės demokratinės sistemos vaisiais. Bet ar mes pilnai išnaudojame tą sistemą? Juk Kanada rūpinasi ne tik vidaus reikalais — ji turi gan svarbų vaidmenį ir pasaulinėje politikoje. Taigi, ar mes atliekame politinę ir tautinę pareigą, jei, turėdami specifinę progą pasinaudoti demokratinėmis teisėmis, vengiame iškelti mums opius klausimus vien dėlto, kad jie gali būti nemalonūs mūsų valdžiai? Suprantama, mūsų protestai, o taip pat ir Kanados balsas nepakeis viso pasaulio politinės padėties. Tačiau, pareikšdami viešai savo nuomonę ir susirūpinimą Lietuvos klausimu, mes ne tik atliksime tautinę pareigą, bet ir priminsime Kanados žmonėms, kad laisvė ne visur yra savaime suprantamas dalykas, kad už ją reikia visiems kovoti.

Tikiuosi, kad šias pastabas priimsite ne kaip kritiką, bet kaip išreiškiamą nuomonę, prie kurios privedė svetimasis mūsų veiklos stebėtojas.

PLJS vardu — Kristina Parėšytė

Vakarų Kanados jaunimo stovykla

Jau pavasaris, artėja mokslo metų pabaiga ir jaunimo stovykla Kanados vakaruose (liepos 1-9 d.d.). Stovyklos programos planavimas vyksta energingai. KLJS valdybos narė Nijolė Gverzdytė koordinuoja stovyklos organizavimą. Techniškus ir ūkio reikalus tvarko Antanas Vyšniauskas Kalgarije. Programos sudarymą tvarko Laima Underienė. Jai talkina kitos narės iš "Volungės" dainininkių grupės (Toronto) ir kiti žymūs jaunimo veikėjai.

Atsižvelgdami į stovyklos tikslus, kurie buvo anksčiau minėti spaudoje, vadovai sudarė įdomią programą. Stovyklos vieta — puiki vasarvietė. Popietės paliktos laisvos — sportuoti bei naudotis sporto priemonėmis. Stovyklautojai galės maudytis baseine, plaukioti baidarėmis, žaisti tenisą, jodinėti ant arklių ir t.t. Taip pat po pietų, kas norės, galės dalyvauti tautiniuose šokiuose ir tautodailės užsiėmimuose.

Vakarinės programos įvairios: susipažinimo vakaras, kavinės linksmavakaris, talentų vakaras, literatūros vakaras, laužai, skaidrės ir lietuviški filmai. Paskutinis vakaras skirtas koncertui ir šokiais. Dieninės programos taip pat įdomios. Paskaitų temos įvairios. Jų tikslas — informuoti vakarų jaunimą apie lietuvių veiklą išsivijoje, mūsų tautodailę ir dabartinę Lietuvos padėtį. Temos palies jaunimo įtaką veikloje, lietuviškas organizacijas, žymiusius žmones išsivijoje, spaudą, auklėjimą, demografiją, politinius kalinius, literatūrą, lietuvių kalbą, etninę tapatybę, tautosaką,

tautodailę ir meną, papročius ir muziką. Bus bendros būrelių pasikaitos, diskusinės grupės. Vieną dieną numatyta iškylos (su įvairiais uždaviniais), viena popietė — sporto varžybos.

Liepos 1, penktadienį, numatytas stovyklautojų atvykimas, įsikūrimas ir registracija. Liepos 9 d. bus uždarymas ir išvykimas. Kiekvieną dieną bus dainavimo laikas. Norima išmokyti vakarų jaunimą populiariausių lietuviškų dainų.

Stovyklos mokestis — \$80 asmeniui. \$20 registracijos mokestis (įskaičiuotas į stovyklos mokestį) negrąžinamas. Užpildytus blankus siųsti Antanui Vyšniauskui, 1027 North Mount Dr. N. W. Suite 6, Calgary, Alberta T2L 0B6 iki gegužės 31 d. Nesusidarius prieš nustatytą laiką pakankamam žmonių skaičiui grupiniam skridimui, stovyklautojai turės pasirūpinti patys savo kelione. Mes esame painformuoti, kad reguliari kaina nuo Toronto iki Kalgario ir atgal — \$328 šiuo metu. Patarime jaunimui keliauti lėktuvu — greičiau ir patogiau. Kaikurie net gali skristi "stand by".

Nereikia miegmaišių nei rankšluosčių. Viskas bus parūpinta. Tik patariame atsivežti šiltų drabužių (ilgas kelnes, šiltą megztinį ir keletą porų kojinių), nes vakarai kalnuose būna vėsūs. Jei norite, atsivežkite ir "hiking" batus — tenai daug takų iškylos.

Informacijų ir registracijos reikalais kreiptis į Antaną Vyšniauską arba: Vakarų Stovykla, 1231 Sandford St., No. 108, London, Ont. N5V 2J8.

KLJS valdyba London, Ontario

Laiškas Vilniaus kursantei

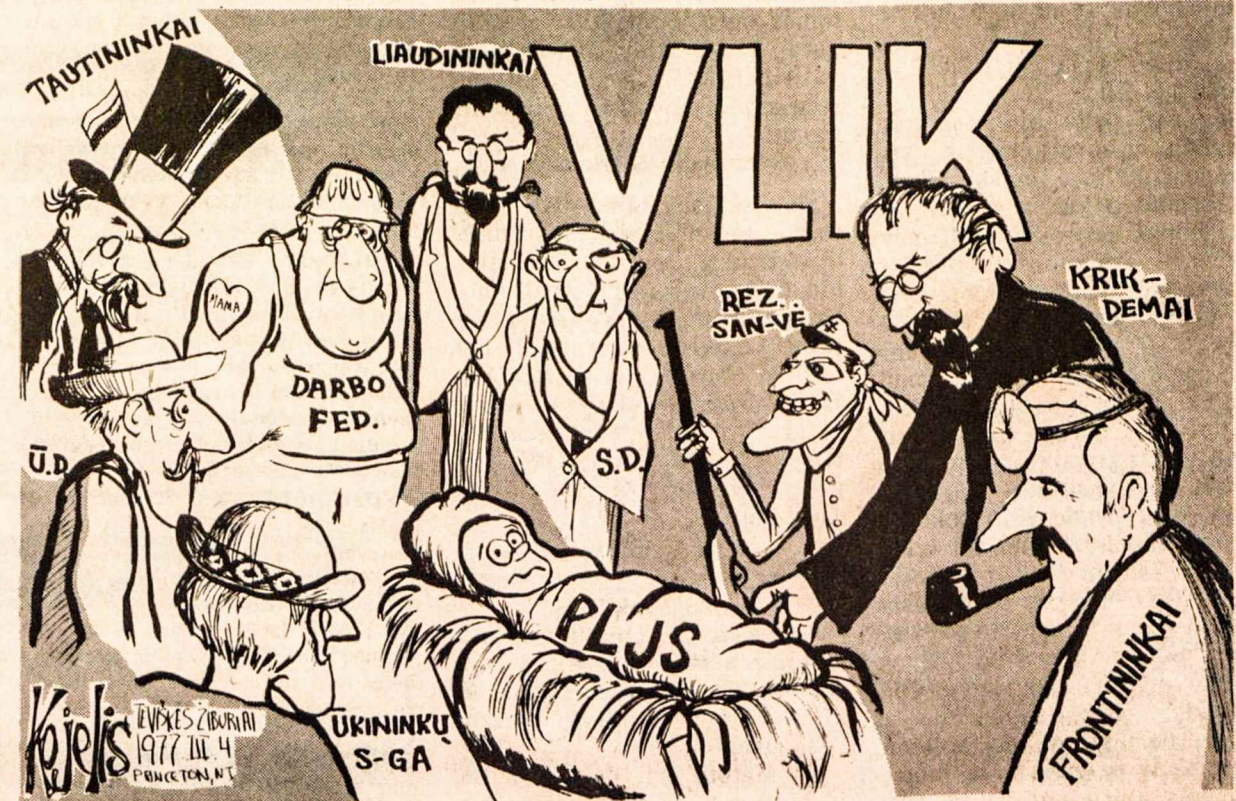
MIELA ATŽALA,

Su idomumu skaičiau Tavo straipsnį "Lituanistiniai kursai Vilniuje" kaip atsaką į J. Aušros straipsnį "Tėviškės Žiburiose". J. Aušra savo straipsnyje, rašydamas apie lituanistinius kursus Vilniuje, daro teisingą išvadą, kad yra kaikiuriems žalingi. Rašai, kad J. Aušros straipsnis yra rimtai apgalvotas ir vertas perskaityti. Ar neverta perskaityti ir pagalvoti? Atrodo, pilnai pritariu autoriaus mintims, išskyrus jo blogą matematiką, kur jis nevykusiai apskaičiavo propagandines ir nepropagandines valandas, praleistas lituanistiniuose kursuose. Keliose savo straipsnio vietose pripažįsti, kad tos propa-

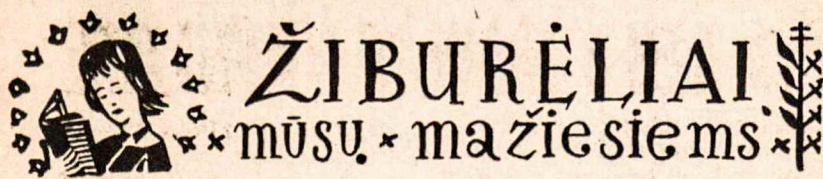
gandos buvo daug. Pagaliau ar svarbu, kiek tų valandų buvo skirta smegenų plovimui, kiek atsikėpimui lankant kitas Lietuvos vietas.

Prisipažįsti, kad buvai kursų dalyvė tik dėlto, kad norėjai būti ilgesnį laiką Lietuvoje. Kodėl savo rašinyje bijai paminėti, kad lankeisi rusų okupanto pavertoje Lietuvoje? Teigi, kad visi kursantai buvo subrendę ir per valandą kursų dėstytojai negali pakeisti klausytojų nuomonės. Argi galima blogio ir tiek pat gėrio pasėtos sėklos vaisius pamatyti per trumpą laiką?

Garantuojį už save ir manai, kad kitų galvosena nebuvo pžeista. Ar manymas yra garantose pripažįsti, kad tos propa-

Nauja problema: "Kuris iš mūsų busime šio naujagimio krikšto tėvu?" — klausia susirūpinę VLIK'o nariai

Pavasarejant

Saltinėliai žemę plauna, bėga, skuba per laukus. Net čiurlena vandenėlis išsigraužęs griovelius.

O saulutė visiems šypsos, siunčia meilę spinduliais. Gluosnis pirmas neiškentęs pasipuošęs pumpurais.

Klegė žąsys — linksmos grįžta vėl į ežerus plačius. Pamiškėje pražydėti ruošias žiedas įstabus.

Bėkit bėkit, šaltinėliai, atgaivinkit daigelius, kad pavasariui ateinant jie papuoštų takelius!

Žibutė

Kaip žibutei nežydėti, kad pavasaris jau čia! Tiesias tyliai pumpurėlis, sklaidžias žiedas paslapčia... Šypsos mėlynos akutės tarp lapelių ten žalių, sklinda kvapas tų gėlių, gera, miela ir gražu!

Birutė Vytienė

SAULĖNO KARALYSTĖS ISTORIJA

Vieną kartą labai seniai buvo karalystė, kuri vadinosi Saulėno karalyste. Taip pavadino vienas karalius, kuris valdė tą šalį. Jis taip pavadino, nes beveik kiekvieną dieną ten saulė švietė. Dabar Saulėno karalystę valdė karalienė Elena ir karalius Jurgis. Jis turėjo vieną gražią dukterį vardu Spindulėlė. Ji buvo jauna ir labai graži, mėlynom akim ir ilgais juodais plaukais. Karalaitė buvo linksmas ir laimingas.

Vieną tamsią dieną atsitiko didelė nelaimė. Salia Saulėno karalystės buvo didelis miškas, o jame — ilgas, tamsus urvas. Jei kas nors drįsiai eidavo į urvą, niekada negrįždavo. Visi žmonės sakė, kad šitame paslaptingame urve gyvena slibinas. Vieną nelaimingą dieną dingo karalaitė. Karalius Jurgis greitai išsiuntė savo kareivius įsekti karalaitės. Visą dieną karalius ir karalienė sėdėjo savo rūmuose ir liūdnei mąstė, kol kareiviai sugrįžo. Sie pasakė, kad karalaitė, išėjusi pasivaikščioti, atsidūrė slibino urve. Kaip atsidūrė ten, nežinojo, bet spėjo, jog slibinas ją paėmė. Karalius

LIETUVIŲ PAPROČIAI

Lietuva yra sena tauta ir turi daug gražių papročių. Yra Sekminės, Joninės, vardadieniai, laidotuvės, Kalėdos, Nauji Metai, Užgavėnės ir t.t.

Sekminių išvakarėse būdavo puošiamos namų durys berželiais ir vainikuojami kaikurie gyvuliai. Joninių diena yra birželio 24-jį. Tą dieną senimas ir jaunimas grieždavosi įvairių burtų. Kas gims, kada mirsi, kur keliausi ir t.t. Įdomiausias Joninių paprotys buvo papročio žiedo įseikojimas vidurnaktyje.

Lietuvoje buvo paprotys švęsti vardadienius. Vardo dieną varduvininko namo duris apvainikuodavo, papuošdavo kėdę, pasodindavo varduvininką, iškelavo tris kartus į viršų ir visi sveikindavo.

Numiręs žmogus būdavo pašarvojamas garbingiausioje vietoje ir apstatomas gėlėmis. Kai mlynai ir kiti būdavo tris dienas.

NUOTYKIS PRIE AŽUOLO

Prie seno miško stovėjo mažytė lūšnėlė. Joje gyveno senelė su savo anūke. Jos turėjo margaspalvį gaidelį, kuris kas rytą pažadindavo jas iš saldaus miego, giedodamas kakriekū-kakriekū. Tas gaidelis turėjo gerą draugę pelytę. Per dienų dienas su ja žaisdavo ir po laukus vaikštinėdavo.

Kartą senelė tarė anūkei:

— Jau trūksta vandens, aš einu iš šaltinėlio parnešti skaidraus vandenėlio.

— Ir aš noriu eiti drauge, — šaukė anukė, — aš noriu tau padėti.

— Ir aš noriu tau padėti, — šaukė gaidelis.

Tą patį pakartojo ir pelytė. Senelė nespriešino, ir visi linksmi iškeliavo į mišką. Pirmą ejo senelė, paku ją anukė, paskui gaidys, o paskui gaidį pelytė. Prie šaltinėlio buvo labai gražu. Saltinėlis čiurleno, tyru vandeniu plaudamas akmenėlius. Visi, pasisėmę vandens, tuo pačiu keleliu skubėjo namo.

Prie ažuolo juos sustabdė zuikutis. Jis norėjo papasakoti, kaip vilkas jį vaikė po mišką ir kaip jam pasisekė pasprukti. Tuo tarpu ažuolo gilių kekė užkrito zuikučiui tiesiai ant uodegų. Turbūt jis pagalvojo, kad vilkas čiumpa, šoko tiesiai į glėbį senelai ir išvertė jos vandenį. Senelė krisdama užgavo anukę ir išvertė jos vandenį. Išsigandęs gaidys suplasnojo, iš snapo paleido nešamą vandenį ir apvertė pelytės mažą kibirėlį. Visi, suvirtę ant žemės, apsižvalgę ir pamatė, kad vilko nė-

ra; pradėjo garsiai juoktis. Tada senelė pasakė: — Tik pažūrėkite kokia stipri ažuolo gilė, kiek baimės ji mums įvarė! Dabar vėl visi skubėkime prie šaltinėlio.

Vida Petkevičiūtė

Iškalbos konkursas

Jeigu aš galėčiau, pakeičiau iškalbos konkurso tvarką. Tas, kuris pasirodys kalbėti, turėtų kalbėti ne visai klasei, bet tik tam žmogui, kuris klausosi. Būtu gerai, jeigu būtų daug įvairių temų, ne tik dvi ar trys, ir kad temos būtų įdomios. Gal būtų gerai, kad mokinys pats galėtų pasirinkti temą. Tada vaikas norėtų kalbėti, nes jam patinka ir domu.

Ramūnas Goceitas, VIIa sk.

Per iškalbos konkursą aš galvoju, kad mokiniai patys turėtų išsirinkti temą, kuri jiems įdomi ir apie kurią jie gali nuoširdžiai kalbėti. Tą kalbą jie turėtų mokėti atmintinai, bet teisėjai turėtų leisti kalbėti joms turėti korteles, ant kurių surašyta jų kalba. Jei tokios bus taisyklės, kalbos bus įdomios, gerai paruoštos ir gražiai perduodamos.

Leta Vaitonytė, VIIa sk.

Kodėl šelpia?

Amerika per metus maistu sušelpia apie pusantro milijono žmonių kituose kraštuose. Paklausta, kodėl taip daro, vyriausybė atsakė:

— Matote, kai jie valgo, tai jų burnos būna pilnos ir negali keikti Amerikos.

Toronto Maironio mokykloje mokyt. Žibutė Šilinkaitė su savo mokinėmis prieš baigiant mokslo metus. Nuotr. St. Dabkaus

SUDBURY, ONTARIO

MOTINOS DIENOS minėjimas, rengtas LB Sudbury apylinkės valdybos lenkų salėje, praėjo su dideliu pasisekimu. Minėjimą pradėjo pirm. Aleksas Kusinskis, pasveikindamas motinas. Paskaitą skaitė Vincas Daveikis. Jaunimo šokių grupė "Ramunėlė", vadovaujama Giedros Poderytės, pašoko trejetą tautinių šokių. Motinoms pagerbti eilėrašius deklamavo šeštadieninės mokyklos mokiniai: Lina Paulaitis, Marytė ir Rūtelė Rudytės, Teresė, Dijana, Jovana, Vida Stankutė, o Petras Tolviša atliko melodeklamaciją. Jam pianino akompanavo jo sesutė Jūratė. Rimas Bagdonas, Sudbury "Rudens atžalyno" įsteigėjas, jautrių žodžių pasveikino motinas ir priminė, kad pirmąją Motinos Dieną Kanadoj atšventė, kai paliko savo motiną, ir pirmą kartą vėl Sudbury po pasimatymo su motina okupuotoj Lietuvoj. Jis, gyvendamas Sudbury, buvo pasižymėjęs visuomeninėje veikloje, bet ir iš čia išsikėlęs nepamiršta Sudburio.

Sudburio dainininkų trijulė — Dangulė ir Erika Rotkiai, Gediminas Remeikis labai gražiai padainavo penketą dainų. Gitarra pritarė G. Remeikis. "Rudens atžalyno" pašoko trejetą tautinių šokių. Ir "Ramunėlė", ir "Rudens atžalyno" akordeono akompanavo Antanas Gautaitis. "Ramunėlės" vadovė G. Poderytė, "Rudens atžalyno" vadovė A. Albrechtienė ir trijulės vadovė D. Rotkienė buvo įteiktos rožių puokštės.

Be vietinių, buvo ir svečių iš toli: V. Lumbis ir A. P. Kraujeliai buvo iš Floridos, R. Bagdonų šeima ir A. Zaranos iš Hamiltono, p. Albrechtienė iš Londono. Po meninės dalies veikė lietuviškas bufetas, loterija. Šokiams grojo rinkinių plokštelių muzika. Pamaldos už motinas buvo atlaikytos prieš tai sekmadienį.

Kūčių vakarą visa šeima stengiasi būti namie. Kūčių vakarienė susideda iš 12 valgių. Pavargę vakarienę visi burdavo. Mergaitės klausydavo: iš kur šunys loja, iš ten piršliai atvažiuos. Seni ūkininkai žiūrėdavo į dangų ir spėdavo kokie metai bus.

Naujų Metų papročiai yra labai panašūs į Kūčių. Užgavėnės — paskutinė diena prieš Gavėnią. Tą dieną galima valgyti mėsos kiek nori. Žmonės tą dieną stengėsi labai linksmam praleisti. Vėlykos yra pirmoji pavasario šventė. Iš vakaro vaikai dažo margučius. Vėlykų pirmoji diena buvo praleidžiama namuose. Antrą ir trečią dieną svečiuodavosi ir ridinėdavo margučius.

Gailius Vaidila,

VIIb sk.

Winnipeg, Manitoba

(Atkelta iš 4-to psl.)

"Mielai mamytėi". Renata Ramančiauskaitė pašoko baletą, o Rita Si-manavičiūtė pasakė eilėraštį "Motinos diena". Jaunimo atstovas Marius pagrojo lūpų armonikėle lietuviškų melodijų. Antano ir Lionės Samulaičių sūnaus vaikučiai Lionė, Erika ir Antanas padeklamavo eilėraštį. Renata Ramančiauskaitė pašoko keletą šokių.

Programos vadovas M. Timmermanas visus programos dalyvius pakvietė į salės priekį prie stalo ir priminė, kad ši simbolinė motinos diena tebūna gražus prisiminimas. B-nės vardu programos dalyviams įteikė po gėjų rožę, o T. Timmermanaitė už visą šios dienos tokią gražų paruošimą įteikė puokštę gėlių.

M. Timmermanas minėjimą užbaigė tardamas: "Užbaigdamas mūsų šios Motinos Dienos minėjimą, noriu padėkoti visiems programos dalyviams ir svečiams už norą atšvęsti šią brangią mūsų visų motinų šventę drauge. Prieš pradėdant vaišes, iš meilės kiekvienas savo motinai sudainuokime visi kartu "O atsimenu namelį". Čia pat išdalino specialiai spausdintą tekstą. Tai buvo įdomus programos paruošimas, kokio jau seniai čia nebuvo.

FOLKLORAMA '77 įvyks rugpjūčio 14-20 d. Lietuvių paviljono burmistrui sutiko būti ir jau užregistruotas Renius Balčiūnas ir The Lithuanian-Canadian Community Pavilion Miss "Vilnius" studentė Carol Lion-Liaukevičiūtė, žinomo lietuvių veikėjo savanorio - kūrėjo Povilo Liaukevičiaus sūnaus dukte.

SUZIEDUOTUVES. Balandžio 30 d. Margaret Park Community Centre įvyko G. ir P. Galminų vyresniosios dukters Kris Galminaitės sužadėtuvių su Duncan McRae. Vakaras praėjo labai gražiai. Dalyvavo per 800 svečių. G. Galminienė ilgus metus yra buvusi Winnipeg lietuvių šeštadieninės mokyklos mokytoja.

SIBIRINIAI TREIMIAI bus minimi kartu su estais ir latviais birželio 12, sekmadienį, 5 v.p.p. Minėjimui vadovauja latviai. K. S-tis

"Žemės rojus" Toronto scenoj

Stasio Pilkos komedija, vaidinta torontiškio "Aitvaro" ketvirtajame teatrų festivalyje Toronte KUN. B. PACEVICIUS

Teatras — vaidinimai neabejotinai yra tam tikros rūšies mokykla patiems aktoriams ir jų žiūrovams. Ypač mėgėjų pastatymuose aktoriai stengiasi įsigyventi į savo paskirtis, psichologiškai jungti veikalo minčių judesiais ir dialektika.

Dabartiniu metu nedaug kas domisi retorika, kuri senais laikais buvo viena pagrindinių mokslo šakų. Pavyzdžiui, šv. Augustinas, šalia kitų dalykų, keliose anų laikų mokyklose studijavo retoriką ir vaidybą, pats būdamas geras aktorius ir pasirodymų organizatorius.

"Žemė rojus" fabula nėra nauja: jau vaikystėje jos nuotrupos girdėtos, bet scenoje neuobodi, net įdomi. Petras turįs jauną žmoną, kuriam uošvis davė pinigų ūkiui nusipirkti. Deja, ūkis nenupirktas, ir pinigai jau išleisti. Paulius, Petro draugas, turi turtingą tetą, kuri yra pažadėjusi savo palikimą užrašyti giminaičiui — su sąlyga, jeigu jis ves. Kaip Petras nesugebėjo nusipirkti ūkio, taip Paulius, nerangus jaunuolis, nesugebėjo rasti sau žmonos. Abu saviems meluoja: vienas nusipirkęs gražų ūkį, kitas — vedęs jauną žmoną.

Reikalai susikomplicuoja, kai uošvis panūsta aplankyti savųjų ūkį, o teta — giminaičio žmoną. Abu draugai patenka į didelę painiavą — uošvis, neradęs ūkio, reikalauja grąžinti pinigų, o teta pakeis palikimo pažadą. Po ilgų ir sunkių derybų suranda išei: Petras sutinka paskolinti savo žmoną, o Paulius — ūkį. Suvažiavus visiems į Pauliaus ūkį, melas paaiškėja, tačiau pabaigą autorius palieka spręsti patiems žiūrovams.

Turinys plačiau aprašytas festivalio leidinyje, todėl svarbiau panagrinėti pačią vaidybą.

Virginija — Vaida Kuprevičiūtė vykusiai suvaidino modernios poniutės rolę: gyva, natūralūs judesiai, vikri ir lanksti šeimoms problemose, simpatinga scenoje savo dialektika.

Neatsilieka ir Petras — Virginijos "vyras" (Petras Stur-

mas). Mažus netikslumus, nereikalingus stabtelėjimus išlygina aiškia tarsena, balso skambumui, vykusiai dramatizuodamas ryškesnius momentus. Vietomis dialoguose perskubus. Savo charakteriu daugiau tikty dramos, negu komedijos rolei.

Tikras kontrastas jo draugas Paulius — Algis Juzukonis: nerangių judesiai, sunkiai valdžs rankas — tikras kaimo tipas, bet kaikiuriuose dialoguose nuostabiai taiklus. Jį tokį pavaizdavo pats autorius.

Grupės žvaigždė neabejotinai yra Stepas Ramanauskas — uošvis. Jo žingsnius seka dariniai skambą žodžiai, įvairi tonacija, o ir jo veido ekspresija išreiškia draminius ir komiškus momentus. Scenoje jis ne svečias, bet tikras jos šeimininkas.

Kaimynas — Vytautas Laugalis vaidavo ne amerikietį, bet Lietuvos bajoraitį. Miklus, laisvas scenoje, svajotojas. Pateisinamas ir jo išdidumas, kuris gana natūraliai plaukė iš jo vaidmens.

Julija — Aldona Totoraitienė trumpais pasirodymais scenoje parodė neeilinį aktorės talentą. Jos melodingas žodis, natūralūs mostai ir viliojanti laikysena atitinka šių dienų merginos charakterį.

Reikia pasakyti, kad vaidinimas pavyko labai gerai. Už tai pagarba režisorei ir padėka aktoriams už jų ilgą valandų darbą, kad žiūrovai turėtų linksmą ir nuotaikingą popietę.

Toronto aitvariečiai vaidina St. Pilkos "Žemės rojų" ketvirtajame teatrų festivalyje. Iš kairės: Julija — Aldona Totoraitienė, kaimynas — Vytautas Laugalis, Petras — Petras Sturmas

ONTARIO CHARTA Ka ji reiskia jums?

"Si Ontario charta išaugo iš pažangiųjų konservatorių partijos patirties bei politikos, kuri buvo išreikšta mano Naujų Metų kalboje, iš programų, įvestų parlamento, ir iš naujojo mano vyriausybės biudžeto. Ji apima: darbus (pažangiųjų konservatorių pažadas — sudaryti 100.000 naujų darbų kasmet), namus, senelių ir vaikų su specialiais poreikiais slaugymą, teisę dirbti ir gauti teisingą atlyginimą, teisę į apsaugą nuo didžiojo verslo ir organizuotų darbo unių, teisę į laisvę, teisingumą, nešališkumą ir saugumą, kaip dera didžios provincijos gyventojams. Aš manau, kad ši charta išreiškia visos provincijos žmonių norus ir jų gyvenimo poreikius.

Ji pateikia planą, įgalinantį išlaikyti Ontario provinciją stiprią bei dinamišką, kurioje įmanoma pusiausvyra tarp geriausių praeities laimėjimų ir būsimo pažangos poreikį.

Jokia kita politinė partija nepajėgs įgyvendinti šios chartos.

Pažangiųjų konservatorių partija yra įsipareigojusi tiems uždaviniams. Aš kviečiu ir jus prisidėti prie šios chartos įgyvendinimo — balsuoti birželio 9 dieną už pažangiuosius konservatorius."

William Davis, premjeras

Balsuokite

birželio 9

Hamiltono Lietuvių Teatro "Aukuras" valdyba. Iš kairės stovi: sekr. Marija Kalvaitienė, režisorė Elena Dauguvytė-Kudabienė, koresp. Ada Petraitienė; sėdi: ižd. Antanas Mingela, adm. Kazys Mikšys, narė Dalia Jonikaitė

Lituanistiniai išeivijos vadovėliai

Dr. JONAS BALYS

Jeigu mes turime lituanistines mokyklas, tai savaime siūlosi mintis, kad reikia joms vadovėlių. Aišku, kad be gramatikos vadovėlio ir pratybų sąsiuvinių būtų sunku išmokyti kalbos. Tačiau gali būti keliamas klausimas, ar reikalingi lietuvių literatūros, geografijos ir istorijos vadovėliai, kai ta mokykla veikia vos vieną dieną savaitėje? Ar neužtektų mokytojo pasakojimų ir paskaitų iš atitinkamų knygų ne vadovėlių pobūdžio? Tačiau tada mokytojas turėtų daugiau pasiruošti ir daugiau skirti laiko, kurio jam trūksta ir namie, ir mokykloje.

Jei leidžiami vadovėliai, tai jie turi būti geri. Visi prisimename, kiek ginčų sukėlė ir kraujo sugadino vadovėlis "Tėvų nameliai brangūs". To galima buvo išvengti. Buvo gal ne bloga valia, bet stoka apdiramu. Mano nuomone, be priekaištų yra Domo Veličkios paruostą dviejose knygose "Lietuvių literatūra", išleista 1961 m. M. ir A. Rudzių lėšomis.

Tačiau juo toliau, juo darosi blogiau. Štai turime "Lietuvių tautos ir valstybės istoriją", išleista dviejose dalyse 1974 m. Redagavo V. Liulevičius, išleido JAV LB švietimo tarnyba. Panašinė kime tikslai du skyreliu: "Folkloras" (II d., p. 154, 159) ir "Senoji lietuvių tika" (II d., p. 86-90).

Apie folklorą parašytos tik 23 eilutės (nepilnas puslapis), bet kiek ten pridaryta klaidų ir netikslumų! Rašoma, kad "Rėza (1776-1840) k e l i o l i k a (!) lietuviškų dainų išvertė vokiečių kalbon, keleto jų pateikė ir gaidas". Turėjo būti: Rėza 1825 m. išleido pirmą mūsų liaudies dainų rinkinį, kuriame buvo 85 liaudies dainų tekstai bei jų kokiški vertimai ir 7 melodijos.

S. Daukantas užrašė daug tautosakos, bet išleido tik "Dajnes Ziamajtiū" (1846), tad neišleido pasakų ir smulkiosios tautosakos rinkinio, kaip vadovėly yra tvirtinama. Reikėjo pažymėti, kad Daukantas pirmas pradėjo sistemingai rinkti pasakas jau 1835 m., tačiau jo rinkinys "Pasakas Massiū" buvo išleistas tik 1932 m. Vilniuje.

Minimi "du broliai kunigai Juškos" (!). Ne tiesa, kunigas buvo tik vienas Antanas, o jo brolis Jonas buvo pasaulietis. Kaip jų veiklas nurodomas tik "Vestuvinės rėda". Iš tikrųjų A. Juškevičiaus "Svotbinė rėda Vėluonycių lietuvių" (1870) yra tik maža 120 psl. knygelė, turi vos 40 dainų. Reikėjo paminėti didžiausią Juškos rinkinį "Lietuviškos dainos", 3 tomai, 1569 dainos, ir "Lietuviškos svotbinės dainos", 2 tomai, 1.100 dainų. Juk tai ir iki šiol stambiausi mūsų dainų rinkiniai.

Didžiausia nesąmonė parašyta apie Krėvę. Kaipgi nežinoti, kad "Dainavos šalies senų žmonių padavimai" ir "Sarūnas" yra individuali Krėvės kūryba? Tie įžymūs veikalai priklauso literatūros sričiai. Svarbiausias Krėvės tautosakinis veikalas yra "Dainavos krašto liaudies dainos" (1924).

Apie senąją lietuvių tika parašyta, kad svarbiausias buvęs "didingas D a n g a u s d i e v a s, V a l d o v a s" (p. 86). Visokių dievų vardų buvo prasminta, bet dar tokio "Valdovo" iki šiol neturėjome. "Dangaus dievas" nėra minimas jokiuose istoriniuose šaltiniuose, nei tautosakoje, kal neatėjo

krikščionybės skelbėjai ir pradėjo verstti lietuvių kalbą religinių knygų. Seni žodžiai yra "dievas" ir "deivė", tačiau jie reiškia dievybę iš viso, tai bendrinis pavadinimas.

Toliau vadovėly rašoma: "Vienas žymiausių ir galingiausių senovės lietuvių dievų buvo Perkūnas. Pradžioje jis buvęs žemesnis už Dangaus dievą. Vėlesniais laikais jis nustelbė Dangaus dievo vardą ir garbę". Tai yra neįrodoma hipotezė, kuriai skelbti ne vieta vadovėlyje. Perkūną žino jau XIII a. šaltiniai, kaip Rimuotoji Livonijos kronika (vokiečių kalba) ir Malalos kronika (slaviška kalba), tačiau joks šaltinis nemini "dangaus dievo". Latvių tautosaka mini "dangaus tėvą", bet tai aiškus krikščionybės padarinys ("Tėve mūsų, kursai esi danguje").

"Laumės" sumaišomos su "laimomis" (likimo lėmėjomis). Apie šventoves vėl mišyns ir prieštaravimai. Rašoma: "Ugnis buvo gerbiama ne tik šventovėje... Dievams nebuvo statoma jokių maldyklų, o vienas tik aukuras". O kaipgi tą ugnį ant aukuro išlaikyti per žiemą Lietuvos klimato sąlygose, jei bus "po atviru dangumi" ir nebus jokio pastato su sienomis ir stogu? Archeologai atkasa tokių buvusių maldyklų pamatus.

Lietuvos vokiečių "Die Raute"

K. BARONAS

Žymiai įdomesnė yra š.m. balandžio-birželio mėn. "Die Raute" už 1977 m. "Heimatgruss" metraštį, kuriame išspausdinti daugiausia Lietuvos vokiečių atsiminimai. Atrodo, kad "Die Raute" red. A. Unger ir bendradarbių eiles pasikvietė žinomesnis Lietuvos vokiečius, kaip pvz. buv. Kauno vokiečių gimnazijos direktorių prof. dr. Johannes Strauch, atšventusį š.m. gegužės 7 d. 90 m. gyvenimo sukaktį.

Sprendžiant iš ankstesnių straipsnių, sukaustuvininkas yra labai daug pasidarbavęs vokiečiui ("Die Raute" red. sako: "ein Kaempfer zur Erhaltung des Deutschtums in Litauen") kovotojas už vokieškumą išlaikymą Lietuvoje — K. B.) ir yra vienas iš pagrindinių Lietuvos vokiečių s-gos steigėjų (Landsmannschaft der Deutschen aus Litauen in Bundesgebiete). Jo dėka Neheim-Huesten miestas yra tos s-gos globėju ir tame Vestfalijos mieste yra Lietuvos vokiečių kultūrinis-tautinis muzėjus.

Pagerbdama prof. dr. J. Strauchą, "Die Raute" pirmą psl. puošia nuotrauka muzėjaus kambario, kuriame stovi spinta ir Stasio Motūzo medžio drožiniai bei manekenas su lietuvaite tautiniais drabužiais.

I muzėjų Lietuvos vokiečiai kreipia labai didelį dėmesį, nes jame sukurta yra 650 m. Lietuvos vokieškumo lobiai. Gauta ir finansinė parama muzėjaus namo atnaujinimui, nes pastatas dar per 350 m. senumo. Visą darbą numatoma užbaigti š.m. pabaigoje.

Ir šiame "Die Raute" nr. yra gan plati knygų apžvalga. Minimos "Ostpreussen wie es war" (Rytprūsiai, kokie buvo), "Hundenaechte" (Šuniškos naktys). Pastarosios pagrindinis veikėjas Edmundas Balzulas pabėga iš savo dalinio, norėdamas pagelbėti mažamečiui sūniui, tėvui ir senelei išvykti iš Rytprūsų

Tvirtinimas, kad "nebuvo jokių dievų stabų: baltai jų neturėjo", yra neįteigta, nes yra visokių teorių, o įvairių stabų ir stabukų buvo pakankamai rasta (žr. P. Dundulienė, Senovės lietuvių religijos klausimu, "Istorija", t. 10, 1969). Vadovėlyje reikia vengti kontroversines teorijas skelbti kaip faktus.

Jei abiejų tų straipsnių autoriai būtų pasiskaitę atitinkamus straipsnius "Lietuvių Enciklopedijoje", tai nebūtų tokių nesąmonių prirašę. Kiekvieną vadovėlyje skelbiamą duomenį reikia bent tris kartus patikrinti įvairiuose šaltiniuose.

Cia nenagrinėsiu kitų to vadovėlio skyrių. Apie tai plačiau rašė J. Pēt-tis: "Kaip žalojama Lietuvos istorija" (žr. "Dirva", 1976, nr. 8-11). Geriau būtų neturėti jokio vadovėlio, negu toki, kuris skelbia jaunajai kartai nesąmones apie mūsų tautos praeitį.

Pažymėtina, kad to vadovėlio "leidimą parėmė Lietuvos Fondas". Mat, LB švietimo tarnyba gauna apie trečdali Lietuvos Fondo pajamų. Kai tas lėšas panaudoja tokiems vadovėliams leisti, tai tenka visai pamatuotai susirūpinti. Pagaliau vadovėlio leidimas iš viso paramos nereikalingas, nes leidėjai juos pardavinėja — jie turi savo rinką.

prieš bolševikų įsiveržimą. Tuo tarpu Rytprūsiai, Dancigas, Klaipėda yra daugiau albumo pobūdžio. Greičiausiai suvokie-tėjas Klaipėdos lietuvis Rudolfas Naujok rašo apie krašto grožį, miestus ir gyventojų papročius. Knygos gam brangios, nes kainos — nuo \$16 iki \$25.

Daug vietos, beveik visas puslapis, skiriamas Lietuvos vokiečių gimtadienio proga sveikini-mams (daug grynai lietuviškų pavardžių!). Paskutinis puslapis skirtas mirties pranešimams. Gimtadienio proga veikėjai yra atžymėti ilgesniais straipsniais su nuotraukom, kaip pvz. T. Knappke iš Kėdainių (gyvena Sveinfurte), steigėjas vokiečių kooperatinio banko Kėdainiuose, mašinų ir alyvos importo b-vės, kuriai vadovavo Kaune iki pat repatriacijos.

Laikraštis praneša, kad 1977 m. iš pavergtos Lietuvos į V. Vokietiją atvyko 5 repatriantai. Laikraštis pasirodė prieš Kristaus Prisikėlimo šventę, tad gan plačiai rašoma apie Vėlykų papročius šios šventės proga.

Prisimenamas kun. F. Skėrys, kaip lietuvių gimnazijos evangelikų tikybės mokytojas, vėliau dijakonas ir nuo sausio mėn. 1 d. kunigas.

Taip pat pranešama, kad balandžio 29 d. į V. Vokietijos televizijos tinklą yra įtraukta programa "Bažnyčia Lietuvoje". Radio programai paruoštas pranešimas apie Lietuvos vokiečių kultūrinio muzėjaus įrengimą. Ši programa pavadinta "Lietuvos vokiečiai gerbia praeities palikimą, saugodami ją ateičiai". Kada bus ši radio programa, laikraštis nepažymėjo.

"Pavasario giesmė" festivalyje

Hamiltono "Aukuro" aktoriai Toronto scenoje

A. KALNIUS

Ketvirtąjį teatrų festivalio pradžią š. m. gegužės 20 d. vyko be jokių sutrikimų, tik su šokia tokia problema susidūrė "Aukuro" teatras, kuriam teko pradėti vaidinimų seriją pirmajam: o gi užsikirto scenos užuolaida ir — nei sen, nei ten. Na, bet scenos meistrai, žinodami jos prigimtį, kuri yra nepasikeitusi nuo pirmojo Prisikėlimo parapijos klebono viešpatystės metų, ją sudrausmino, ir ji bruzdėdama atidengė scenos paslaptį.

Žiūrovai atsidūrė ties bajoriška panorama, kuri padvelkė sruogišku lyriškumu. Nes kur žmogus gali lyriškai nusiteikti, jei ne gamtos burtuose. Taigi dekoracijos savo turiniu, man atrodo, atitiko veikalo mintį.

Balio Sruogos triveiksmė lyrinė tragedija yra tokia didi, kaip didis yra ir jos autoriaus. Bent tokia ji man atrodė iš vaidilių pastangų ją perteikiant žiūrovams. Man šia proga prisiminė aukuriečių drąsa pasirinkti augštos vertės ir dažnai sunkiai apdorojamus veikalus, kuriems reikita nemažai patirties ir laiko. Betgi aš turiu prisipažinti, kad man šio veikalo didybė neat-skleidė pilnojo žviesioje. Mat, aš, sėdėdamas salės viduryje, kaipurių vaidilių kalbų kartais nenugirdavau. Net tariasi, rašydamas šį straipsnį, imsiu aktorius ir išbarsiu. Bet turiu su-silaikyti, nes šalia manęs sėdęs draugas sakė, kad jis viską girdys kuo geriausiai. Vadinasi, čia ne aktorių, o mano proble-ma.

Perdaug savęs nekaltinu ir už tai, kad žinodamas, jog man reikės apie aukuriečių menines pastangas painformuoti "T. Žiburių" skaitytomis, neperskaičiau jų vaidinamo veikalo iš anksto. Bet iš kur aš jį ištrauk-siu? Iš tikrųjų recenzentas, gerai susipažinęs su veikalu, gali lengviau ir tiksliau daryti paly-ginimus bei pareikšti savo nuo-monę. Deja, šiuo atveju tai ne-buvo įmanoma.

Aplamai, hamiltoniečių vai-dyba žiūrovai gėrėjosi. Jie susi-teikę ir tyliai stebėjo veiksmų eigą scenoje, o salė visą laiką at-rodė esanti įtampoje. O kai tai

įvyksta, vaidilos gali pasidžiaugti savo pastangų sėkme. Mano betgi supratimu vaidinime šiek tiek trūko lyrinio įsijautimo, kuris veikale atrodė toks stiprus. Vietoje jo kartais išsprū-davo vienas kitas egzaltuotas žo-dis, kuris lyrinį poveikį tik nu-blankina. Man atrodo, jog egz-altacija ir patosas jokiam dia-loge netinka. Taip pat neatrodo, kad veikalas būtų buvęs kruopš-čiai išstudijuotas ir psichologi-niu atžvilgiu. Man ypač krito į akis nepsichologiškai praperta scena prie motinos kapo. Ji bu-vo neįtikinanti. O tuo tarpu dviejų jaunų merginų žyste-lėjimas trečiame veiksmo šiuo at-veju buvo geras pavyzdys, nors jų rolės ir buvo paprastos, ne-reikšmingos, trumpos.

Aš, tiesą pasakius, imdamasis rašyti šias eilutes, nemaniau rastiis po atskirų aktorių vaidy-binio pasirengimo skalę. Jie visi už šiaip sau mėgėjų yra daug daugiau brandesni, negu kam galėtų atrodyti. Betgi manau ne-apirsikys jiems primindamas, kad savikritika kūryboje dažnai yra vertingesnė nei recenzija spaudoje. Dėlto po kiekvieno savo kūrybinio poreikio dera vi-siems vaidiloms susirinkti ir sa-vo darbo rezultatus apžvelgti.

Be to, mes visi žinome, kad kūrėjo tobulumui nėra galo. Vaidila, kaip ir kitų kūrybinės minties perteikėjas, taip pat yra kūrėjas. Dėlto ir jam, kaip ir poetui, dramaturgui, dailinin-kui ar kitokio meno puoselėto-jiui, tenka iki galo atvertomai akimis žvelgti į gyvenimą bei jo reikišnius ir pastebėti tai, kas eiliniam žmogui dažniausiai yra paslėpta, šita paslaptį atsklei-siti kitų džiaugsmui. Taigi meni-ninkui — kūrėjui nevalia tenkin-tis vien tik kalnų papėdėmis, bet reikia kopti ir į jų viršūnes.

Baigiant šias eilutes, dera pa-minėti, kad veikalą režisavo energingoji aktorė E. Dauguvie-tytė - Kudabienė, išleidusi scen-on daugybę veikalų, o vaidino aktoriai: Algis Ulbinas, Marija Kalvaitienė, Dalia Jonikaitė, Alfa Stanevičius, Kęstutis Kalvaitis, Ina Kudabaitė, Loretta Kalvaitytė, Irena Kažemėkaitė.

Tėviškės Žiburiai • 1977. VI. 2 — Nr. 22 (1425) • 7 psl.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

PASKIRTA LIETUVIŲ RASYTO-JŲ DRAUGIJOS PREMIIJA. LRD knygų vertinimo komisija sudarė: pirm. Pranas Naujokaitis, sekr. Le-onardas Žitkevičius, nariai — Aušra Jurašienė, Alina Stankienė, Vytautas Volertas. Komisija posėdžiavo 1977 m. gegužės 22 d. Kultūros Zi-diniję. Posėdy nedalyvavo Aušra Jurašienė, bet savo balsą perdavė telefonu. Buvo vertinamos 1976 m. išleistos grožinės literatūros knygos. Komisija balsų dauguma \$1000 pre-miją paskyrė Iechokui Merui už ro-maną "Stripizas, arba Paryžius, Roma, Paryžius". Premijos mecenatas — Lietuvių Fondas.

MOKSLINIS BALTIEČIŲ INSTI-TUTAS Skandinavijoje, įsteigtas 1970 m. Stockholme, ketvirtąją tarp-tautinę baltiečių studijų konfe-renciją rengia š.m. birželio 10-13 d. su finansine Švedijos švietimo ir kultūrinį reikalų ministerijos pa-rama. Ją atidarys tos ministerijos vadovas J. E. Wikstroemas didžiojių švedų Akademijos salėje. Konfe-rencijos sekcijų vadovų eilėse nėra nė vieno lietuvių, bet instituto tary-boje veikliai reiškiasi kaip vicepir-mininkas Juozas Lingis, Stockholmo universiteto dėstytojas. Iš šio uni-versiteto yra gautas pasiūlymas įsteigti Baltiečių Instituto skyrių moksliniais tyrimams. Jo vadovui būtų suteiktos pagalbinio profeso-rius teisės. Instituto direktorių ta-ryba pasiūlymą priėmė ir šios min-ties įgyvendinimą aptarė su švietimo bei kultūrinį reikalų min. J. E. Wikstroemu. Mokslinis Baltiečių In-stitutats Skandinavijoje, susilaukęs skryliaus Stockholmo universiteto, ir toliau tęs savo atskirą ligšiolinę veiklą.

PRANĄ NAUJOKAITI, gyvenantį Patersone, N.J., specialiu renginiu Sv. Kazimiero parapijos salėje pa-gerbė šios vietovės LB valdyba, va-dovaujama pirm. A. Rugio, už jo pa-sižymėjimą bei ištvermę rašant ketu-rių tomų "Lietuvių literatūros isto-rija". Paskaitą apie šį didžiulį veika-lą skaitė Stasys Santvaras, peržvel-gdamas sukaupią gausią medžiagą, paliesdamas ir kritiškas vietas, at-spindindamas paties autoriaus pažiūras. Su jomis kiti gali ir nesutikti. LB New Jersey apygardos pirm. K. Jan-kūnas Pr. Naujokaičiui įteikė Lie-tuvių Fondo išleista trijų Lietuvos pre-zidentų medali. Patersono lietuvis visus svečius pavaišino arbatėle ir lietuviškais pyragais.

BOSTONO LIETUVIŲ RADIO valandėlė "Laisvės Varpas", vado-vaujama Petro Višcinio, į tradicinį pavasario koncertą pakvietė sopraną Praurimę Ragienę, viešnią iš Cika-gos, ir aktorių Henriką Kačinską, dailiojo žodžio puoselėtoją. Sol. P. Ragienė pirmojo koncerto dalin bu-vo įtraukusi lietuvių kompozitorių — M. Petrausko, O. Metrikienės, Vyt. Jurgučio, G. Gudauskienės, K. V. Banaičio dainas, o antrąją dalį skyrė operų arijoms, daugiausia ita-lų kompozitorių. Jai akompanavo kompoz. J. Kačinskas. Aktorius H. Kačinskas skaitė V. Mykaloičio-Pu-tino eilėraščius, A. Gustaičio satyrą "Gedimino Trimailos trejybė".

LIETUVIŲ RASYTOJŲ DRAUGI-JA, paskelbusi konkursą vysk. M. Valančiaus tema, gavė vieną roma-ną, dvi dramų ir penkis noveles. Šiuos kūrinius jau skaito Niujorke sudaryta vertintojų komisija — dr. J. Girnius, H. Kačinskas, A. Stankie-nė, V. Volertas ir L. Žitkevičius. Premijas yra parūpinęs mecenatas J. Lenkaitis: \$1.000 romanui, \$500 dramai ir \$250 novelei. Problema vertintojams, atrodo, sudaro tik vienas gautas romanas ir dvi dramos.

DAIL. V. SIUGŽDAITES - FITZ-PATRICK 54 naujų kūrinių paroda buvo surengta Čikagos Jaunimo Centre, kur taip pat įvyko ir jos paroda pernai pavasarį. Dailininkei yra būdinga ekspresyvaus impresio-nizmo technika. Šį kartą parodoje buvo daugiausia peizažų ir natūr-murtų, papildytų grafikos abstrak-tais.

SESTOJI LIETUVIŲ ISEIVIŲ FO-TOGRAFIJ paroda šiemet bus su-rengta lapkričio 11-20 d.d. Čikago-jie, Jaunimo Centre. Ją globoja Lie-tuvių Foto Archyvas, vadovaujamas pasižymėjusio fotografo kun. A. Ke-zio, S.J. Ligišiolinėse parodose daly-vavo apie 150 fotografų.

PASAULIO LIETUVIŲ INZINIE-RIŲ ir Architektų Sąjunga, vadovau-jama pirm. architekto A. Kereilio, netrukus išleis savo "Vardyną", ku-riame surinkta apie 500 sąjungos na-rių, pateikiami įstatai, architektūri-niai bei inžineriniai bendrovių sara-šas. Įvadas parašytas lietuvių, anglų ir ispanų kalbomis. "Vardynui" ži-nias suteikė sąjungos skyriai pen-kiose valstybėse, bet per centrinį skyrį įsijungė ir kitose valstybėse gyvenantys lietuviai inžinieriai bei architektai. Leidinys bus kišninio formato, kainuos \$50. Sąjungos na-riai jį gaus nemokamai. "Vardynas" yra renkamas Čikagoje, "Draugo" spaustuviųje.

DAIL. M. GAIZUTIENĖS kerami-kos paroda Jaunimo Centre, M. K. Čiurlionio galerijoje, surengė ateiti-ninkai sendraugiai, vadovaujami A. Liulevičiaus. Apie keramiką ir dail. M. Gaizutienės kūrybą kalbėjo skulp-torius Petras Aleksa. Parodos rudi-niai pasižymėjo dideliu įvairumu, žemės atspalvių glazūra. Buvo daug dekoratyvinių lėkščių, taurių, žvakidžių, vazų, abstraktių formų reljefų.

LIETUVIŲ MUZIKOS FESTIVA-LIS, trukęs ištisą savaitę Vilniuje, atspindėjo įvairių kartų kompozito-rių laimėjimus, pradedant B. Dva-rionu, A. Raciūnu, S. Vainiūnu, bai-giant J. Juzeliūnu, E. Balsiu, V. Klio-va, V. Barkausku bei jauniaisiais kompozitoriais. Vienulikos koncer-tų virtinė buvo įtraukta įvairaus žanro muzika, net ir džiaz kūriniai. Vilniaus operos ir baleto teatras šia proga vilniečius pakvietė į V. Bar-kausko operą "Legenda apie melę" ir E. Balsio baleto "Eglė žalčių ka-ralienė". Koncertuose buvo atlikta apie 30 stambios formos kūrinių, sukurtų 23-ųjų kompozitorių. Muziko-logas Jonas Bruveris, vertindamas festivalį, džiaugiasi vertingais simfo-niniais bei kameriniais kūriniais, ta-čiau pabrėžia ryškiai pastebimą spragą choro muzikoje. Choral daugiausia dainavo jau 68 metų senumo dainas, įdomesnė buvo tik viena ki-ta liaudies dainos harmonizacija. Estradinės muzikos koncertas at-skleidė išaugusių kompozitorių meist-riskumą, bet nerimą kelia supana-šėjusi šio žanro kompozitorių tema-tika, formos, intonacija, ritmika ir netgi instrumentuotė. Atgimimo vil-čių teikia operos žanras, o tuo tar-pu naujų baleto nesitikima susilauk-ti netolimoje ateityje. Festivalis, kaip ir daugelis kitų renginių, oficialiai buvo skirtas sovietinės spalio revoliucijos šešiasdešimtmėčiui.

SOL. NIJOLE AMBRAZAITYTĖ, Vilniaus operos mezo-sopranas, su-rengė senovinių rusų romansų kon-certą Vilniuje ir Kaune, programon įtraukusi M. Glinkos, A. Gurilovo, A. Dargomyžskio, A. Varlamovo, A. Arenskio bei kitų kompozitorių kū-rinius A. Kolecovo, A. Puškino, A. Tolstojaus, V. Tjutėvo, M. Lermont-o žodžiams. Akompanavo pianis-tas Augustinas Maceina, M. K. Čiur-lionio konkurso laureatas. Antroje dalyje taklino smuikinkas M. Mel-ničenka ir violončelistas C. Mendel-sonas. Koncertai buvo pakartoti Druskininkuose ir Šiauliuose. Su šia programa sol. N. Ambrazaitytė lan-kysis Rusijos respublikoje ir Ukrai-nijoje.

ŠIAULIŲ DRAMOS TEATRE A. Sokolovo 2 dalių tragikomediją "Fariatejo fantazijos" pastatė rež. Regina Steponavičiūtė, scenovaiz-džius sukūrė dail. Joana Tajušans-kienė. Pagrindinius vaidmenis atlie-ka aktoriai V. Venckutė, I. Guri-naitė, V. Jakštaitė, E. Pauliukonis ir V. Baranauskas. Šia tragikomedija savo repertuarą papildė ir Vilniaus rusų dramos teatras.

KAUNO DIRBTINIO PLUOSTO GAMYKLOS kultūros ir sporto rū-mų jaunimo muzikos studija paruošė kauniečių J. Kuprevičiaus operą "Ten, viduje". Sukurtą pagal M. Maeterlinco pjesę. Spektaklį režisavo S. Rubinovas, jaunuosius daini-ninkus paruošė muzikinės grupės va-dovas J. Vilnionis, šokėjus — A. Ur-bonavičiūtė. Scenovaizdžius ir dra-bužių eskizus sukūrė studijos nariai A. Paškonytė, R. Čiurlionis. Šia ope-ra muzikinė jaunimo studija pami-nės pirmuosius savo veiklos metus birželio mėnesį. Muzikinį operos įra-šą kaip palydą jauniesiems solistams paruošė S. Sondeckio vadovaujamas kamerinis ansamblis. Studija darbą pradėjo su 8 jaunuoliais, bet iš tos aštuoniukės liko tik trys. Jų dabar-tinį skaičių iki 16 papildė nauji na-riai.

VILNIAUS AKTORIŲ NAMUOSE buvo surengtas Vytautės Zilinskaitės humoro ir satyros vakaras. "Dviko-vą", "Kovą su malūnu" bei kitus jos kūrinius skaitė aktorė Antanina Mackevičiūtė.

RESPUBLIKINEMS 1977 M. PRE-MIJOMS Rašytojų Sąjunga pasiūlė Vinčą Giedrą už poezijos knygą "Dienų pašvaistės", Eugeniją Matu-zevičių už poezijos rinkinį "Žalios metų salos", Vytautą Rimkevičių už apsakymų rinkinius "Kaimo kroni-kos", "Girėnai", "27 išpažintys", Ramutę Skučaitę už knygą vaikams "Zvangučiai". Kompozitorių Sąjun-gos pasiūlyti kandidatai: Feliksas Bajoras — už "Sakmų siuitą" ir "II styginį kvartetą", Jurgis Juozai-tis, Jaunimo Centre. Ją globoja Lie-tuvių Foto Archyvas, vadovaujamas pasižymėjusio fotografo kun. A. Ke-zio, S.J. Ligišiolinėse parodose daly-vavo apie 150 fotografų.

Taip atrodo pirmasis puslapis Lietuvos vokiečių laikraščio "Die Raute". Š.m. antrajame nr. įdėta nuotrauka Stasio Motūzo drožinių rinkinio

Atsiųsta paminėti

NAMŲ IR ARTIMIAUSIOS AP-LINKOS ZODYNELIS, paruostas Ri-mo Černiaus. Pirmoji dalis — ang-liškalietuviška, antroji — lietuviš-kaikailišką. Minkštasis viršelis, 75 psl. Kaina \$2.50. JAV LB švietimo tarnybos 1977 m. ledinys Čikagoje. Morkas — 1.000 egz. Spausdino M. Morkūno spaustuvių. Galima gauti pas JAV LB švietimo tarnybos atsto-

va A. Kareivą, 7030 So. Rockwell St., Chicago, Ill. 60629, USA.

THE VIOLATIONS OF HUMAN RIGHTS IN SOVIET OCCUPIED LITHUANIA. A Report for 1976. Prepared by The Lithuanian Canadian Community, Feb. 16, 1977. 160 psl. Leidėjas — Kanados Lietuvių Bendruomenė, 1011 College St., To-ronto, Ont., Canada M6H 1A8.

Viesėdami Čikagoje, neužmirškite aplankyti N. ir J. VAZNELIŲ

Gifts International Inc.

2501 W 71st STREET, CHICAGO, ILL. 60629
Telefonas 471-1424

Čia gausite lietuviškų knygų, plokštečių, odos, medžio dirbinių. Ypač didelis gintaro isdirbinių pasirinkimas.

Optical Studio

OKULISTAS R. SCHMID
1596 Bloor Street West
Toronto 9, Ont. (prieš Lietuvį Namus) • Tel. 535-6252
Greitas patarnavimas, naugos-tos karnos. Gausiai kontakto lėšiai (contact lenses).

REALTY LTD.
2773 DUNDAS ST. WEST
TORONTO, ONT. M6R 1X6
(prie Bloor St. W., priešais "Towers" aikštę)

HIGH PARK BLVD. — INDIAN RD., 10 kambarių atskiras mūrinis namas, perdirbtas į 3 atskirus butus. Garažas su privačiu privačiumu. Įmokėti \$7.000; prašo \$58.500.

BLOOR — HIGH PARK, 8 kambarių namas per du augštus, atskiras, 2 virtuvės, 2 prausyklos; garažas ir platus šoninis įvažiavimas. Įmokėti \$12.000, namas be skolu.

INDIAN RD. — WESTMINSTER AVE., gražus, didelis 11 kambarių namas. Trys atskiri butai: 3 prausyklos, 3 virtuvės, 4 kambariai pirmame aukšte. Gera vieta gyventi ir nuomoti. Įmokėti \$15.000.

BLOOR — JANE, naujai atremontuotas; 7 kambarių mūrinis atskiras namas. Moderni virtuvė, ekstra kambarys rūsyje. Garažas ir šoninis privačiumas. Įmokėti apie \$15.000.

HIGH PARK — BLOOR, atskiras, mūrinis 4 butų namas, pardodamas už labai pigią kainą. Prašo tik \$69.500 su maždaug \$10.000 įmokėjimu. Dėmesio vertas pirkiny.

INDIAN GROVE — HUMBERSIDE AVE., 11 kambarių duplexas. labai gražiai įrengtas namas su didelėmis moderniomis virtuvėmis ir balkonais. Įmokėti \$15.000.

ST. JOKUBAITIS — (bendradarbis)
Toronto Real Estate Board narys
Tel. 534-3511 — namų 537-2869

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS IR KT.

NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. • Tel. 532-3400
M6H 1A8

AKTYVAI — virš 11 milijonų

KASOS VALANDOS:	MOKA UŽ:	
Pirmadieniais 10-3	term. indėlius 1 metų	8¼%
Antradieniais 10-3	pensijų ir namų s-tas	9%
Trečiadieniais uždaryta	taupomąsias s-tas	7%
	depozitų-čekių s-tas	6%
Ketvirtadieniais 10-8	DUODA PASKOLAS:	
Penktadieniais 10-8	asmenines	9½%
Šeštadieniais 9-1	nekiln. turto	9¼%
Sekmadieniais 9.30-1	investacines	10%

Skyrius ANAPILYJE veikia sekmadieniais —
9.30 v.r. iki 1 v.p.p.

Nemokama visų narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki \$2.000, asmeninių paskolų, mirties ir invalidumo atvejais — iki \$10.000. Pardudama "American Express" kelionių čekius ir pinigines perlaides. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. • Mūsų tikslas — ne PELNAS, bet sąžiningas PATARNAVIMAS lietuviams.

STEPHAN'S FURS 406 Roncesvalles Ave. telefonas 536-5936

Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės. Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

Autorite Sales and SERVICE

Telefonas 531-1305 1636 Dundas St. W.
ir Bloor Autorite Garage, 296 Brock Ave.
(tarp Dundas ir College)

- Sąžiningas ir patikimas patarnavimas.
- Visi automobilių mechaniniai taisymai.
- Sniginės ir paprastos padangos, Michelin, B. F. Goodrich, Radial ir kt.

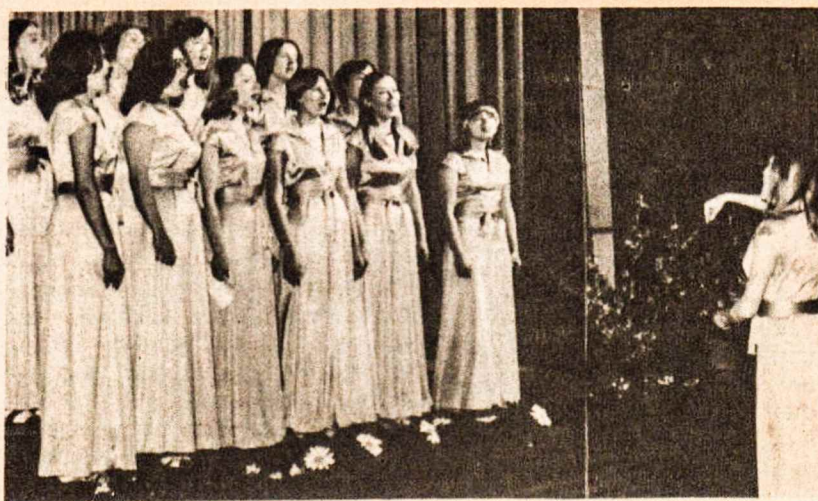
Sav. FRANK PETTIT

Lietuviška maisto gaminių krautuvė

PARKSIDE MEAT MARKET

335 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario
Telefonas 535-1258

- Užsakymai priimami telefonu • Nemokamas pristatymas •

Klevelando ateitininkų metinėje šventėje gražiai pasirodė mergaičių choras "Nerija", vadovaujamas R. Čyvaitės

Nuotr. V. Bacevičiaus

1937-39 metų Europos krepšinio pirmenybių laimėtojo ir buvusio Lietuvos rinktinės krepšininko

Leono Baltrūno pagerbimas

rengiamas birželio 7, antradienį, 7 v.v., Toronto Lietuvių Namuose.

Svečias iš Australijos pasidalins sportinės ir visuomeninės veiklos atsiminimais. Sportininkai ir lietuviškoji visuomenė kviečiama atsilankyti. Pelnas skiriamas Pasaulio Lietuvių Sportininkų Žaidynėms Toronto 1978 m.

- Bufetas
- Iėjimas — laisva auka
- Šaltis užkandžiai
- Rengėjas — Salfass

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

mų aukų. Problema taipgi sudaro gausūs miško gaisrai Ontario provincijoje, kur jų vienu metu buvo net 125. Ši nelaimė yra palietusi ir kitas provincijas: Kvebeke nuo balandžio 1 d. užregistruota jau apie 600 gaisrų, Saskačevane ir Manitoboje tikslus skaičius dar nėra žinomas, nors teko šauktis net kariuomenės pagalbos. Priežastimi laikoma sausra, nuo kurios dar ir dabar miškai pilnai nėra atsigavę. Juos dažniausiai uždega žaibai. Miško gaisrams gesinti visose provincijose yra naudojami specialūs vandens bombonešiai — lėktuvai su vandens tankais, tačiau veiksmingiausia kovos priemonė yra natūralus lietus.

Tarptautinė aerodromų kontrolierių federacija, jungianti 50 valstybių, atsiuntė protesto telegramą premjerui P. E. Trudeau, pasisakancią prieš prancūzų kalbos įvedimą ryšiams su lakūnais Kvebeko padangėje. Šis klausimas dabar yra tiriamas federacinės susisiekimo ministerijos, kuri, atrodo, linksta Kvebeko aerodromuose duoti pilnas teises ir prancūzų kalbai. Tarptautinė federacija pasisako už vieną anglų kalbą, kuri yra tapusi pagrindine visų komercinių lakūnų kalba pasaulyje. Ją pripažįsta ir jos laikosi net angliškai nekalbantys kraštai aerodromų kontrolierių radijo ryšiuose su lėktuvais, vadovaujamiesi saugumo principu. Šis klausimas suaktualino Britanijos ir Jugoslavijos keleivinių lėktuvų susidūrimas, kuriame žuvo 176 asmenys. Jugoslavų lėktuvui instrukcijos, nukreipusios jį į susidūrimo kursą, buvo duotos jugoslaviškai. Jų negalėjo suprasti ir dėlto kontrolierių klaidos nepastebėjo britų lėktuvo pilotai. Zagrebe įvykęs teismas septynis kontrolierius išteisinio, o aštuntajam — Gradimirui Tasicui paskyrė septynerius metus kalėjimo.

Federacinis energijos išteklų ministeris A. Gillespie perspėjo

kanadiečius didesnį dėmesį skirti mažiem automobiliams, nes priešingu atveju gali tapti įvesti benzino normos. Ontario premjero W. Davis vyriausybė, numatydamą naftos trūkumą, sudarė specialų komitetą iširti jos galimą pakeitimą metanolium, kuris plačiau yra žinomas kaip medžio alkoholis. Jo gamybai gali būti panaudotos tuopos, kertant medžių šakos, minkštą akmenį anglis ir net miestų atmatos. Šiuo metu vienas galionas medžio alkoholio pakeisti tokiu pačiam kiekiui benzino ar alyvos kainuoja \$1.10, yra gero kaimo brangesnis. Sparčiai kylančios naftos kainos ateityje šį skirtumą gali pašalinti.

Stayner, Ontario

PADEKA

Svėsdami savo 10-ties metų vedbinę sukaktį, maloniai buvom nustebinti mūsų bičiulių E. A. Laučių pastangų, sukvietusių didžiulių būrį kaimynų, giminių ir bičiulių.

Visiems žemiau išvardintiems nuširdžiai dėkojame už dovanas, vaišes ir gerą lietuvišką širdį, nes pasijautė lyg mielą giminių tarpe, kurių čia, svečioje šalyje, taip mažai turime.

Ačiū ir tiems, kurie negalėjo dalyvauti, bet mintyse buvo su mumis kartu: p.p. Ankudavičiams Hamiltone, Babekams, Birštonams, Bridckams, Derliūnams Toronto, Hazenberg, Heike, Garbačauskams, Gelaziams, Gružinskiui, Jasui, Jonaičiams, Jonaičiui, Juodišiams, Jasiūnienei, Juozaičiams, Kairiams, Kriaučiūnams Hamiltone, Kryžanaukams, Lapavičiams, Lauciams, Nevulytei Toronte, Salskiui, Simonačiūnams, Stanevičiams, Stepanauskiui, Račiūnams, Pakarnoms, Tribinevičienei, Valantiejams ir Vasiliauskams.

Dar kartą nuosirdus mūsų ačiū! Jūsų — Janina, Petras Girkiai ir šeima

Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjunga labai dėkoja Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvui už \$200 auką. Tik su tokiu parama gali sąjunga tęsti lietuvišką veiklą jaunimo tarpe. Už ją labai nuosirdžiai dėkojame. PLJS valdyba

Visi lietuviai, atvykę Kanadon 1947 m.

(visais transportais ar pavieniui) yra kviečiami dalyvauti pobūvyje, 30-ties metų atvykimo sukakčiai paminėti, kuris įvyks Toronto Lietuvių Namuose š.m. rugsėjo 3 dieną.

Žemiau įdedame anketą, kurią užpildžius prašome iškipti ir atsiųsti iki š.m. liepos 31 dienos.

Atsiprašinio Vakarui Rengti Komitetas

Zadu dalyvauti 30-ties metų sukakčiai paminėti pobūvyje Lietuvių, 1947 m. atvykusių į Kanadą, kuris įvyks Lietuvių Namuose, 1573 Bloor St. West, Toronto, Ont., š.m. rugsėjo 3 d., 6 v.v.

Pavardė, vardas

Gyv. vieta

Pašto kodas

Dalyvių skaičius:

Dalyvavimas vienam asmeniui — 15 dolerių. Pakvietimui bus išsiųsti, netgi gavus Jūsų atsiliepimą į anketą. Čekius arba pašto perlaides rašyti ir siųsti iki š.m. liepos 31 dienos:

A. V. Rengti Komitetas
116 Van Dusen Blvd.,
Toronto, Ont., Canada
M8Z 3G7

Ateitininkų žinios

Paskutinis ateitininkų kongresas buvo 1970 m. Čikagoje. Kongreso tema buvo: "Žmogus — kūrėjas Dievo planuose". Vieną savaitę prieš kongresą įvyko prieškongresinė stovykla Dainavoje. Stovykloje dalyvavo moksleiviai, studentai ir sendraugiai. Stovyklos metu buvo skaitomos šios paskaitos: "Ateitininkas gyvenime" — dr. A. Sužiedėlis, "Ateitininkai 2000 metais" — kun. St. Vla, "Pasaulėžiūrinė bazė po Vatikano II" — kun. prof. A. Paškus, "Ateitininkų angažavimas" — dr. V. Vygantas, "Krikščionis ir gyvoji dvasia" — kun. S. Laurinaitis, "Veikimo metodai" — kun. G. Kijauskas, S.J., "Tarpsąjunginis bendradarbiavimas" — A. Žukauskas, "Dinamiškas veikimas" — kun. K. Trimakas.

Praėjus 7-riems metams, žvelgiant į tuomet iškeltas mintis ir galime save klausyti: ar mes tik kalbame apie gražias idėjas, ar taipgi veikiam, kad atnaujintume save, savo organizaciją ir savo aplinką. Į tai gali atsakyti tik kiekvienas individualiai.

Ruošimės devintajam kongresui Klevelande, liudydami Kristų ir tautą.

Skautų veikla

- Į "Satrijos" tuntą įstojo Kristina Pranckevičiūtė.
- "Satrijos" ir "Rambynio" tuntai dėkoja "Paramai" už \$300 auką.
- Sibirinių trėminių minėjime birželio 14 d. Šv. Mykolo katedroj dalyvauja "Satrijos" ir "Rambynio" tuntai organizuoti. Visi uniformuoti su vėliavomis renkasi 7 v. v.
- Mindaugo dr. vės prityrusių skautų iškyla - kelionė dėl teatrų festivalio, kapinių lankymo ir baigiamųjų egzaminu nukelta į birželio 4—5 d.
- XV-toji sukaktinė Romuvos stovykla — rugpjūčio 6 — 20 d. d. Vėl kreipiamės į mamytės, prašydami ateti į talką virtuvėje. Galinėsios tai padaryti prašomos paskambinti s. L. Gvildienei tel. 439-7888. C. S.

SPORTAS

SPORTAS LIETUVOJE

Baigminių Lietuvos vyrų krepšinio turnyrą Alytuje laimėjo Vilniaus "Statyba", treniruojama R. Endrijaičio, Kauno "Silko" komanda įveikusi 97:62, Kauno "Drobės" krepšininkus — 104:76. Pastarieji pernai buvo čempionais, o šiemet atsidūrė III vietoje. Antroji vieta teko "Silkui". Geriausių žaidėjų prizai paskirti "Statybos" kraštiniam puolėjui M. Karnišovui, gynėjui E. Kairiui, "Silko" krepšininkui J. Jurksaičiui. Prizus taipgi laimėjo Alytaus "Medžio" J. Rimkus už augščiausią taškų skaičių — 105, Kauno "Politechnikos" V. Masalskis už baudų metimą, su 17 baudų surinkęs 17 taškų.

Augščiausios vyrų rankinio lygos varžybose Tbilisyje šiemet dalyvavo ir Kauno "Granito" rankininkai, po ilgesnės pertraukos grįžę šion lygon. Jie užėmė VI vietą su 22 taškais, gerokai atsilikdami nuo kitų pirmojo šešetuko komandų. Varžybas laimėjo Maskvos CASK kariškiai, surinkę 56 taškus.

Vilniuje taikluma išbandė Lietuvos ir Lenkijos "Legijos" šauliai. Apkasų aikštelėje geriausiai šaudė lenkas A. Smelčinskis, Europos čempionas, iš 200 galimų surinkęs 193 taškus. Antras buvo šiaulietis M. Bernotas su 189. Apvalioje aikštelėje tris Lietuvos rekordus pasiekė Kauno politechnikos instituto studentas A. Jašinskas: 98 taškai iš 100 galimų, 146 iš 191 ir 196 iš 200. Jaunimo grupės pirmas vietas išsikovojo vilniečiai V. Galinaitis ir V. Kundrotas. Moterų šaudymo varžybas su 133 taškais laimėjo lenkė D. Chitrovska, o kaunietė E. Jaromolaitė su 128 taškais pakartojo Lietuvos merginų rekordą ir užėmė III vietą.

Akademinio irklavimo regatoje Mannheime, V. Vokietijoje, I vietą laimėjo sovietų divietė valtis, kurią irklavo ir kaunietis V. Butkus. Moterų porinės valtys rungtyje II vietą išsikovojo lietuvės irklautojos G. Ramoškienė ir L. Kaminskaitė.

Baiginiame Lietuvos rankininkų varžybų rate Vilniuje kovoję keturios geriausios komandos — Vilniaus "Eglė" ir "Mokslas", Kauno "Drobė" ir "Atletas". Čempionėmis tapo "Eglės" rankininkės, "Drobės" atstovės įveikusios 19:16. Trečią vietą ir bronzos medalį laimėjo "Atletto" rankininkės.

Šiaulių miesto plaukimo varžybose R. Varanavičiūtė, Sovietų Sąjungos jaunių rinktinės narė, 200 m delfinu nuaplaukė per 2 min. 27.9 sek., pasiekusi ne tik Lietuvos jaunių, bet ir moterų naują rekordą.

AUSROS ŽINIOS

Leingvosios atletikos treniruotės jau prasidėjo. Jos vyksta kiekvieną pirmadienį ir trečiadienį vakarais 6.30 v. Norintieji gali ateiti treniruotis. Vadovs — Algis Nakrošius 766-0753.

Pobūvis. Š.m. lapkričio 26 d. ruošiamas visų Aušros buvusių ir esamų sportininkų, draugų ir svečių pobūvis — vakaras Prisikėlimo parapijos didžiojoje salėje su šiltais valgiais ir įvairiais gėrimais. Vakarą programą atliks solistai.

Būtų malonu pasimatyti su visais Aušros klubo buvusiais nariais, steigėjais, laimėjusiais daug taurių per daugelį metų. Taurių laimėtojai, užsisakę stalus iš anksto, savo stalus papuošų laimėtomis taurėmis. Šokiams gros maloni muzika.

REAL ESTATE LTD.

Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Board narys

Telefonai: 536-2738 • 536-2664 • 1611 BLOOR ST. West
PARDUODAMI NAMAI HIGH PARK RAJONE IR NETOLI LIETUVIŲ NAMŲ

BLOOR — DUNDAS, atskiras tributas, 14 kambarių; vandeniu šildomas; arti Bloor gatvės ir Lietuvių Namų; 2 garažai; įmokėti apie \$25.000.

BOUSTEAD, atskiras tributas, 13 kambarių per 3 augštus, vandeniu apšildomas; gilus sklypas, privatus įvažiavimas, 2 garažai; arti Lietuvių Namų ir poezinio. Kaina nužeminta.

BLOOR ST. KRAUTUVĖ — "Cleaning" verslas — valykla ir pastatas arti Lietuvių Namų; verslas veikia jau 40 metų; įmokėti apie \$15.000.

EVANS — COLBECK, atskiras plytų namas, 8 kambariai per 2 augštus, pilnai užbaigtas rūsys (3 kambariai), 2 prausyklos, nauji elektros laidai, variniai vamzdžiai; namas geroje vietoje ir gerame stovyje; garažas; įmokėti tik \$10.000.

KLAUSKITE KITŲ PARDAVIMŲ HIGH PARK RAJONE

PACIFIC — BLOOR, tributas, daugiausia mėgstamame rajone: du po tris miegamuosius ir vienas su dviem miegamaisiais apartamentais, erdvis apie 12 — 15 metų pastatas, dviem automobiliams garažas ir vienam vieta pasistatyti, platus įvažiavimas, vandeniu - alyva šildomas. Prašo \$119.000.

OSSINGTON — DUNDAS, 9 kambarių, trijų augštų, atskiras, vandeniu - alyva šildomas; pravažiavimas ir garažas. Prašo \$69.900.

ST. JOHN — RUNNYMEDE RD., geras pradedantiems kurtis namas, 6 kambarių, dviejų augštų, pusiau atskiras; 142 pėdų gilumo sklypas, sumodernintas viduje; tik \$8.000 įmokėti. Prašo \$53.500.

DOVERCOURT — COLLEGE, netoli Prisikėlimo parapijos, atskiras gražus namas, 10 kambarių; vandeniu šildomas; 3 virtuvės, 2 prausyklos, didelis kiemas, 2 garažai; savininkas ima vieną atvirą mortgicijų.

BURNHAMPTORPE RD., 4 metų senumo "townhome"; 4 miegamieji, 3 prausyklos, kilimai, indų ir skalbinių plovimo mašina, džiovinimo mašina, užbaigtas rūsys. Tikrai prabangus namas. Savininkas išsiskelbia. Prašo tik \$64.500. \$10.000 įmokėti.

Reikalingi pinigai mortgicijoms (pirmieji ir antrieji) geros palūkanos.

VAKARAIŠ SKAMBINKITE Į NAMUS
489-1543

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiam
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:	IMA:
8¼% už 1 m. term. dep.	9½% už asm. paskolas
9% už pensijų ir namų planą	9¼% už mortgicijus
7½% už spec. taupymo sąsk.	
7% už taupymo s-tas	
6% už čekių s-tas (dep.)	

AKTYVAI virš 16 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$10.000 ir mortgicijus iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydys, bet ne daugiau \$2.000. Asmenines paskolas mirties atveju apdraustas iki \$10.000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas — pinigines perlaides, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgicijai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West,
Telefonai: 532-8723 Toronto, Ontario
ir 532-1149 M6P 1A6

ED. KONDRATAS, siuvėjas

Individualūs užsakymai, pasiūtos eilutės, sportiniai švarkai ir kelnės (slacks) iš šių medžiagų: vilnonių, ožkinės vilnos (mohair), megztinės (double knit), sintetinės medžiagos (Fortrel, Terylene)

1113 Dundas St. W., Toronto 3, Ontario
Tel. 533-5454 Lietuviams daroma NUOLAIDA

A & B ELECTRIC CO.

įveda elektrą į pramonės, prekybos pastatus ir gyvenamuosius namus

ALBINAS ARTIČKONIS GINTAS ARTIČKONIS

Miesto leidimas E-1079 Skambinti (collect)

Nemokamas įkainojimas Tel. 1-936-4612

R. Cholkan & Co. Ltd.

Realtor

REAL ESTATE —
GENERAL INSURANCE

RATHBURN — ISLINGTON, gražus 6 kambarių vienaukštis, užbaigtas rūsys su atviru židiniu, ramioje gatvėje prieš golfo aikštyną, netoli poezinio. Prašoma kaina — \$95.900.

ROYAL YORK — BLOOR, 6 kambarių vienaukštis, puikiai užbaigtas rūsys su baru, garažas su privačiu įvažiavimu, gražus didžiulis kiemas su tekančiu upeliu gale, rami vieta.

PRINCE EDWARD — BLOOR, atskiras vos keliolikos metų senumo originalus tributas; du butai po 3 miegamuosius, privatus įvažiavimas — garažas, graži vieta.

JANE — BLOOR, atskiras, rupių plytų, 7 kambarių namas, 2 prausyklos, užbaigtas rūsys, naujas vandens-alyvos šildymas, garažas; apie \$20.000 įmokėti; namas be skolu, netoli Bloor gatvės.

INDIAN RD. — HIGH PARK, 11 kambarių atskiras namas, 3 prausyklos, 3 virtuvės, garažas su plačiu įvažiavimu; apie \$30.000 įmokėti, viena skola.

VAKARUOSE, modernus, apynaujis, apie 15 metų senumo 10 butų apartamentas su balkonais; apie \$33.000 metinių pajamų; apie \$70.000 įmokėti; privatus įvažiavimas su garažais.

P. KERBERIS,
2336 BLOOR STREET WEST
tel. 763-5555 namų 535-1584

AR TURITE SUNKUMŲ SUPRASTI
KĄ REIŠKIA GYVYBĖS DRAUDA?

KLAUSKITE MANE APIE • pajamų mokesčių atskaitas • pensijų planus • RRSP — registruotą pensijų planą • invalidumo pajamas • nuosavybių draudą • šeimos apsaugą • studentų draudimo fondus mokslui eiti

2 Carlton Street, suite 714

Namai: 766-5857 • Raštinė: 363-7881

Juozas Eimis Ramas, District Manager of Canadian Premier Life

DUFFERIN RADIO AND TV

SALES AND SERVICE
Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo aparatai. • Pardudamos lempos ir baterijos. • Pritęsus specialistas su ilga praktika.

Laiškas Vilniaus kursantei

(Atkelta iš 5-to psl.)

tija? Ar neatėjo į galvą toks klausimas, kodėl okupantas pasidarė toks mielaširdingas ir rengia lituanistinius kursus vaikams tu išveivų, kurie pavergėjo yra iškoneveikti, vadinami tėvynės išdavikais, atmatomis ir kitokiais vardais? Ar tai nėra paspėstas bučius pasigauti užsienio žuvelių?

Pamini, kad dėstytojams pateiktė klausimų. Ar išdrįso bent vienas paklausti, kodėl krašte persekiojama religija, kodėl slopinama krašte tautinė sąmonė, kodėl neleidžiama laisvai važinėti po visą kraštą, kodėl Lietuvos jaunimas neleidžiamas išvykti į laisvą pasaulį ir t.t.? Zinau tokių drąsių studentų pačios pavergtos tautos ir vieną Australijos lietuvių kūranta, kurie turėjo drąsos į propagandą atsakyti tiesios žodžiu. Tokie tėvynėje atsidūrė už gro-ty, o anas laisvojo pasaulio studentas buvo išprašytas iš kursų.

Smerki tik išveivijos komunistus. Kodėl nutyli ir nepasmerki Lietuvos pardsavėlių, Maskvos garbintojų komunistų? Nežinau į ką kreipiesi, sakydama: "Leiskite mums pamatyti mūsų tėvų žemę". Nėra čia išveivioj jokio kito autoriteto, turinio galią uždrausti vykti į Lietuvą, kaip tik tėvai ir jų kišenė. Mano nuomone, reikia vykty į tėvų kraštą, ypač jaunimui, nuvežti laisvojo pasaulio vėjo ir laisvės vilties pavergtam broliui, tik ne per paspėstą bučių, pasitenkinant kad ir tomis penkiomis dienomis. Pirmenybė reikia duoti protui, o ne jausmams. Kaikurie išveiviai, žvelgdami iš fasado per sriubos šaukštą ir duonos kąsnį, teigia, kad tenai jau gyvenimas geras, nebemato tėvynėi uždėto jungo.

Miela Atžala, džiaugiamsi, kad esi gyva mūsų protėvių žemės dukra ir sielojiesi lietuviškais reikalais. Pasilik tokia ir toliau. Kamienas

PARDUODAME LIETUVISKUS SŪRIUS, estrišką duoną. Didelis mėsos gaminių pasirinkimas. SUPERIOR SAUSAGE CO. 1004 Dundas St. West, Toronto. Tel. 531-8422

KLEVELANDO LIETUVIŲ NAMŲ

BENDROVEI REIKALINGAS PASTATO, KLUBO IR VALGYKLOS ADMINISTRATORIUS,

kalbas lietuviškai ir angliškai, turįs patyrimo panašime versle ir sugebas administruoti personalą. Pagėdaujama, kad būtų patyręs maisto ir gėrimų prekyboje. Mokamas augstas atlyginimas ir nušimtis nuo gryno operacinių pajamų pelno. Sėkmingam administratoriui tai pastovus ir nuolatinis darbas. Asmenys, kurie domisi šia tarnyba, prašomi rašyti:

Lithuanian Village Inc. pirmininkui adv. Algiiui Širvaičiui, 877 E. 185th St., Cleveland, Ohio 44119, USA. **Telefonas (216) 692-1222**

Canadian Art Memorials Ltd

176 LAKESHORE ROAD WEST (kampus Mississauga Road N.) Port Credit, Ont. Tel. 278-2757

LOUIS TEMPORALE — oficialus skulptorius — Bank of Canada, Bank of Montreal, Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.

Atlieka įvairius kopų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų.

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume nesukubėdami atlikti visą menišką darbą pagal pareigavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757 Namų telefonas 278-4529

Heritage Life Assurance Company Commerce Court, Toronto

Greitas ir tikslus
KOMPIUTERIO
patarnavimas
piniginiais
reikalais
LIETUVIAMS

Istaigos: 863-9709 Rima Zubaitė, B.A. Namų: 762-6122

Simons TELEVISION

Savininkas — V. SIMINKEVIČIUS
2385 Dundas St. W., Toronto Tel. 532-8772

Netoli Lietuvių Namų prie Bloor-Dundas požeminio. Nuomojam, taisom, parduodam televizijas, "stereo" aparatus, įrengiam gaisro apsaugą (smoke detector)

TIM'S AUTO BODY LTD.

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas bei dažymas (bake oven) ir visi mechaniniai taisymai. Parduodu varotus automobilius.

24-28 Howard Park Ave. (arti Dundas St. W.) Toronto, Ont., M6R 1V5 **FILTSOS BROS**
Telefonai 533-8451, 533-8452

BALTIC EXPORTING CO.

SIUNTINIAI Į BALTIJOS KRAŠTUS IR SOV. SĄJUNGĄ
• Priimame užsakymus ir maisto siuntinių iš Danijos.
• Turime įvairių medžiagų ir kitų prekių, tinkamų siuntimui.
Darbo valandos: 9 v.r. — 6.30 v.v.; šeštadieniais 9 v.r. — 4.30 v.p.p.; trečiadieniais uždaryta.

482 Roncesvalles Ave., Telefonas Savininkai
Toronto, Ont. M6R 2N5 **531-3098** S. ir F. Janavičiai

DRAUDA

Balio Maskeliūno įstaiga

Tel. 251-4864 arba 251-4025 • Namų tel. 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

JAV Lietuvių Fondo suvažiavimo dalyviai. Pirmoje eilėje iš kairės: inž. V. Naudžius, valdybos pirmininkas dr. A. Razma, gen. konsulė J. Daužvardienė, PLB pirmininkas Br. Nainys, investavimo komisijos pirmininkas P. Kilius, kontrolės komisijos pirmininkas P. Sodeika

Mylimam LN Vyrų nariui

KAZIMIERUI GONTAI

iškeliajus amžinybėn, žmoną ANGELE ir sūnų

ALGĮ nuoširdžiai užjaučiame bei kartu liūdime —

Lietuvių Namų Vyrų

SKAITYTOJAI PASISAKO

VEL REIKIA PAGALBOS

Nuo pat pirmosios mūsų sėkmingo prasiveržimo pro geležinę uždangą dienos Sovietų Rusija dėjo visas pastangas mus apšmeižyti, atgauti ir sunaikinti, tuo geriausiai įrodydama mūsų žygio reikšmę. Sovietų Rusijos didžiulį politinį, ekonominį ir diplomatinį spaudimą bei jos agentų intrigas jautėme per šešerius metus Turkijoje, o taip pat kelionėje per Italiją į Venecuelą ir iš ten atvykę į JAV. Žinoma, mes visiškai neimame į galvą, jeigu rusų KGB, išsigan-damys mūsų uždangą pavyzdžio bei populiarumo Lietuvoje, varo įnirtingą propagandinę kampaniją prieš mus, pajungdama sovietinius šmeiž-tus organus, o taip pat "Laisvės" bei "Vilnės" veteranus ir "atviro žodžio mėnraščio" studentus...

Mūsų padėtis dabar yra labai sunki, nes imigracijos įstaiga neleidžia mums dirbti ir grąsina deportavimu į Lietuvą. Mes esame pasiryžę ge-

Delhi - Tillsonburg, Ontario

JUOZAS VILTRAKIS palaidotas balandžio 12 d. Sv. Jono lietuvių kapinėse Mississaugoje.

Gimė 1896 m. balandžio 18 d. Kybartuose, Vilkaviškio apskr. Gyveno Kybartuose ir dirbo muitininku. Buvo vedęs Teresę Zilytę.

Atvažiavę į Kanadą padėjo dukters Elės Augustinavičienės šeimai ūkininkauti La Salette, Ont., apylin-kėje. Šiais metais gegužės mėn. turėjo minėti aukšinę savo vedybų sukaktį, bet jos nesulaukė.

Liūdesyje liko žmona Teresė, duk-tė Elė Augustinavičienė, trys anū-kės — Rita Jurkuvienė, Rūta, Dana Augustinavičiūtės, dvi proanūkės — Rasa ir Audrė, broliai — Vincas, Petras, Jonas, sesuo Ona ir kiti gi-minės.

PRANAS KUNCINAS, 67 m. amžiaus, palaidotas balandžio 20 d. Delhi, Ont., kapinėse, atlaikius pamaldas lietuvių šv. Kazimiero šventovėje. Vėlonis buvo kilęs iš Vyžonių pa-rapijos, Luknių kaimo. Kanadoje paskutiniu laiku gyveno Tillsonbur-g mieste. Tragiškai baigė savo gyve-nimą. Iš artimųjų nedaug ką tu-rėjo. Į amžino poilsio vietą jį palydėjo apylinkės lietuviai. Laidotuvėse dalyvavo A. Mastonis su sūnumi Sau-lumi iš Toronto.

MOTINOS DIENOS MINEJIME mokytt. L. Dragūnienė mokslo metų užbaigos proga įteikė mokiniams pažymėjimus. Juos gavo: A. Beržinytė, P. Beržinis, R. Jauneikaitė, Regina Stengell, R. Norkus, R. Jakubickas, A. Ratavičius, N. Vytaitis. Mokyklos mokiniai išleido antrą numerį savo laikraščio "Viltis", kurį mokiniai išplatino susirinkusiųjų tarpe. Mo-kytojai įteiktos gėlės ir dovana pa-rodė visų įvertinimą jos sėkmingo darbo.

Motery dr-jos valdyba dėkojo vi-soms narėms, nuoširdžiai prisidėju-sioms prie šio minėjimo paruošimo, atsilankiusiems už aukas ir paramą mokyklai, nuperkant jų laikraštelį. Valdyba atsiveikino iki rudens, lin-kėdama visiems gražios vasaros ir saulėtų dienų.

I KLB KRASTO TARYBA Delhi apylinkėje balsavimo keliu išrinkti: P. Augaitis, S. Beržinis, S. Jakubie-kas. V.

riau susideginti, negu būti depor-tuoti į sovietų imperiją.

Laimė, atsiranda ir nuoširdžių draugų iš lietuvių bei amerikiečių pusės. Štai, senatorius Edward W. Brooke viešai pareiškė remias mūsų teisę pasilikti Amerikoje. O dabar kongreso nariai Robert Dornan ir E. Derwinski Vašingtone organizuoja lietuviams palankių kongreso narių grupę sustabdyti mūsų atidavimą Kremliaus budeliams. Kongreso na-rys Robert Dornan balandžio 21 d. laisik imigracijos direktoriui pabrė-žė, kad jis, atjausdamas lietuvių tau-tos siekiamą, padarys viską praversti specialiam įstatymui kongrese Bra-zinškų reikalui, o jeigu reikės — legaliai įsūnyti Algirdą.

Mūsų žygio šaknis glūdi 1940 m. birželio 15 d. Lietuvos okupacijos fakte. Tai suprantą visi dori lietu-viai ir mūsų draugai amerikiečiai. Tai suprato ir Turkijos patriotai. So-vietų Rusija brutalia karine jėga pa-vergė Lietuvą ir štai jau per 30 metų sistematiškai vykdo genocidinė lietuvių tautos naikinimo bei ru-sinimo politiką. Esant tokiai padė-čiai, lietuvių tauta turi ne tik teisę, bet ir pareigą ginti savo tautinę gy-vybę ir kovoti prieš rusiškus oku-pantus. Lietuvių laisvės kova, pagal laiko reikalavimus keisdama būdus bei priemones, tęsiasi nuo pat pirms okupacijos dienos. Sėkmingas mūsų prasiveržimas lėktuvu 1970 m. spalio 15 d. pro geležinę uždangą yra neišjungiamo grandis toje ilgoje lietuvių tautos laisvės kovų gran-dinėje.

Mes nuoširdžiai dėkojame laisvo pasaulio lietuviams už didžiulę bro-lišką pagalbą mums Turkijoje ir Amerikoje. Mes norime likti laisvoje Amerikoje ir prasmingai prisidėti prie lietuvių išlaikymo, Lietuvos laisvinimo ir demokratijos gynimo pastangų, todėl prašome laisvuosis tautiečius ir toliau padėti mums kovoje prieš rusų okupantų kėslus.

Mes prašome lietuvių visuomenę, kiekvieną brolių bei sesė lietuvi, ne likti abejingais čia pat vykstančiai aršiai kovai tarp laisvės ir vergijos, tarp gyvybės ir mirties jėgų. Kiekvienas Jūsų laiškas, auksa bei malda šiuo reikalu bus tartum laiptas į ga-lutinę pergalės viršūnę kovoje prieš bendrąjį priešą — rusiškąjį impe-rializmą. Vieninga lietuvių tautos kova apsilvainikuos pergale.

Vienybė — galybė!
Lietuvos laisvės kovotojai —
Pranas ir Algirdas Braziniskai
P.S. Mūsų adresas: P. ir A. Bra-ziniskai, P. O. Box 160, Maywood, CA. 90270, USA.

Lietuvių bičiulio adresas: Mr. Ro-bert K. Dornan, M.C., Congress of the United States, House of Re-presentation, Washington, D.C. 20515, USA.

Bendradarbiavo

Kai po II d. karo Vokietijoje, Oberammergau miestelyje, bu-vo nutarta atnaujinti Kristaus kančios vaidinimus, reikėjo gau-ti iš amerikiečių karinės val-džios leidimą. Šie gi tikrino visų artistų gyvenimą Trečiojo Reicho metais. Patirta, kad Juo-zapas, Marija ir, didžiausiam vi-sų nusteibimui, "Kristus" bend-radarbiavo su naciais, o Judas pasirodė "švarus".

TORONTO

Kestutis Jokūblynas, 17 metų kalintas Sibire ir ilgai persekio-tas KGB Lietuvoje, paga-liau atvyko į Kanadą gegužės 28 d. pas savo brolių. Iš Maskvos išvyko gegužės mėn. pradžioje; ilgesniam laikui buvo sustojęs Paryžiuje.

Vladas Būtėnas, Liet. Žurna-listų Sąjungos valdybos narys, "Draugo" ir "T2" bendradar-bis, kelių knygų autorius, ato-stogų proga lankėsi Toronte, dalyvavo teatrų festivalyje, ka-pinių lankymo ir Lietuvos Kan-kinų pr. šventovės kartinio akmens iškilimėse. Be to, jis ap-lankė Delhi, Londoną, Hamil-toną, Montrealį. Ketino aplan-kyti ir Winnipegą, jei laikas leis. Grįžęs parašys platų re-portažą apie lankytas vietas.

Kyvinas Runimas, Cicero jaunimo vaidintojų būrelio va-dovas, ir p. Runimienė, dalyvė teatrų festivalyje, lankėsi "T. Žiburiuose", kur rado savo pažįstamą iš Argentinos laikų, būtent, spaustuvės vedėją Vy-t. Balčiūną. Juos globojo torontie-tė p. Zemaitienė.

KLB pirm. J. R. Simanavi-čius ir V. Simanavičienė ge-gužės 28 d. paminėjo 35-rių me-tų vedybinę sukaktį, dalyvaujant gausiam giminių bei šeimos bi-čiulių būriui mažojo Anapilio salėj. Ta proga jiedu susilaukė vertingų dovanų.

KLK Moterų Dr-jos Prisikė-limo par. skyriaus narių susirin-kimą pradėjo pirm. B. Biretie-nė, pakviesdama sekretoriauti B. Tamulionienę. Maldą sukal-bėjus kun. B. Mikalauskui, 150-čiai klausytojų paskaitą skaitė I. Gotceitaitė-Ehlers. Ji gyilde-no aktualią temą, būtent, "Mo-kykla — šeimos draugas ar priešas?" Gaila, kad neliko lai-ko paklausimams. Pabaigoje bu-vo loterija ir kavutė. Ta proga buvo priminta, kad žurnalą "Motėris" turėtų prenumeruo-ti visos narės. K. Z.

Baigusieji augštesniuosius li-tuanistinius kursus už įvairaus lygio studentai — vieni bebai-gią gimnazijas, kiti jau univer-sitetą studentai. Kristina Dam-baraitė, skautė ir atžalynietė, planuoja studijuoti komercinius mokslus arba anglų kalbą. Vida Janulaitytė, skautė, ketina stu-dijuoti gamtos mokslus, ypač biologiją. Dana Jokūbaitytė, ateitininkė, šaulė, gintarietė, ren-giasi studijuoti geografiją. Ri-ma Gustainytė, ateitininkė, gin-tarietė, numato studijuoti gam-tos mokslus. Vida Petkevičiūtė, Maironio mokyklos priešmokyk-linio skyriaus mokytoja, ruošia-si studijuoti pedagogiką. Gai-lius Senkevičius, skautas vytiš, nori studijuoti politinius mokslus ir kriminologiją. Algis Rim-kevičius, ateitininkas, studijuos architektūrą. Rimas Ulba, ateitininkas, studijuos teisę. Ričar-das Punksis, jūrų skautas, "Gin-taro" akordeonistas, studijavęs mediciną, nusprendė pereiti į teisę. Antanas Stauskas, ginta-rietis ir skautas, studijuos gam-tos mokslus. Audra Stadytė ne-atskleidė savo planų. Tomas Senkevičius, skautas vytiš, Ste-po Kairo muzikinio vieneto na-rys, studijuos matininkystę. Bi-rutė Nakrošitė, ateitininkė ir gintarietė, ketina studijuoti gamtos mokslus.

Tėviškės Žiburiai • 1977. VI. 2 — Nr. 22 (1425) • 9 psl.

Čikagos lietuvių horizonte

VLADAS RAMOJUS

LIET. FONDO SUVAŽIAVIMAS

Metinis, iš eilės XIV, Lietuvių Fondo narių suvažiavimas įvyko ge-gužės 7 d. Jaunimo Centre, Čikagoje. Dalyvavo 124 nariai, atstovaujį 3.318 balsų. Suvažiavimui pakaito-mus pirmininkavo inž. V. Kamantas, M. Lenkauskienė ir dr. M. Vyngantas. Sekretoriatą sudarė jauni teisės stu-dentai — M. Kupeikičaitė ir S. Kuprys. Invokaciją sukalbėjo Reli-ginės Šalpos rėmėjų pirm. kun. K. Kuzminkas. Sveikino gen. Lietuvos konsulė Čikagoje J. Daužvardienė, PLB p.r.m. inž. Br. Nainys ir JAV LB krašto valdybos narys A. Gailiū-sis. Pagrindinius pranešimus pada-rė LF tarybos pirm. dr. G. Balukas, valdybos pirm. dr. A. Razma, inv-es-tavimo komisijos pirm. P. Kilius, pelno skirstymo komisijos pirm. dr. K. Ambrozaitis, leidinio - vadyno vyr. redaktorius dr. J. Puzinas ir kontrolės komisijos pirm. P. Sodei-ka. Su gilia pagarba prisimintas tik ką miręs plk. A. Reklaitis, per 14 m. nuoširdžiai dirbęs Fondul, orga-nizavęs vėjus, iki paskutinės valan-dos buvęs Fondo taryboje, valdybo-jė ir paruošęs fondo leidiniui kruopštų narių vadyną.

Iš pranešimų paaiškėjo, kad Fon-dui priklausio 4.294 nariai. Pagrindi-nis kapitalas iki suvažiavimo dienos patiekė \$1.350.303, o suvažiavimo metu jis dar padidėjo. Per savo eg-zistenciją viso pajamų turėta \$557.-787 (6.69%), išlaidų \$153.861 (1.85%), gryno pelno — \$403.926 (4.84%), kuris ir buvo išdalintas litua-nistinio švietimo, lit. mokslo ir kul-tūros reikalmis.

Popietiniame posėdyje suvažiavi-mą pasveikino švietimo tarybos pirm. Br. Juodelis, pranešimus iš vietovių padarė inž. V. Kutkus (Det-roitas), Pr. Turutė (Grand Rapids) ir M. Lenkauskienė (Klevelandas). Perrenkant trečdali tarybos narių, slapta balsavimu išrinkti: dr. M. Vyngantas (2991 balsas), inž. V. Kaman-tas (2912), P. Sodeika (2698), M. Lenkauskienė (2661), St. Baras (2653), dr. F. Kaunas (2498). Kandi-datu liko inž. J. Rimkevičius. Į kontrolės komisiją išrinkti: Pr. Tu-rutė, A. Dundzila, A. Santaras.

I suvažiavimą atvykusi S. Samago-gienė, St. Barc deramai pristatė, pažadėjo Fondul nemažą savo turtin-go testamentoto dali. Tai gal bus ant-rasis savo dydžiu Fondul palikimas po neseniai gauto ir užpajamuoto J. Krukono \$129.000 palikimo.

Diskusijų metu daugiausia kalbė-ta apie lituanistinį švietimą, mokyk-lų rėmimą. Pelno skirstymo komisi-ja, iki šiol lit. švietimui skyrusi 50

% visos skirstymui turimos sumos, nuošimti sumažino iki 25, kitus 25% paskyrė LB kultūros tarybai.

Švietimo tarybos bei mokyklų at-stovams tai nepatinka — jie turi sa-vo argumentus. Kaikam nepatiko, kad \$2.000 suma buvo parentas K. Donelaicio lit. mokyklos išleistas

Paskaitą Motinos Dienos mi-nėjime Montrealyje skaitė to-rontietė Irena Sernaitė-Meikle-john.

HETHERINGTON

Marius Rusinas (9 v.r. — 5.30 v.v.)

1651 BLOOR STREET WEST, TORONTO ONTARIO

KELIONIŲ AGENTŪROJE

visus kelionių reikalus į betkurį šalį sutvarkys

Tel. 531-4674

FRANK BARAUSKAS LIMITED, REALTOR

3828 Bloor St. West, Islington, Ont. M9B 1K8

Istaigos telefonas: 233-3323

PRANAS BARAUSKAS, namų tel. 743-0100
FELIKSAS SENKUS 535-2625
ARYVDAS ZAKAREVIČIUS 245-0077

DRESHER-BARAUSKAS

INSURANCE AGENCY LTD. ir REAL ESTATE REALTOR

W. G. DRESHER

233-3334 — 231-2661 — 231-6226

3830 B BLOOR STREET WEST — ISLINGTON, ONTARIO M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja — V. Drešeris ir A. Mikšienė
Darbo valandos: 9 v.r. — 5 v.p.p. ir 6.30 v.v. — 8 v.v., šeštadieniais — 9 v.r. — 12 v.p.p.
Narys "Better Business" Biuro

Okulistas

L. LUNSKY, R.O.

M. LUNSKY, O.D., M.S.C.

470 COLLEGE ST., TORONTO

Tel. 921-3924

Darbo valandos 9.30 v.r. - 6 v.v.
Dėl priėmimo skambinti telefonu

Okulistas

S. Brogowski, O.D.

412 Roncesvalles Ave. (prie Howard Park Ave.)

Kabineto telefonas **531-4251**

Pacientai priimami susitarus telefonu

INSURANCE

533-1121 **Walter Dauginis** 822-8480
1613 Bloor Street West • Toronto • Ontario

* Namų — Gyvybės
* Automobilių
* Komerciniai

TORONTO

Anapilio žinios

Tel. 277-1270

— Didingai praėjo Anapilyje tradicinė kapinių šventė ir Lietuvos Kankinių šventovės kartinio akmens pašventinimo apeigos.

— Padėk visiems, dalyvavusiems iškilinėse, ypač Toronto vysk. T. Fultonui, broliams kunigams už įsijungimą į ekumenines pamaldas, par. chorui, solistams V. Verikaitiui ir R. Strimačiui, muz. J. Govedui; nuolatiniams gėlių aukotojams J. A. Arštikačiams iš Bramptono, Anapilio Moterų Būreliai už svečių apūpinimą užkandžiais, par. kat. moterų draugijos narėms, vėlavų nesėjams, atcitišinkams, skautams ir šauliams; kun. J. Staškui už gražiai lietuvių ir anglų kalbom pergamentu įrašymą iškilnių akto. Nuosirdi padėka par. komiteto pirm. J. Žiuraitiui ir Anapilio Sodybos Korporacijos pirm. A. Rinkūnui už gražiai išplanuotą ir įvykdytą šventės iškilnių eigą.

— Lietuvių Kankinių šventovės sienos po iškilnių kyla augstyn. Iškilnių metu surinkta per \$4.000. Didesnėmis sumomis statybai aukėjo \$500: J. Adomavičius; \$300: B. M. Norkai; \$250: P. Okelienė; po \$100: A. S. Petraičiai, M. Karasiejienė, S. Sodaitis iš N. Market, P. O. Dabkai, P. Zemaitis, J. S. Sinkevičiai; po \$50: J. Kirvaitis, Pr. Kušlikis, V. Drešeris; po \$25: J. Karka, J. A. Zakai. Visiems geradariams nuosirdi padėka.

— Gegužės 30 d. Sv. Jono lietuvių kapinėse palaidotas a.a. Jonas Kamičaitis, 75 m. amžiaus. Velionies namiškiams nuosirdi užuojauta.

— Pamaldos: sekmadienį 10 v.r. už a.a. Baranaušienę, 11 v. už a.a. Oną Narušienę ir a.a. Joną Kamičaitį.

Lietuvių evangelikų liuteronų Išganytojo parapijos žinios

— Šį trečiadienį, 8 v.v., V. Drešerio raštinės rūsyje įvyks lietuvių tarybos narių posėdis. Visų dalyvavimas būtinas.

— Birželio 5 d., po 9.30 v. ryto, po pamaldų G. Povilaitienės namuose (138 Shaver Ave. S. Islington) įvyks moterų draugijos susirinkimas.

— Parapijos moterų draugijos iškyla įvyks Henderson parke, Oakville, Lower base line (Eglinton gatvės tęsinys) ir vakarus; i rytus nuo 25-to kelio ir į vakarus nuo Trafalgar Rd.). Data — birželio 26 d. Pradžia — 11 v. pamaldomis.

Lietuvių Namų žinios

— Praėjusį sekmadienį svečių knygoje pasirašė: L. Baltrušaitienė, E. Kerševičienė, A. Jackevičius, K. Sadauskas, J. Platakis, A. Kvečas, K. Petrauskas, S. Petrauskas, J. Petrauskas, J. Jasaitytė, V. Butėnas-Ramojus iš Čikagos; A. Vaitiekaitis, J. Kanapienė ir J. Kanapėnas iš Detroito; J. Tumienė, V. ir E. Dovydaičiai, V. Zelenis ir R. Zelenytė iš Los Angeles; J. Blujas, D. Blujas, R. Zumacos, N. Sparkytė, B. Bikulčius iš Cicero, Ill.; A. Crenulis ir B. Strikaitis iš Rochesterio; P. Bohomol iš Brazilijos.

— Kanados Lietuvių Fondo susirinkimas įvyks birželio 4, šeštadienį, 12 v. Susirinkusieji bus pavašinti kava.

— Birželio 5, sekmadienį, Lietuvių Namų Vyrų visus lietuvius kviečia į gegužinę Clairville parke, apie 20 mylių į šiaurės vakarus nuo Toronto. Visų patogumui 1 v.p.p. nuo LN į gegužinę važiuos autobusas. Kelionė ten ir atgal kainuos \$2,75 suaugusiems. Vaikus su suaugusiais vėž nemokamai. Autobusas grįš į LN 8 v.v.

— Kooperatinių pastatų lietuvių domisi. Jau dabar yra apie 40 pareikimų, norinčių kooperatinių nedidelių butų. Suinteresuoti kooperatinių butų pastatų prašomi pranešti savo vardus, pavardes, adresus ir telefono numerius LN raštinėje arba skambinti tel. 533-9030.

— V. Genčiaus vadovaujamas šachmatininkų būrelis žaidynes perkėlė į LN biblioteką ir žaidžia ketvirtadieniais 8 v.v.

— LN reikia tarnautojo vasaros laikotarpiui. Suinteresuoti prašomi skambinti tel. 533-9030.

— Svetainėje "Lokys" dienos pamainoje vietoj mirusio a.a. Kazimiero Gontos dirba Vytautas Laugalys.

— Praėjusio šeštadienio vakare tautų festivalio dalyviai LN po vakarienės buvo susirinkę "Lokyje". Svečiams labai patiko Toronto lietuvių jaunimo gražiai dainuojamos lietuviškos dainos.

— Į LN valdybą sutiko įeiti J. Bulbūnė. Tikimasi, kad ji padės tvarkyti svečių maitinimo problemas.

— Šią savaitę LN įnašą papildė R. Marijošius \$20.

NASLĖ su 9-rių metų sūnumi įjėsko gyvenimo draugo 40 — 55 metų amžiaus su pastoviu darbu ir gera širdimi. Rašyti: B. Bendoraitienė, 43 Indian Rd., Toronto, Ont. M6R 2V2.

PRIVATUS PARDAVIMAS

Sklypas po 3, 4 ar 5 akurus miško su 200 pėdų ežero pakrantės. Įrengta ir patvirtinta kanalizacijos (septic tank) sistema. Geros sąlygos lietuviams. Tel. 767-8711 Toronto.

MIKOLAJNIS VALTERIS atlieka stalius, plytelių dėjimą, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti 769-5024, Toronto.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Sveikiname Lietuvos Kankinių parapiją ir kleb. kun. P. Ažubalį naujos šventovės kartinio akmens pašventinimo proga.

— Birželio mėnuo yra skirtas Svč. Jėzaus Širdies garbinimui. Jėzaus Širdies litanija bus skaitoma kasdien po 8 v. Mišių, šeštadieniais — po 9 v. Mišių, sekmadieniais — po 11.30 v. Mišių.

— Pirmasis mėnesio penktadienis — birželio 3 d. Ligoniai ir seneliai lankomi ir aprūpinami šv. Komunija iš anksto susitarus.

— Ateinantį sekmadienį, kuris yra pirmas mėnesio sekmadienis, antroji rinkliava daroma skoloms mažinti.

— Sibirinių tremimų minėjimas įvyks birželio 12, sekmadienį, mūsų šventovėje. Iškilmingas minėjimas, rengiamas visų Toronto baltiečių, įvyks birželio 14, antradienį, 7.30 v. v. katalikų Sv. Mykolo katedroje.

— Mūsų stovyklavietėje Wasagoje Aušros stovykla bus liepos 3 — 16 d. d. Jau laikas registruotis.

— Pensininkų pobūviai vyksta trečiadieniais, 4 v.p.p., senosios klebonijos patalpose. Kviečiame visus pensininkus dalyvauti.

— Sveikiname Joną ir Valentą Simanavičius, kurie gausiamе giminių ir draugų tarpe atšventė savo 35 metų vedybinio gyvenimo sukaktį.

— Mišios: šeštadienį 8 v. už Konstantiną, Juozą ir Antaną, užpr. O. T. Krasauskai, 8.30 v. už Kazimierą Beniušį, užpr. Berta Karpas, 9 v. už Barbora ir Oną Juodikačius, užpr. J. Juodikaiteienę, 9.20 už Joną Dabrovskį, užpr. A. Dobienę; sekmadienį 8 v. už Praną ir Jufez. Bučnį, užpr. J. J. Krikščūnaitį, 9 v. už Aušrą ir Antaną Sapijonius ir Antaną Balnį, užpr. E. G. Kuchalskį, 10 v. už Edvardą Stankaitį, užpr. B. J. Stankaičią, 11.30 už parapiją, 10.45 trečiųninkų intenciją, užpr. trečiųninkės, 7 v.v. už Valeriją Zarienę, užpr. K. Zaras

Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio susirinkimas, įvykęs 1977 m. gegužės 14 d. Toronto Lietuvių Namuose, išsiringo naują skyrus valdybą: pirm. dr. Klemensas Liutkus, vicepirm. Stasys Paciušas, sekr. Paulius Adomaitis, išd. Viktoras Streitas, narys — J. Grimas. Susirinkimas nutarė įkurti mėn. Toronto surengti tautųdystės parodą.

PADEKA

Nuosirdžiai dėkoju visoms rengėjoms, kurios suruošė man tokį gražų mergvakarį. Esu Jums ypatingai dėkinga už visą Jūsų įdėtą darbą ir laiką, beorganizuojant šią malonią popietę. Taip pat dėkoju visoms viešioms, kurios prisidėjo prie mano mergvakario. Jūsų visų sudarytas puikus kraitis visuomet primins Jūsų nuosirdumą, o ta popietė pasiliks kaip šviesiausias prisiminimas mano širdyje.

Jums dėkinga,

Nijolė Bočkutė

PADEKA

Reikiu nuosirdžiai padėkoti visoms rengėjoms už suruoštą man tokį puikų mergvakarį. Labai vertinu Jūsų didelį darbą bei rūpesčius. Ačiū visoms, visoms, prisidėjusioms viešioms, kurios prisidėjo prie mano kraitvakario pasisekimo. Ypatingas ačiū p.p. S. Aušrotienei ir A. Sučakšienei, šio pobūvio organizatorėms. Taipgi esu dėkinga visoms viešioms, galėjusioms dalyvauti, ir toms, kurios prisidėjo, bet dėl daugelio priežasčių negalėjo atvykti.

Jūsų visų, Vyto ir mano giminių sukratus kraitis bus mums maloniausias prisiminimas.

Labai dėkinga —

Aldona Jasinevičiūtė

NATŪRALAUS GYDYMO SVEIKATOS KLINIKA, 460 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2N5. Tel. 533-8008. Bernardas Naujalis, R.M. Npt. R.N.A.

JONAS BANYLIS atlieka visus statybos remontus, naujus pristatymus, prausyklų keramikos, sienų ir grindų darbus. Skambinti po 5 v.p.p. telefonu 535-4329.

FOTOGRAFAFAS įvairioms progoms. Skambinti po 7 v.v. B. Tarvydui tel. 537-3684.

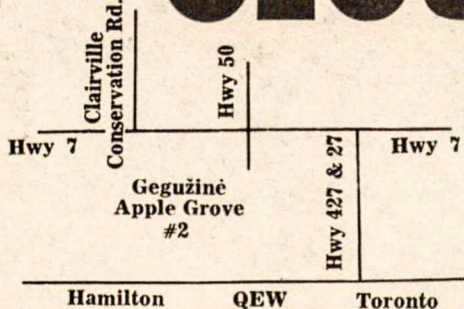
GELES IVAIRIOM PROGOM (pagal susitarimą), ypač vestuvėms — jaunajai, pamergėms, stalų papuošimui, korsažams ir kt. Skambinti V. Siminkevičienei, telefonu 763-6256 po 6 v.v. Toronto.

ISNUOMOJAMAS didelis priekinis kambarys ir virtuvė su atskira prausykla vienam asmeniui. Tel. 656-6592 Toronto.

KANADIECIAI, DĖMESIO! Atvažiuokite pasisemti sveikatos golfę. Trys kambariai — už \$150, pilnė elektra. Tel. 813-367-3895. Ona Galvydienė, 331—72nd Ave., St. Petersburg Beach, Florida 33706, USA.

PENSININKAS PARDUODA pilnai įrengtą rezidencinį vasarnamį: salona, valgomasis, virtuvė, tryš miegamieji ir įrankių kambarys. Gerai įrengtas, alau-ora šildomas; septinis bakas, židynas, saulės denis, 3 pasūres įrankiniai. Sklypas — 60x250 pėdų, tik kelios minutės nuo Simcoo ežero, provincinio parko ir Sutton miestelio. Kaina — \$32.500. Telefonas 889-0478.

Birželio 5, sekmadienį, 12.30 v. p. p.

Ivyks
šauki

Birželio 9 pasirinkimas aiškus

Bill BOYTCHUK

High Park-Swansea

BILL BOYTCHUK

CLAIRVILLE PARKE

(Metro Conservation Area) netoli greitkelio

7 ir 27 sankryžos

Bus įdomi jaunimui programa ir žaidimai.

Maistas — jautienos kepsniai (steaks), šašlikai, kotletai ir t.t. Muzika. **Autobusas** palieka L. Namus 1 v.p.p., grįžta į L. Namus 8 val. vakaro. Bilieto kaina \$2.75 (ten ir atgal).

Važiuoti greitkelio 427 ir 27 į šiaurę iki 7 nr., sukti ant 7 nr. ir važiuoti į vakarus iki Clairville Conservation Rd. ir sukti į kairę. Važiuojant iš Brampton — į dešinę.

Visus maloniai kviečiame dalyvauti.

LN vyrai

Tai žmogus,

kuris per septynerius metus kaip miesto tarybos narys įrodė, kad žino jūsų problemas ir moka jas spręsti.

Jis stovėjo šalia jūsų ir drauge kovojė prieš pasiūlytą 400-tojo kelio pratęsimą. **DABAR** jis turi būti išrinktas atstovauti ir kovoti už jūsų reikalus valdžioje. **ATSIMINKITE!** Vyriausybės, o ne opozicijos partijos sudaro projektus pagal tai, ką girdi iš jūsų per išsiringtąjį atstovą. Jis gerai žinomas savo sąžiningumu,

yra įsitikinęs, kad joks politikas neturi teisės būti augštesniu už mūsų krašto įstatymus, nežūrint kaip jis tai bandytų teisinti.

Išsamesnės informacijos arba pagalbos teiraukitės

762-8232

Pašventintas kartinis akmuo

Gegužės 29, Sekminių dieną, Anapilyje įvyko dvejų iškilmės — mirusių pagerbimas ir naujai statomos Lietuvos Kankinių šventovės kartinio akmens pašventinimas. Abiejose iškilmėse dalyvavo Toronto vyskupas pagalbininkas T. B. Fultonas. Jis iš klebonijos buvo nulydėtas į kapines procesijos, kurioje dalyvavo kunigai, gen. Lietuvos konsulas dr. J. Žmuidzinas, KL B-nės pirm. J. R. Simanavičius, KLB Centro pirm. dr. J. Sungaila, organizacijų atstovai su vėliavomis ir VI. Pūtviu kuopos šauliai. Kapinėse procesijos jau laukė per 2000 tautiečių, suvažiavusių iš Toronto ir kitų vietovių. Jie suvažiavo pagerbti mirusių tautiečių, kurių čia yra jau 849. Koncelebracinės Mišias atnaušo klebonas kun. P. Ažubalis su keliais kunigais. Pamokslą anglų kalba pasakė vysk. T. B. Fultonas, iškeldamas krikščioniškąjį lietuvių herojiškumą ir linkėdamas eiti tuo keliu ir išeivijai. Lietuvos Kankinių šventovė būsimanti prasmingas to kelio simbolis. Per pamaldas giedojo par. choras ir solistai — R. Strimačaitis su V. Verikaitis.

Pamaldose dalyvavo ir lietuvių evangelikų klebonas kun. A. Žilinskas. Jis Mišių metu atliko vieną skaitymą ir pabaigoje perskaitė mirusių pagerbimo maldą iš evangelikų liturgijos. Tuo būdu pamaldos buvo ekumeninės, nes kapinėse išsisi į gana daug evangelikų.

Po pamaldų didžioji dalis jų dalyvių kartu su minėta procesija nuėjo prie statomos Lietuvos Kankinių šventovės, kurios sienos jau gerokai pakilusios nuo žemės. Čia vysk. T. B. Fultonas atliko pašventinimo apeigas. Ta proga žodį tarė ir parapijos komiteto pirm. J. Žiuraitis, išreiškdamas padėką vyskupui, svečiams ir dalyviams. Pašventinimo akta, surašyta ant pergamento lietuvių ir anglų kalbomis, perskaitė jaunimo atstovas stud. A. Valiulis. Po juo pasirašė vyskupas, klebonas kun. P. Ažubalis, gen. Lietuvos konsulas dr. J. Žmuidzinas, KLB pirm. J. R. Simanavičius, KLB Centro pirm. dr. J. Sungaila, šventovės statytojai, organizacijų atstovai. Šis dokumentas bus įmūrytas į kartinį akmenį kartu su žiupsneliu Lietuvos žemės ir gintaro gabaliu. Tai padaryta išreikšti ryšiui su Lietuva.

Vyskupui šios iškilmės proga buvo įteikta dovana — dail. Telesforo Valiaus paveikslas. Vyskupas už ją nuosirdžiai padėkojo ir pareiškė jaučiasis lietuvių bendruomenės nariu. Iškilmė baigta Lietuvos himnu.

Gegužės 29, sekmadienį, L. Namų salėje vaidino Čikagos VD šaulių rinktinės meno būrelis. Jis buvo užsimojęs atvežti į Torontą A. Kairio "Didįjį Penktadienį", 3 v. komediją, bet dėl aktoriaus ligos to negalėjo padaryti ir vietoje jos atvežė nežinomo J. Nemunėlio 2 v. komediją "Prakeiktas raštelis". Žiūrovų susirinko apie

KLK Kultūros Dr-jos "Žiburiai" metinis narių susirinkimas

— birželio 7, antradienį, 7.30 v. v., "T2" patalpose, Anapilyje. Visi nariai prašomi dalyvauti.

Ketvirtasis teatrų festivalis

Pirmoji festivalio dalis gegužės 21-22 d.d. buvo skirtas vietiniams teatrams — Hamiltono "Aukurui" ir Toronto "Aitvarui". Antroje dalyje gegužės 28 ir 29 d.d. pasirodė tolimieji svečiai — Los Angeles ir Čikagos lietuvių teatrai.

Gegužės 28, šeštadienį, L. Namų salėje pasirodė Cicero jaunimo vaidintojų būrelis su sceniniais dalykais — Kvirino Runimo "Laisvės kaina" ir "Liaudies priešas". Šis spektaklis susilaukė 120 žiūrovų. Jis vertintinas kaip teatro entuziastų darbas, kuriems linkėtina tobulėti. Paklaustas grupės vadovas ir vaidintų dalykų autorius K. Runimas, kaip sekėsi vaidinimas, atsakė: "Nė vienas iš mūsų šiek tiek nenukentėjo, nes toms, kurie neatnešė nei pomidoru, nei kiaušinių. Esame mažai, tad ir pretenzijų neturime."

Vėliau buvo girdėti balsų, kad jų vaidinti dalykai buvo gyvenimiški, įdomūs savo tematika. Daugiausia žiūrovų susilaukė Los Angeles Lietuvių Dramos Sambūris, atskraidinęs į Torontą Birutės Pūkelevičiūtės "Palikimą" — 3 v. dramą. Juo prisikėlimo salėje gegužės 28 d. gėrėjosi apie 350 torontiečių, hamiltoniečių ir kitų apylinkių lietuvių. Keletas žiūrovų buvo net iš Montrealio. Reikia pasakyti, kad žiūrovai neapsivylė. Čia jie pamatė sklandžiai apipavidalintą spektaklį, artimą savo širdžiai. Autorė sprendžia lietuviu amerikiečiu, sunkaus ligonio, testamentinio palikimo klausimą. Ji jį pretenduoja savininko stūns — modernus "bytnikas" poetas ir apskrus žentas. Po įvairių nuotykių vis dėlto palikimą laimi sūnus.

Žiūrovai idėmiai sekė gerą aktorių vaidybą, sklandžius dialogus ir besivystančią vidaus dramą, kurioje netrūko ir poetinio, ir realistinio prado. Ne vienas betgi pasigedo didesnio veiksmingumo. Pats veiklas paremtas daugiausia žodžiu, pasakojimu, ilgokais dialogais, reikalaujančiais pajėgių aktorių.

Gegužės 29, sekmadienį, L. Namų salėje vaidino Čikagos VD šaulių rinktinės meno būrelis. Jis buvo užsimojęs atvežti į Torontą A. Kairio "Didįjį Penktadienį", 3 v. komediją, bet dėl aktoriaus ligos to negalėjo padaryti ir vietoje jos atvežė nežinomo J. Nemunėlio 2 v. komediją "Prakeiktas raštelis". Žiūrovų susirinko apie

170. Tiek vaidintasis dalykėlis, tiek vaidyba turėjo ir įdomių momentų, tačiau meniškumu nepasizymėjo. Pažymėtina, kad inž. Stukas iš Čikagos visus vaidinimus reikordavo "videotape" aparatu. Tuo būdu juos vėl bus galima matyti bei girdėti.

Ketvirtasis teatrų festivalis buvo užbaigtas gegužės 29 d. Prisikėlimo salėje banketu ir žymenų įteikimu. Visų pirma pranešė Silvija Leparskienė visus dalyvius pakvietė pagerbti tylos minutę Romą Kalaną mirusių metinių proga ir kitus mirusių kovotojų. Sveikinimo žodį tarė KLB Toronto apylinkės pirm. ir "Aitvaro" aktorius P. Sturmas. Pagrindinis žodis teko faktinajai festivalio rengėjai E. Dauguvietytei - Kudabienėi. Ji, nežiūrint visų sunkumų ir pasiitakiusių nesėkmių, deklaravo savo entuziazmą išeivijos teatrui ir skatino ruošti penktajam festivaliui.

Atskirai buvo pagerbti festivalyje dalyvavę režisoriai-ės, bei jų padėjėjai, iškviečiant juos į sceną, prisegant gėles ir įteikiant dovanas. Daugiausia dėmesio teko vertintojų komisijos sprendimams. Visi sužiuro, kai scenoje pasirodė tos komisijos nariai — I. Serbaitė-Meiklejona, dail. J. Bakis ir sol. V. Verikaitis. Atlpėšus vokus, paaiškėjo žymenų pasiskirstymas.

Už geriausiai atliktą antraeilį moters vaidmenį žymuo teko Toronto "Aitvaro" režisorei ir aktorei A. Dargytei - Byszevičienei. Už geriausiai atliktą antraeilį vyro vaidmenį žymuo pasiskirtas Hamiltono "Aukuro" aktorui A. Ulbinui. Už pirmąjį lietuvių vaidmenį pasiskirti žymenys — Marijai Kalvaitienei, "Aukuro" aktorei, ir Sauliui Matui, Los Angeles Dramos Sambūrio aktoriui. Už vaidinį veikalo apipavidalinimą žymuo teko Algiui Žaliūnui iš Los Angeles, o už geriausiai paruoštą veiklą — Los Angeles Dramos Sambūrio režisorei Dalilai Mackialienei.

Festivalį sveikino — rašytojai B. Pūkelevičiūtė, Anat. Kairys ir PLJ Sąjungos valdyba. Rengėjų vardu padėkos žodį tarė aukurietis K. Mikšys, be kitų, džiaugdamasis jaunimo dalyvavimu ir jo dainomis šeštadienio vakarą "Lokio" svetinėje prie gaivinančių gėrimų. Baigminį žodį tarė KLB pirm. J. R. Simanavičius, iš-

MONTREALQUE

"Rūtos" klubo trijų dienų išvyka į Putnamą buvo savotiškai įdomi. 44 asmenys su vadove sesele Oliveta gegužės 8 d., 8 v.r., paliko šiltą ir saulėtą Montreali ir atvyko į snieguotą Putnamą.

Apžiūrėti čia yra daug ko: vienuolynas, Matulioičio poilsio namai, V. la Marija, kun. St. Ylos pastatyta Mindaugo pilis, "Alkos" muzėjus, Kryžiaus keliai, kapinės, bitynas, graži koplyčia, dail. Varnelio papuošta puikiais vitražais, lietuviška seklyčia, spaustuvė ir grynų rugių duonos kepikla. Svečiai buvo labai nuširdžiai priimti ir skaniais, lietuviškais valgiais vaišinami. Mielą prisiminimą paliko ir Raudondvario salėje vakaronė su dainomis, pokalbais ir vaišėmis. Atvykusiųjų vardu padėkos žodį seselėms tarė Stp. Kęsgaila. Išvykstantiems nuo visų dalyvių J. Adomaitis įteikė dail. Alf. Vazalinsko paveikslą. A. Vazalinskas atsisakė imti honorarą už paveikslą, nes I. Tautaras buvo jo ilgametis bendradarbis. Gegužės 15 d. buvo Sofijos vardadienis, tai buvo pagerbta ir išleidžiamoji Sofija. M. Adomaitienė ir seselė Oliveta visų susirinkusiųjų vardu įteikė jai didelę puokštę raudonų gvazdikų. Gauta dovana iš Čikagos nuo J. J. Vizgirdo. Ją įteikė A. Kuncevičienė. Atsisveikinimo kalbas pasakė Stp. Kęsgaila, J. Adomaitis, seselė Paulė ir kun. J. Kubilius. Pastarasis išvykstantiems palinkėjo sunkaus gyvenimo naujoje vietoje, kad neužilgo grįžtų į Montreali. Žodį tarė ir išvykstantieji. Ipolitais, sakdamas kalbą, dažnai vartojo nosinę ir šluostę akinius. Matyt, galėjo čia palikti 30 metų. Seselių ir artimųjų būčiulių buvo paruoštos puikios vaišės. Išvykstantiems sugiedota "Ilgiausios išeivijos". Dalyvavo per 30 asmenų.

Seselių namai gegužės 15 d. nuo 10 v.r. iki 7 v.v. buvo okupuoti. Čia veikė "Rūtos" kavinė, vyko Sv. Onos Draugijos susirinkimas, ir okupuota Lietuva važiuojančio jaunimo tėvų pasitarimas, ateitininkų susirinkimas, I. ir S. Tauterų išeituvės, liuanistinės mokyklos mokslo metų užbaigimas. Mūsų seselių namai yra mažasis jaunimo ir senimo centras.

I skautų vadovų saskrydį Klevelande buvo nuvykę Alma ir Petras Drešeriai, Audronė ir Lilė Jonelytės, Rasa Lukoševičiūtė, Stasė Mikalajūnaitė, Gintaras Brikis ir Gintaras Nagys. Kad kelionė būtų pigesnė ir patogesnė, jie visi susidėję išsinuomojo erdvų automobilį. Mažai jiems teko matyti Klevelandą, nes visą laiką buvo užimti paskaitomis, diskusijomis ir įvairiais pasitarimais.

Akademinio sambūrio rengtos a.a. Leono Barausko pokštelių sutiktuvės įvyko gegužės 6 d. AV sveikint.

Dainavoje, Manchester, Mich., lietuvių mergaičių stovykla bus liepos 17-31 d.d. Jau laikas registruotis. Stovyklai vadovaus montrealietės seselės Paulė ir Oliveta. Registruotis ir visais informaciniais reikalais rašyti šiuo adresu: 1450 rue de Séve, Montreal, Que. H4H 2A8. Telefonas 514-766-9397.

Skautų ir skaučių vasaros stovykla stovykla "Baltijoje" bus liepos 31 — rugpjūčio 13 d. Norintieji stovykoje dalyvauti registruojasi pas savo vadovus. A. A.

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545

Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C. I. B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBE • GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

"LITAS"

ADRESAS: 1465 DE SEVE STREET MONTREAL, QUE. H4E 2A8. TEL. 766-5827

MOKA UŽ:		DUODA PASKOLAS:	
Einamąsias s-tas	6.0%	Asmeninės	10.5
Taupomąsias s-tas	8.0%	Nekilin. turto	10.0
Pensijų planas	8.5%	Čekių kredito	12.0
Term. ind. 1 m.	8.75%	Investicines nuo	10.5
Term. ind. 2 m.	8.75%		
Term. ind. 3 m.	9.0%		
Duoda nemokamą gyvybės apdraudą iki \$2,000 už taup. s-tas sumas.		Nemok. gyvybės apdr. iki \$10,000 už paskolas sumą.	